

העולם הזה

כלי מורא -
כלי
משוא כנים

גמ' 503, שנה 17
פיה אלול תשי"ד

מידוץ השרון 1954

שטרודית החינוך העדתי ברחובות * קלושארל בעפולה * עמס
קינן משוחח עם דה-סיקה * סיפור מקורי מאת אורי גלין

השבועון המצויר לאיפורמציה

ח' וליקסון 8 תל-אביב
מנע מברקים: "עולמפרם"
ת. ד. 196, טל. 28785
מו"ל: העולם הזה בע"מ
דפוס: ישראל בע"מ ת"א
אין המערכת אחראית עבור
תוכן המודעות, מלבד עבור
מודעות המפרסמות תחת
המחברת, וד"ח לצדכן".
המכונות עליהן הודפסו
המקורות והדפוסות ע"י...

המנהל הכללי:
ב. ד. לוי

עורך משנה, כיתוב
ישעיהו לביא

הכתב הראשי:
עמנואל פרת

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, תבנית:
אורי סלע

הציר הראשי:
שמאל ברתור

חברי המערכת:

דוב איתן, משה בן-אפרים, יחיאל בשן, יהודה נבאי, ניצה גבי, ילי
נליל, רותי ורן, בוזי זהבי, יוחנן והבן, זרמי, אוסטר סאוכר
עמוס קינן, סילבי קשת, אברהם רפפורט.

ראש מערכת ירושלים:
יחנן אורן

מנהל מעבדה:
עורך דפוס:
משה אור

מנהל מבצעים:
שלמה אדיר

ראש המנהלה:
שלמה הררי

מכתבים

הקריאה השדה-בוקר

לא אחת הופיעו בתעולם הזה הצהרות על נכר
נות הנוער לעזוב את העיר, ליצור נרענים ו
לעלות להתיישבות. איני יודע את הסיבות שגרמו
לאייתושמות הצהרות אלו, אבל חושבני כי
היה זה מחסור יד מארגנת ומרכזת.
ההחלטה לפנות שוב למערכת, והפעם למטרת
ריכוזיכצות אנשים צעירים, המוכנים להצטרף
למשק שדה-בוקר.

שהיה לאחורונה כמה שבועות במשק זה, ו
נזכרתי כי יש במקום כדי למשק ולחיות כי
אנשים צעירים, אולם מבחינה משקית וארגונית
חסרים למשק היסודות האלמנטריים. הסיבה ה
עיקרית לתוסריסודות אלה הוא המחסור באנשים,
שהיו מוכנים להכניס למקום מרוחם וליצור על
ידי כך אווירה מאתמה במקום.

אני כשלעצמי מוכן להצטרף למשק ואף אני
שה כן (ללא תנאים). אלא שידעתי כי אם אני
טרם כבוד, לא אביא את התועלת הרצויה. מי
אידך, אם ימצאו כעשרים-שלושים איש, אשר
יהיו מוכנים להצטרף לשדה-בוקר, לאחר ה
ארגנות מתאימה, נהנה כוח חדש במשק —
ואולי גם נצליח לעזור להקימו על רגליו תוך
תקופה קצרה.

מאחר שיש צורך במרכז לפעולה זאת, אני
מוכן לקבל את התפקיד על עצמי, ואבקש את
העולם הזה לקבל מכתבים עבריו.

העולם הזה יתן ברצון א. א. תל-אביב
יעביר לקריא ד. א. את המכתבים שיגיעו
עבורו למערכת.

איש השנה

איש-השנה היה צריך להיות או דוד בן-גוריון,
או משה שרת. (אולם) בן-גוריון היתר על מוע
מדותו למעשה, לאחר שהוא הכחיש כי הוא
עומד לפנות בקריאה אל הנוער ליישב את ה
גב (העולם הזה 846). נשאר איננו רק ראש
ממשלת ישראל, משה שרת...

איש-העולם: פיר מנדס פראנס.
איש-הכנסת: שלמה לבאי, שותף על חסי
נותו לקראת משפטו על היותו תוך כדי נסיעה...
החסרתם בשאלונכס את איש-התנועות, איש
המעשה, והאיש הניכור של השנה.

משה פלך, חיפה
איש-השנה הוא, ללא ספק, עורד-הדון שמואל
תמיר, לחוסה-צדק, שיועץ את הארץ במשפט
קסטנר.

שאל שרעבי, תל-אביב

איש-השנה: פיר מנדס פראנס, שהביא שלום
להורדסים וסודניות חדשה למנוים.
איש-המדינות: שרת-העבודה, גולדה מאיר, דן
אשר הכניסה לארץ את חוק-הביטוח התממי...

בארץ היו השנה כמה וכמה אנשים-מדע מצ
טינים. אולם אני בחרתי דווקא במדען האמרי
קאי פרופסור אופנהיימר שהודח מתפקידו ב
עקבות פרשת סודות-האטום. ראוי לציון גם את
פרופסור ארנסט חין, ממציא הפניצילין, שזכה
בפרס פאול ארליך לשנת 1954...

איש-האמנות: הצייר מרדכי ארדון. מנהל ה
מחלקה לציור ופיסול במשרד החינוך והתרבות,
שהשתתף השנה בכאנילה בתנציה, זכה בפרס
אונסקו. מבין המוסיקאים הייתי רוצה לציון
את המלחין דאריוס מיו, אשר האופרה שלו דוד
הצננה בירושלים בראשית שנה זו. את מארק
לכרי, מחבר הסימפוניה הננב, שנזונה לראשונה
בכארישע, ואת עזרן פרבוס, מחבר הכימפר
ניה עירוב, אשר זכה בפרס ישראל.

האשה של השנה: זכה רצוי לחלק מדור זה
לשני חלקים: האשה בעולם והאשה במדינה.
האשה במדינה היא ודה יוצמת נשיאת מנדיות
ארום, המייצגת את ישראל בחוק-לארץ בכבוד.
ראוי לציון עוד שתי נשים בארץ: (א) אורנה
פורת, שחקנית הקאמרי, אשר נשאה את שם ה
הנאטורן הישראלי למרחקים; (ב) שולמית סלים
מבניציון, אשר זכתה בפרס מפעם משרד ה
תקלואת כארנה 65 תיבות פרידריה ליום. האשה
בעולם היא ללא ספק האחות גינביב, שנשאה
במבצר דיאוביאורסו בהורדסים משך כל ימי
הקרבנות.

ה. פרידמן, תל-אביב

איש-השנה: דוד בן-גוריון.
איש-המדינות: מאיר ארנב, ח"כ מפא"י, ש
יע כי אין לחסמק במדיניות הבינלאומית אך

שרות
התיאטרון

של

העולם הזה

מבקשת שוב את כל הקור-
אים לשמור על הגיליון האחר-
ון, המכיל (בעמוד 2) את ה-
מספר האחרון של שרות ה-
תיאטרון בשבוע הזה, בגל-
ל ייבואו למחרת ראשי-הש-
נה, יפרסם שרות-התיאטרון
את המספרים הזוכים, ש-
יבחרו לפי בקשת המערכת
על-ידי יוסף ירון עצמו.
אחד מבין כל מאה גליונות
העולם הזה (842) יזכה את
הקורא בשני כרטיסי-הינם ל-
הצגת "קובק" שנרששו על-
ידי המערכת לצורך זה.

שואר על הגליון!

ורק על אמריקה.
איש-העולם: מנדס פראנס.
איש-הרפואה: ד"ר נזמן, שהצליח לרפא חולי-
סרטן רבים בעזרת תרופת-אילי.
איש-המשפט: בנימין הלוי, אשר לא הועלה
ברנה אף על פי ששפט במשפטים רבים ו
מסוככים.
איש-הספורט: יואב רגנן.
איש-התיאטרון: יצחק שילה, שהצטיין במחזה
אנשי-יריב.
איש-האמנות: הצייר מרסל ינקו שהפך את
עיקודו לבית לציירים.
האיש הצעיר: אורי גלן (פרושים מיותרים).
דן ארן, ומתנגד

איש-השנה: דוד בן-גוריון.
איש-המדינות: מנדס פראנס.
איש-העולם: צ'י אילא.
איש-המדע: פרופסור קצ'לסקי.
איש-הרפואה: ד"ר קינסי.
איש-הכנסת: פנחס לבון.
איש-המשפט: שמואל תמיר.
איש-הספורט: רסאל הלפרין.
איש-התיאטרון: אהרן מסקין.
איש-האמנות: דריוס מיו.
איש-הספורט: משה שמיר.
האיש הצעיר: אורי גלן.
האשה: לולה בר.

משה גולדברג, קרית-חיים

איש-הכנסת: אליעזר ליבנה.
איש-הספורט: רסאל הלפרין, האיש שהספיד
את האמרה: "תפסת מרובה, לא תפסת".
איש-הצעיר: אורי גלן.
האשה: פולה בן-גוריון, האשה שהלכה אחרי
בעלה המברכה.

מ. מסות, ירושלים
איש-השנה הוא אך ורק אורי גלן. הוא ראוי
לסמות לפיו מועם זה על מהלומת-ההגורל אשר
פגעה בו.

ישראל לוינגר, ירושלים
איש-השנה: אורי גלן.
איש-העולם: קונרד אדנאואר.
איש הספורט: הננב האלמוני שחרר לדירת
בבומה השלישית וננב את מבכני.

אוריאל סיון, חיפה

איש-השנה: אורי גלן.
איש-המדינות: קונרד אדנאואר.
איש הספורט: הננב האלמוני שחרר לדירת
בבומה השלישית וננב את מבכני.

אוריאל סיון, חיפה

הח' מרחבי (לשעבר לאחדות):
יש כאן מיזם מינימליסטי אנטי-חלור
צית אנטי-מהפכנית למעט את דמותו.
ולפכנו למעט נצחי. אין בארץ מומ
חיים לחלוקת אזורים כמונו. אני מציע
לצרף את חצי עין-החרוד לאזור בחירות
אחד יחד עם רבע גבת ושני-שלישים
של אשדות-יעקוב. תראו על המפה ש
זה מצטרף לגוש חלק ונקי...

הח' אילני: סקנול! זהו סלוף
דמות התורה הברוכיפסית. לא נסכים
שאגף היולדות של בית-החולים בעפולה
לא יהיה כלול באזור אחד עם מרחביה...

ירחמיאל: יש כאן ענין עונתי.
בקץ יש לצרף את טבריה לגזנה א.
אולם בחזרה, כשבאים המברואים, ה
הגיון מתיב שטבריה תועבר לאזור ה
כולל את הקריות ליד חיפה...

הח' מרחבי: מסכים! מסכים!
בתנאי שצריך אחד בשדה-בוקר יצורף
לאזור סדום ואילת, והשאר יכלל עם
משאבי-השדה...

(צעקות). המולה כללית. כולם סוטים
איש על לחי רגמו וזורקים כסאות. אני
בולנטים מאזור-בחירות 75 ו63 מטיעים
את חברי הוועדה לבתי-החולים האזוריים.
נשאר שלם ובראי רק חוק הבחירות ה
[שן].

העולם הזה

השבועון המצויר
לאיפורמציה

פרוטוקול (מור) משיבת ועדת
התכנון לחלוקת הארץ לאזורים
באחריות לפי שיטת בני גל

(כל השמות בדויים, אלא אם כן הם
מזכירים משהו).

ירחמיאל: ובכן, רבותי, הנה ה
תכנית, המצטיינת במעוף, חזון ולוח
הכפל. אזור בחירות מס' 1 : 4000 תר
שבי שיכון חקיקי מפא"י ברחובות ו-
3999 תושבי המעברה הממוכנה...

מר גולדוואלד: הצעת מר ירחמי
אל אינה נראית לי כי היא דוחקת את
רגלי היוזמה הפרטית. אני מציע לע
שות קרטילוציה של האזורים. למשל,
רחוב הירקון עד בית מס' 110 יהיה
אזור א, ואילו שכונת מחלול תצורף
דרך הים לאזור אחד עם שכונת התק
חה. באופן כזה היא תעקוף את רמת
גן, ורמת-גן תהיה אזור שלישי, יחד
עם זכרון-יעקוב...

איש-השנה: דוד בן-גוריון.
איש-המדינות: מאיר ארנב, ח"כ מפא"י, ש
יע כי אין לחסמק במדיניות הבינלאומית אך

2/4 י' 2

עתון זה הנהו מוסד ציבורי. עורכיו
מחזיקים בו כפקדון יקר, ואין הם חופשיים
מלתת את הדיון על מעשיהם. כעתון בלתי
תלוי אין אנתנו חייבים לתת דו"ח למזכירות
של מפלגה או להנהלה של ארגון כלכלי.
אולם ישנו ציבור הוכאי לדעת את שיקר
לינו: אותו ציבור-האלפים שאינם רק "קו
נים", או אפילו "קוראים", אלא "אנשי
העולם הזה" ממש, משפחה בלתי-הודעת
אך מגדרת היטב, הנותנת לנו עורך אינ
נסייבי ומלוכד יותר מאשר לכל עתון
אחר בארץ.

בנייה-משפחה הזאת הציפו אותנו במס'
הבים מאז ערב האסון במעגן. אחרים הצ
טרפו בהתלהבות לעמדת העולם הזה, וצ
איתנו במשולט המבודד. אחרים היו נבוכים
וחתמים, משתאים על עמדה שנראתה להם
בלתי-הגיונית. לאלה גם לאלה מגיע, עתה,
דו"ח על שיקולינו. אשתדל לתת אותו
להלן.

כאזרחים רבים אחרים, שמעתי את הומו
הראשון על האסון ברדיו, בתדשות שעה
23.00. כאזרחים רבים אחרים היה לבי
מלא דאגה — לא רק עשרות ידידים יקרים
נכחו בטכס, אלא גם ארבעה מחברי מערכת
זו, ביניהם ראשי-המערכת, הצלם הראשי
והכתב הראשי, העיקר על מצפוני גורם
נוסף. במקורו הוטל התפקיד עלי, ורק
ברגע האחרון מסרתיו לחבר אחר.

בשעה אחת בלילה קיבלתי את הדו"ח
הראשון על האסון הורא מפי הכתב הראש.
שאר החברים חזרו רק לפנות בוקר, אחרי
שבילו את רוב הלילה עם הפצועים.

ממדיה-האסון היו ברורים. לא תארת לי
בשגור לא תפקיד מלבד להשתתף באבל
הכללי, לתאר להמונים, שלא היו במקום,
את אשר אירע.

אולם כבר בבוקר, אחרי הופעת העתונים,
נדמה היה כי קרה משהו. הגל היסטרטי
הראשון הציף את העמודים. הודעותיהם
של אישים מסוימים, ההכרזות של כמה
וכמה מוסדות, הפיצו ריח מסוים באויר.
היינו מי מגושים כדי לדעת מה עומד ל-
התרחש.

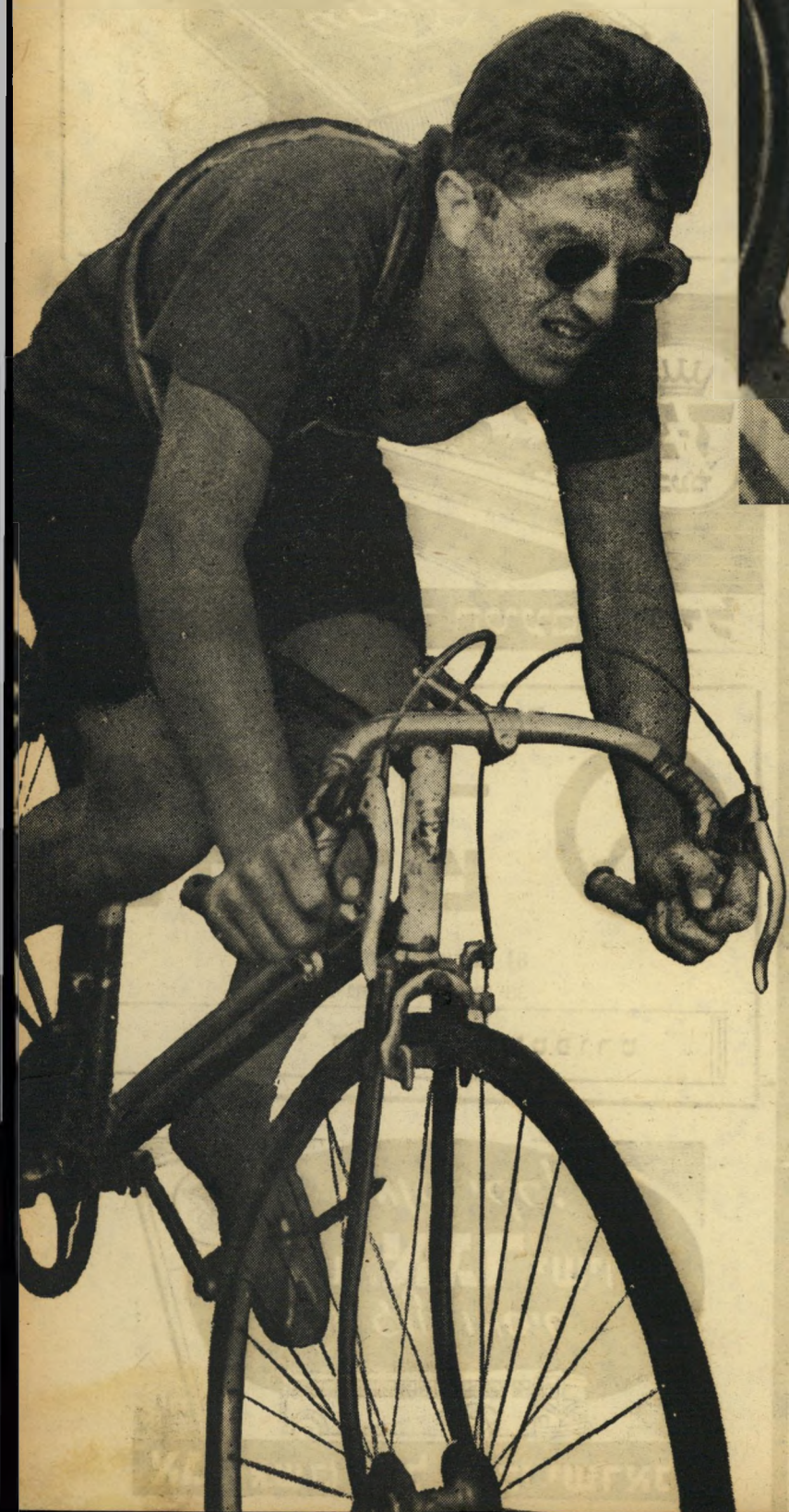
לא טעינו. משך היומיים-שלושה הרא
שונים עלה הגל והפך מבול. כמעט כל
העתונים ורמוסדות החליטו לרכב על הגל
הזה, במקום להתנגד לו. היה דרוש שער
לעזאול. המוסדות החשובים ביותר צעקו
ראשונים "תפסו את הגנב!", אף ליתר דיוק,
"תפסו את הטיס!" ומתחת לגל, עוד לפני
התחלת התקירה, עוד לפני שהמומה הרא
שון הספיק לחתת את דעתו, נקבר אדם
אחד: אורי גלן.

אנא, הכנס את עצמך לרגע קט במקומנו.
תחת ידנו משתר ציבורי גדול. היה זה
המכשיר היחיד שטרם נכנס לזירת המאבק,
המכשיר היחיד שיכול היה לשחות נגד
הורם, לצאת נגד החבורה הסורפת. לא
יכולנו להציל את אותם שנכספו. אולם יכוננו,
אולי, להציל את הטיס שהפאניקה ההיס'
טרית עמדה לשבור את חיו.

לא היה לנו מה להרויח. להגן על הטיס
ברגע זה של עולם רגשני — היה זה דבר
בלתי-פופולרי. לאלה שאלו לעתון להיות
בלתי-פופולרי, לו היה זה עתוני של בעל
הון פרטי, היה העולם הזה מצטרף בכל
הלחם לדרפה הכללית, קורא בקול רם ומ'

תודת עורכי "העולם הזה"

לכל האיש והמוסדות ששיתפו עמם פעולה והבטיחו בעזרתם הפעולה את ביצועו המוצלח של "מרוץ השרון", ובמיוחד לראש עיריית נתניה, מר עובד בן-עמי, למטה משטרת ישראל, מחוז תל-אביב ונתניה ומטה משטרת התנועה שתוך גיוס מאות שוטרים ערכו לבטחון המהלך של המרוץ, לקצינים רמ"ח יהודה גיא, מפקח ראשון נתן מיימון, מפקח ראשון חיים פרנס, מפקח ראשון אבנר מוזס ומפקח ראשון אלכס אלון שגילו כושר ביצוע ממדרגה ראשונה במהלך המרוץ, למפקח על התעבורה במחוז תל-אביב אומן רודיק ומהנדס התנועה של עיריית תל-אביב סימח קדוסקי, שכחנו כשופטים עליונים במרוץ ולקחו חלק מכריע בתיכנונו: מר יהודה ארזי, שהעמיד את מדונו היפה רמת-אביב לרשות המרוץ; ראש ועדת התנועה העירונית בתל-אביב, מנחם פיטשוק, שהשתתף בארגון הזינוק; למרכז מגן-דוד אדום ולסניפו בנתניה, שקיבלו על עצמם את ארגון הגשת העזרה הרפואית בשעת המרוץ; למר יוסף בן-משה, מנהל המחלקה ליחסי-ציבור של אגף, שארגן את הובלת קהל המוזמנים; לכל השופטים, השוטרים, הפקחים ונציגי החברות התעשיתיות שתורמו מכוחם ומומנם להצלחת מיבצע התחרות של "מרוץ השרון".

מירוץ השרון 1954

מירון השרון 1954

רות, לשמור על מקומו עד סופה. ככל שהוא ירבה להקדים את האחרים, כן תהינה התוצאות טובות יותר. טגנסקי, שנשע על אופני גינרל לוסירפ אדומים, בעלי שמונה מהלכים, עבר את מרבית הדרך במהלך נמוך. גם כאן לימד אותו נסיונו הקודם שלא להשתמש במהלכים הגבוהים.

טגנסקי היה חותק ומנוסה בדרכי-שיראל. הוא התאמן מדי שבת עם חברו, אריה איתני, אשר נשאר עתה חצי קילומטר מאחוריו. הם היו נוסעים מתל-אביב לירושלים, או לנהריה וחזרה. המסע על אופניים לחיפה הפך אצלם לדבר שיגורתי.

בהיותו איש אצ"ל חותק, אירגן טגנסקי מירון-אופניים של בית"ר על גביע רב גרונד, למרחק 42 ק"מ, מתל-אביב למשגב"ד. מאוחר יותר, לאחר שנכשלו כל נסיונותיו לארגן סקציית-אופניים בתוך ב"ר, חזר הצטרף להפועל, נשאר שם עד היום, על אף חילוקי הדעות הפוליטיים.

העולם כולו ביד"ר

אריה איתני פגש בטגנסקי לפני זמן רב, כאשר ערכו שניהם סיור בוק על אופניים לאורך גבולות-הארץ. מאז לא נפרדו ה"שניים. זה מזה. כשם שהיה טגנסקי בטוח

(ראה שער) "שלוש דקות... שתי דקות... דקה אחת..." שלמה איר על הגיפים כמהפכן על המתרס, הרים את הדגל המשובץ. הרגע הגדול הגיע.

קדם לו חודש של עבודה קדחתנית מצד תר"ס אנשים, שהיו משוגעים לדבר, לא קיבלו כל שכר או פרס. אנשי-ציבור, קציני-משטרה, פקידים גבוהים התאספו כל כמה ימים באול-הקבלה היפה של מלון רמת-אביב, התכנסו על מפות, תכננו את המסלול, עיבדו את החוקים. הם ידעו שהם יזימו מפעל, שבא להזריק חיים חדשים לענף ספורטאי מולדל וחיוני.

ברגע המכריע של התיכנון באה מכה מצד בלתי-צפוי. התאחדות-הספורט, שהיא אגודה של עסקנים מודקנים שנטשו מזמן את המסלול, שקעו בבוץ של קנוניות עכור רות, הודיעה שהיא מתנגדת למירון, פקדה על כל חברי אגודתה להחרימו.

התוצאה: ברגע זה ניצבו בשורה ה"ארוכה של חולצות וגופיות לבנות, כפרות מעל לכידוני האופניים, קבוצה גדולה של חברי אגודת-הספורט המחרימות. ה"מחרימים הוחזרו. הספורטאים הצביעו ב"רגליהם.

נאום ספורטאי

זה עתה סיים ראש-עיריית נתניה, שגילה אומץ-לב מוסתי מול-החרם ההתאחדות, את נאום הפתיחה. היה זה נאום ספורטאי אמיתי: לפי שערן הספורט, קרא ראש העיר (ראה תמונה בעמוד 3): "אנחנו עכשיו רק מתחילים בספורט בכיר זה. אבל אי מקוה שלא רחוק היום בו נערוך את המירון הזה מנתניה לשכם!" הספורטאים הורידו את ידיהם לרגע קט מן הכידוכים, מחאו כפיים באופן סוער. אחדים קראו ש"הם מוכנים לשנות את הכיוון מיד."

הרגל התנופף באוויר. הגוש הצחור של הספורטאים ואופניהם הנוצצים זינק קדימה. גיפיים של המשטרה ומכונות-ההסרטה של כרמל פילם דהרו בעקבותיו.

ב-290 המטרים הראשונים, עד אשר עלו הספורטאים דרומה אל כביש-תל-אביב, הייתה סכנה של תאונות — דבר גליל למדי בתחילתו של כל מירון-אופניים.

הכביש היה ריק לגמרי. משטרת-ה"ר נועה הסכימה לחסום את הדרך למשך שעה אחת. במרחק של קילומטר אחד, לפני ואופן הראשון, דהר שוטר-אופנוען מ"שופם, הפעיל את הצופר, כדי להזהיר כל מכנית, שהיתה עלולה להסתכן מכיוון תל-אביב. אולם במשך כל המסע לא זכה ה"שוטר לרשום אפילו רפורט אחד.

בעקבות האופניים נעה שיירה ססגונית של אוטובוסים, מכונות ואופנועים. במ"קומות רבים נצבו בני-אדם לצדי-הדרך, הריעו לקראת המתחרים.

העיקר. לפרוץ קדימה

ד"אשון בין האופניים היה אליעזר טגנסקי. הוא הקדים את יריביו בהרבה. נסיונו הקודם במירון-אופניים לימד אותו לפרוץ אל ראש הסור עוד בראשית-התחל

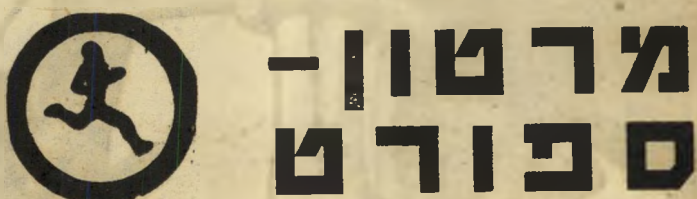
ואלה החברות שתרמו פרסים למשתתפי מירון השרון

המחיר 350 פרוטה

ברכת שנה טובה לספורטאי ישראל

תל-אביב, רח' אלנבי 84

רמת-גן, רח' בנאליק 38

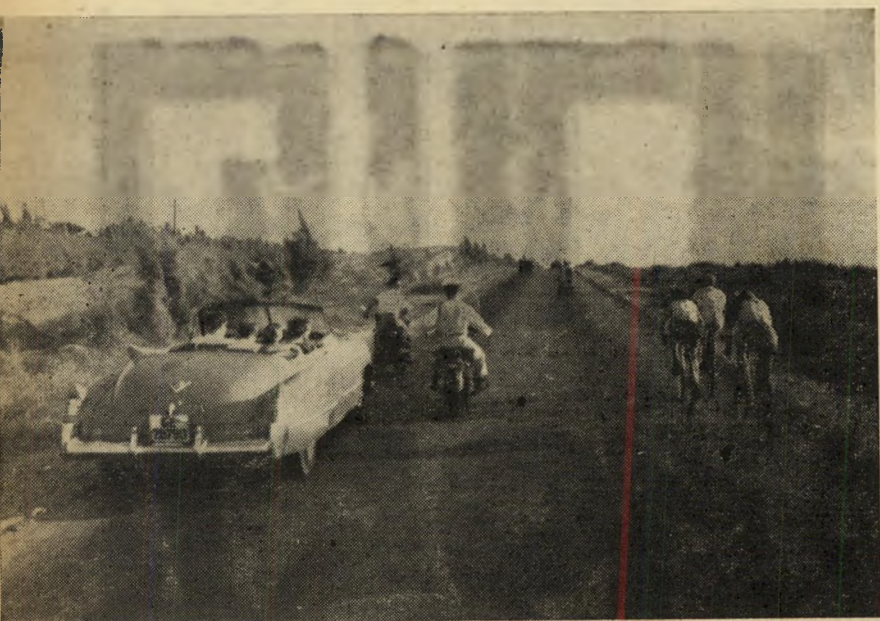
מכשירי התעמלות וספורט

אגד (א.ש.ד.) בכל דרכי ישראל

המלאך הלבן" כך קראו המתחרים לאופ"נית היחידה שהשתתפה במרוץ. יעל ויינ"גרסן, שכבשה מיד את כל הלבבות. יעל ה"לח לרכב על האופניים רק לפני חצי שנה.

"טמפו! טמפו!" בעלי בית-החרושת הידוע למשקאות מצאו הזדמנות מצוינת להשתמש בשמו: בעברם על פני המתחרים במכונות הפתוחה, עודדו אותם בצעקות "טמפו! טמפו!". כל קבוצה של מתחרים לוותה על ידי אופנוען של המשטרה — למקרה של צורך בעזרה.

אל תנשום! ד"ר היינץ קארו, הרופא הראשי של המכביה, בודק את אלעזר טגנסקי, אלוף הפועל, בדיקה ארעית. לפני התחרות נבדקו המתחרים בדיקה רפואית יסודית. ארבעה נפסלו הרופא ליווה את המתחרים עד לסיום.

היכון! בכיכר העצמאות, במרכז נתניה, מתיצבים 52 האופניים בשתי שורות. האופניים — מגוונים. ליד אופני מרוץ משוכי ללים ביותר, בעלי שמונה מהלכים, אופני עבודה בעלי כידונים כלפי מעלה. אך העיקר הוא הרצון להגיע — אפילו אם לא ראשון.

ארוכה הדרך לסיום. כמה דקות אחרי הזינוק בנתניה, התקדמו כל המתחרים במערבולת מסובכת, וכך הגיעו בירידה הגדולה לסיבוב כביש החוף. משם החלו אחדים מהמתחרים לפרוץ קדימה, שורת האופניים דהרה בשורה עורפית שהלכה ונעשתה ארוכה יותר וצרה יותר מרגע לרגע. אולם רובם עדיין החזיקו מעמד. מפגרים ממש בינתיים לא היו. המרחק מן הראש אל הזנב עוד לא הגיע לקילומטר. כולם המשיכו עדיין בעקשנות וברצון להגיע ראשון.

נשיקה למספר 12: יעל ומוטי, מס' 18, היו הזוג היחיד במרוץ. שניהם התגנבו למירוץ תוך זיוף גילם, טענו שהם בני 16. למעשה יעל בת 14, מוטי בו 15. זה עתה התערבה על שתי מדליות זהב (שלו) שתגיע לסיום בתחרות זו.

מלפנים ומאחור: יצחק לוי (ימין) היה הזקן ביותר (39), יעל הצעירה ביותר. יצחק בלס באודס סכנסי, יעל בלובן לבושה. יצחק היה השביעי, יעל הגיעה במקום ה-52.

בלי קול! דויד ארוז, הוא חרש אילס, דבר שלא הפריע לו לזנוק קדימה. הוא הצליח להגיע שמיני במרוץ.

טגנסקי בראש! אלוף הפועל פרץ מיד קדימה, היה בראש מן ההתחלה עד הסוף. בתמונה (ימין) הוא מתאמץ בעליה תלולה המתחרים, שהתחילו להרגיש בעייפות, נשארו הרחק הרחק מאחורי טגנסקי.

מירון השרון 1954

הקהל רענן. מאות המוזמנים שהתכנסו באמפיתיאטרון היפה של רמת-אביב וחיכה לתוצאות היו הרבה יותר רעננים מקבוצת המתחרים שהגיעו בזה אחר זה לנקודת הסיום.

ואלה הפרסים שניתנו למנצחים

עשרה עטים, מטעם בית-חרושת פיקס.
שוקולד גליל, לכל משתתפי התחרות,
מטעם בית-חרושת צ. ד.
קופסאות קסטה, לכל משתתפי התחרות,
מטעם ארטיק-קרטיב.
כמורכב חולקו ביד רחבה משקאות
טמפו וסיגריות מספרו.
שני אוטובוסים מיוחדים הועמדו ל-
רשות המוזמנים עלידי המחלקה ליחסי-
ציבור של אגד.

גביע האלוף, מטעם חברת מספרו.
זוג אופניים, ראלי, מטעם בית-
מסחר טכניקה, יהונתן בוקשטיין;
גביע לספורטאי המצטיין, מטעם
חברת טמפו;
שעון-יד, מטעם בית-חרושת אורלוגין;
צמיגי אופניים, מטעם בית-חרושת
העוגן;
עשר מדליות, מטעם בית-מסחר מר-
טון-ספורט.

הגביע: מנהל מספרו, (חלוצי יצ' רני הסיגריות בארץ), גיזפלד, מוסר את גביע האלוף לאליעזר טגנסקי.

התוצאות: אוטו רודיך, אחד משני השופטים הראשיים, אשר היה גם חבר הועדה הציבורית, מכריז על התוצאות לקול תרועת הקהל.

הספורטאית המצטיינת זוכה מידי דב לוי, בשם הנהלת העולם הזה, מארגנת התחרות, לגביע טמפו.

הפרס הראשון: אופני-הספורט המבריקים, מתוצרת ראלי, תאווה כל המתחרים, נמסר עלידי מר בוקשטיין לאלוף טגנסקי המאושר.

הישגון הנכון לזמן הנכון

זמן היקר
תמיד עי משמר

אורלוגין בע"מ
בית חרושת לשעונים רמת-גן

והמשטרה הגיעו ביעף, סירנות טירטור, שלמה אדיר קפץ ממכונית דוהרת והרים את הדגל. ליד הסיבוב. הופיעה דמות בודדת כפופה על אופניה. "טגנסקי טגנסקי!" הריע הקהל.

"האדוף הגיע!" הנוער הרב שהצטופף בנקודת הסיום חיכה בקוצר רוח, כשמדי פעם מכריז מישור: "הנה הם!" אך ללא הועיל. לפתע גברה התנועה: כמה ג'יפים של המערכת

אחרונה אחרונה — חכימה מאר. הסכם כבר התחיל. לפתע מהומה ליד השער וקריאות התלהבות מצד הקהל. יעל הגיעה, אחרונה, תפסה את מקומה. היא סירבה לעלות באמצע הדרך על מכונית איסוף שנסעה אחרי המתחרים, התעקשה להמשיך עד הסוף בכח רגליה.

שמחת הנצחון. איש אחר רעהו הגיעו המתחרים האחרים, אולם טגנסקי כבר נכנס לבית המלון, תלוי על צוארם של שני חברים, נשען עליהם. אמו של אחד המתחרים האחרים חיבקה אותו, נישקה אותו. אך טגנסקי לא התפאר. "זה לא היה כלום" אני יכול לנסוע עוד הפעם!"

כבוק. הוא נתקבל במחיאות-כפיים סועי רות. הוא מסר את אופניו לאחד מחבריו, כשהוא נושם בכבדות, אך מחייך. הרופא, ד"ר היינץ קאר, בדק אורו, משך בכ" תפיו: הלב פועם כרגיל. יעל הגיעה למקום במצב שונה לחלוטין. היא כמעט והתעלפה, כאשר הורדה על ידי מוטי ממושב האופניים. הרופא הגיש לה עזרה. היא היתה חיוורת כסיד, אולם על שפתיה ריחף חיוך קל. בינתיים יושבה הועדת מירון-השרון על מרפסת המלון, האזינה לנאומו-הסיום. יו"ר המירון, אורי אבנרי, נשא נאום קצר לא פחות מזה של בן-עמי, תאר את ה"ספורט הפשוט והעממי של האופנוות, קיבל בברכה את הצעתו של ראש-עיריית נתניה לערוך מירון אופניים מנתניה לשכם, הציע לארגן בינתיים מירון אחר: מראש-הניקרה לשדה-בוקר.

יום נפלא

השבוע היו עדיין שני ספורטאים, ש' הוסיפו ליהנות מתוצאות-המירון: יעל ומוטי. הנהלת מלון רמת-אביב ארחה אותם למשך השבת. במשך כל היום נהנו ה"שניים מן הפאר והמומרות, שחו בבריכה, שיחקו טניס, בילו בנעמיים. אולם גם השיעורים לא נשכחו. יעל היתה צריכה להכין את שיעורי יום המחרת, ולאחר הסעודה הושנה יושבה ללמוד את פרק ז' של ספר ישעיהו, בה בשעה ש' מוטי ישב ולמד אלגברה. בשעה חמש הור"גש התה. השניים האזינו למוסיקה, וב"ערב פנו לחזור הביתה. היום הנפלא נסי" תיים. יעל ומוטי חזרו לתל-אביב בסרמפ: לא היה להם כסף. מירון-השרון היה לשיחה בפי הנוער משך כל השבוע. היה ברור לכל כי ספורט האופנוות נחלץ מחיתוליו, עתיד להפוך לאחד מסוגי הספורט המקובלים ביותר בארץ.

הנשיקה הקובעת: בשיא הטכס הדביקה תמר רפפורט, שהוזמנה כמלכת התחרות, את מדליית הזהב על חזהו של טגנסקי ואת נשיקתה על לחיו. לדרישת צלמי-הקולנוע נאלצה תמר לחזור על התרגיל הזה בשנית ובשלישית עד שהצלמים גמרו לצלם.

כי הוא יגיע ראשון, כן היה איתני בטוח כי הוא יגיע שני. גם הוא פרץ קדימה ב"תחילת-המירון, תפס מקום בראש-המסלול. איתני היה גלובל לספורט-לאופנוות. אמר הוא: "רק אופנו מסוגל להרגיש את הדרך באמת ובחמים. כאשר אתה מעפיל על גבעה, קצרה נשימתך ולבך הולם נגד רצות. אבל לאחר מכן בא המדרון — והעולם כולו נתון בידך".

בין אופני-המירון המורניים והמודרניים למחצה נראו גם אופניים מגושמים, מצויי-דים במעצורים עתיקי-יומין ובסל"מטען. המתחרים שרכבו עליהם לא קיוו לנצחון. בשבילם היה זה מסע נעים לאור השמש. לצדם של האופניים דהרו כמה אופנועיים. השופטים אשר ישבו עליהם עקבו אחרי ה"מירון בשבע עיניים.

התערבות וכוח-רצון

בין המשתתפים היה עוד אחד אשר ידע מראש מה יהיה מקומו: יעל ויינגרטן היתה בטוחה כי היא תגיע אחרונה. אולם היא היתה מוכרחה להגיע: היא התערבה עם החבר שלה, מוטי, שהיא תגיע. הפרס הצפוי לה היה גדול: שני אותות-ההצטיינות, שקיבל מוטי על הצלחתו בשחייה. היא אימצה את שיריה ודהרה לאורך הדרך, אשר נראתה לה ארוכה עד מאד, כדי לזכות באותות-ההצטיינות — וכדי להפגין לעיני מוטי את כוח-הרצון שלה. היא עברה את 29 הקילומטרים של מסלול-המירון תוך שעה אחת.

הקטע האחרון

כאשר הגיעו האופנוונים למרחק חצי ק"ל לומטר ממלון רמת-אביב — נקודת הגמר של התחרות, הפעילו הגיפיים והאופנועיים של המשטרה את צופריהם בכל כוח. פי גנסקי העביר את אופניו למהלך גבוה יותר, חלף את הקטע האחרון של הדרך

• אין להניח כי החלטת מרכז מפא"י להעביר את שיטת הבחירות האזוריות עוד ככנסת הנוכחית היא בת-ביצוע. רבים מן הח"כים של מפא"י התנגדו לתוכנית בי. ג'י. להנהיג בחירות אזוריות, ינסו לזכות את ההכרעה בבניין זה לכנסת השלישית.

• צירות יפאנית תוקם בקרוב בתל-אביב, לאחר שמונה הציר היפאני באנקרה גס לתפקיד ציר יפאן בישראל. דיפלומאט יפאני בדרגת מזכיר-סגירות ימונה על הצירות בתל-אביב.

נראה כי יחסי יפאן-ישראל לא יצטמצמו לשטחי המדיניות והמסחר בלבד, יורחבו גם על שטחים תרבותיים: לאחרונה נפתחה בבית הספר לדיפלומטים בסוקיו כתה עברית, בה נרשמו עד כה ארבעה-עשר תלמידים.

• הסיבה לעיכובו בארצות-הברית של השגריר האמריקאי המיועד לישראל, אדוארד לאוסון, נעוצה בעובדה שנערכות עתה התייעצויות בואשינגטון, בקשר להגשת כתב-האמנה של לאוסון בירושלים. דבר אחד כבר ברור כמעט: לאוסון לא ימסור את כתב ההאמנה בירושלים. אולם כיוון שאין להניח שישראל תסכים לקבל את המסמכים בתל-אביב, עדיין מחפשים האמריקאים פתרון של פשרה.

• ייתכן כי להשתתפותו של דוד הכוהן בממשלת-ישראל בא-ם תהיה תוצאה מדינית חשובה. הכוהן ינסה בהזדמנות זו להגשים את רעיונו להידוק הקשרים עם מדינות גוש-קולומבו, ייפגש לשם כך עם פקידים בכירים בממשלת ההודית, אשר אחד מהם מוכר להכוהן אישית כקצין צבא הודי גבוה, ששירת בתקופת מלחמת העולם השנייה בא"י, היה ממונה על מחנה-פועלים הודסה של הצבא הבריטי בסביבת חיפה.

• מנחם גלי, הקונסול והנספח המסחרי של ישראל בתורכיה, יועבר מתפקידו, אם ייענה משרד-החוץ לדרישות הצ"כ. גלי העליב את סגן שר-המסחר והתעשייה, זלמן סוזאייב, בעת ביקורו באיזמיר, לא הודיע על ביקורו כלל לממשלת-תורכיה ולעתונים.

• המתן להחמרת ההוראות הממשלתיות בקשר למסירת ידיעות לעיתונאים על-ידי פקידים בלתי-מוסמכים (כל הפקידים — פרט למנהלים כלליים וקציני-עתונות). נציבות שירותי-המדינה נתבקשה להכין עבור הממשלה הצעת-תקנון, לפיה יופטר אוטומטית — ללא כל זכות פיצויים — כל פקיד אשר מסר הודעה מזיקה, או בלתי מזיקה, לעתונות. הגוף שיכריע בדבר: בית-הדין המשמעתי של עובדי-המדינה.

• הצ"כ מנסים לארגן 6 מיליון ל"י לזימון מסע-הבחירות שלהם לכנסת השלישית. התאחדות-בעלי-התעשייה כבר הודיעה על נכונותה להשתתפות רצינית בסכום זה, אך לעומת זה סרס נתקבלה כל תשובה מארגון הסוחרים ולדברי אנשי הארגון אין זה עיכוב מקרי, ייתכן כי, אפילו אם לא תוקם רשימה נפרדת של הסוחרים, לא יתמכו אלה הפעם מבחינה כספית בצ"כ, אם כי יאפשרו לחבריהם להצביע כראות עינם.

• שמועות שעדיין לא נתאשרו טוענות כי עורכו הראשי של עתון בלתי תלוי, גוסטאב שוקן, יופיע כמועמד בבחירות לכנסת ברשימה של אחת המפלגות כמועמד בלתי תלוי. אולם לדברי האנשים המפיצים שמועות אלה יקח שוקן באותו פרק זמן חופשה מעיתונו כדי שהעיתון יישאר עצמאי, כביכול.

• החלטת מזכיר מערכת "הדור" לוי יצחק הירושלמי ביוסף אויערקי הנה נצחון נוסף של מנגנון מפא"י ושרת על בי. ג'י. הירושלמי, איש ב"ג"י, מובהק, המרה לא פעם את פי מנגנון-המפלגה בהתאם להוראות בן-גוריון. מזכירות מפא"י החליטה כי עיתון-המפלגה חייב לסור למרות המנגנון החוקי של המפלגה, סילקה את מזכיר-המערכת מתפקידו.

• עורך העתון "מעריב" ופקיד ממשלתי גבוה ימצאו את עצמם במצב בלתי-נעים, אם יסכים תת-שר-הסעד, הרב רוזנברג, להסיר את חסינותו, להיתבע לדין על-ידי שירות-המתנדבים, יגלה תוך מהלך-המשפט מהיכן קיבל מעריב את הדו"ח של היועץ המשפטי על פרשת-רוזנברג. **אם קראת את הספר "יומנה של נערה",** שנכתב על ידי אנה פראנק, הנערה היהודיה שנרצחה על ידי הנאצים בהולנד, לאחר שהסתתרה זמן רב בבונקר, תוכל בקרוב ליהנות מגרסה מוסרטת של הספר, זכויות ההסרטה נקנו על ידי חברת-סרטים הולנדית גדולה, המחפשת עתה נערה מתאימה לתפקידה של אנה.

כן נודע כי הספר הומחז, יוצג בקרוב על במות ניו-יורק, בהשתתפות השחקנית היהודיה בת ה'16, טיוזן שטרסברג.

• בעיית מציאת מאמן מעולה לנבחרת-הכדורגל הישראלית תמצא את פתרונה בימים הקרובים, לאחר שיבוא לארץ אברהם דונג'י, 29, מי שהיה אחד מסובי שחקני הכוח-חינה, סיר בשנת 1936 בארצות-הברית עם מכבי תל-אביב, שימש לאחרונה כמאמן לנבחרת-הכדורגל של קולומביה.

• אל תתנה תקוות בהצעות ישראל במשחקי חים-חתיכות, שיתקיימו בתחילת שנת 1955 בספרד: הוועד האולימפי הספרדי הודיע לאחרונה לישראל כי, לצערה, אין באפשרותו להגדיל את מספר הארצות המשתתפות במשחקים. היה זה רמז דק לכך כי ארצות-ערב הפעילו לחץ חזק על ספרד, אילצו אותה למנוע את השתתפות הנבחרת הישראלית במשחקים.

• אם אתה תושב-חיפה, יש לך סיכויים לזכות בקרוב בתי-אטרון משלך: מאחר שלא קיימו אנשי הקאמרי את הבטחותיהם להקים סניף בחיפה, מעיינת העירייה בהצעה להקים תיאטרון מקומי, למשוך שחקנים מעולים מתיאטרוני תל-אביב.

• פרשת "קללת קברות-פרעה" תעלה שוב על דפי העתונות, תשמש חומר לחקירות, לאחר שמתו שתי בנותיו של זאכי נור, הארכיאולוג המצרי הנווד, חודש ימים לאחר שגילה אביהן את ספירות-הטשטש בתוך פירמידת כיאופס במצרים.

העם

דיח חדש

רית של סתו החל מרחף, השבוע, בשפלה ובהרים של ישראל. יחד עמו ריחף במרחב ריח מוזר, נשכח מזמן. היה זה ריח של שלום.

איש לא ידע מנין בדיוק באר השמועות. הן צצו כאילו מעצמן, כפרי הדר אחרי הג'י שמים הראשונים. מתאום ידעו הכל: הערי' בים הבטיחו לאמריקאים שהם מוכים לשלום, בתנאי שישראל תסכים לתנאים ה' נראים לערבים.

הפעם לא נעם הריח גם לאפם של שוה ררהשלום המושבעים בישראל. איראפסו היה לתאר כלל שלום שיחזיר את גלגלי ההיסטוריה אחורה, לנובמבר 1947. יותר מדי דם זרם בינתיים בשדות פלשת ובגג' עות הגליל. תמרון הערבים לא הבטיח שלום מהיר, אלא הגברת הלחץ האנגל-אמריקאי על ישראל.

אמר השבוע דיפלומט ישראלי: „אל נשלה את עצמנו! הערבים עוד אינם מוכנים לי שלום. הם עכשיו בשלב מסוכן מאוד: הם כבר התחזקו די צרכם כדי שלא יפחדו מפי גי ישראל, אך הם עדיין לא התחזקו די צרכם כדי שירגישו בטחון עצמי אמיתי. שיאפשר להם לראות את ישראל באופן אובייקטיבי...“

אותו דיפלומט רמז, בדבריו, כי על ישי' ראל לחכות להתפתחות מצב-הרוח הערבי אולם אם היתה זאת דרך בטוחה ביותר. היתה צפויה הסכנה שבהעדר תכנית-שלום ישראלית ברורה ומוצקת, הנשענת על ציר כי ישראל וכוחה, תצטרך ישראל להתי' גונן מפני תכנית-שלום שתסמוך על צרכי שליטי ערב — והכוח האמריקאי.

מפלגות

השיטה והדרך

עשרות רבות של שוטרים וקציני-משטרה רבים הקיפו בסוף השבוע שעבר את בית-גורדון ברחובות, שמרו בשבע עיניים בל יסתכן זה לתוך האולם בו הכנסו כ-100 איש, המהווים את אחד המוסדות החשובים של מפ' לגת השלטון במדינה — מרכז מפא"י. כמה דקות לפני שנפתחה הישיבה הופיע משה' בוקר החבר החשוב ביותר, לבוש חאקי, דוד בן-גוריון: ישיבה זו ותוצאותיה היו עלולות להכריע אם ומתי יחזור בי ג'י. לי זירה המדינית.

בי. ג'י. בזבז זמן רב בניתוח המצב המדי' ני "הגהא אחרת בנגב מאשר בבניין ה' כנסת בירושלים", הוא חזר על הסיסמות הרגילות של איה-הסכמה לכל "היותורים על פעולותינו במסגרת הסובבנית של המדי' נה". אולם הקהל לא בא לשמוע ציונות זו: הוא חיכה לשמוע את דבריו המעשיים של בי. ג'י. הצפייה לא היתה ממושכת, בי. ג'י העמיד לפני הקהל את תוכניתו לבחירות אזוריות, בניגוד לשיטת הבחירות היחסיות הקיימת עתה. הוא תבע לנסות להעביר שי' סה זו עוד ככנסת הנוכחית, אם יסכימו גם הצ"כ להצביע עברה.

בויכוח, שבא אחרי דבריו, היה ברור כי רוב חברי המרכז תומכים בהצעת בי. ג'י, אם כי אחדים עוררו שאלות חמורות. שאל אחד: מה יהיה על האזוריים החקלאיים, ב' הם עלולה מפ'ם לקבל רוב? בן-גוריון לא המתין לתירו להשיב, סרק בקריאת-ביניים: „זך תלוי מי יסמן את האזוריים.“ וכששאל אחר מה יהיה על תל-אביב, בה עלולים הצ"כ לזכות ברוב, ענה בן-גוריון כי כבר השיב על כך בקריאת הביניים הקודמת שלו.

המצפון התל-אביבי. ההתנגדות ה' רעיונית-פוליטית היחידה הובאה ע"י ח"כ הרצל ברגר, אשר טען כי במדינה כה קטנה אין לכל איזור אינטרסים מסוימים משלו. הוא אמר כי הבעיות העומדות כיום לפנינו אינן בעיות של איזור זה או אחר בארץ, אלא בעיות מדיניות החוץ ועניני בטחון. הוא טען כי בחירות אזוריות מוצדקות רק במידות גדולות ושהן בהן יש בעיות מקר' מיות ספציפיות, ויש אפילו לעיתים אופי לאומי שונה לתושבי אזור מסויים. „מה יהיה“ אמר „אם יחשוב ציר-מפא"י מתל-אביב, כי אין הצדקה לקריה-קיר-הנגב למ' רות שהדבר עלול לגרום נזק זמני פטוט לי' תושבי-העיר. בהתאם למה יצביע — בהת' אם למצפנו הלאומי, או בהתאם למצפנו התל-אביבי?“

אולם לחברי מרכז מפא"י היה ברור כי אלה הן "בעיות תיאורטיות-מדעיות" כפי שהגדיר אחד מחברי מזכירות המפלגה. ה' בעייה המעשית היתה פשוטה: האם שיטה זו תביא למפא"י את הרוב שבו תוכל לפעול ללא צורך בקואליציות גדולות? הוא ה' תנאי לשובו של בי. ג'י לחיים הפוליטיים. מרכז מפא"י היה ברובו סבור שכן הדבר: 52 הצביעו בעד השיטה החדשה. 6 (ביניהם שמואל דיח, בר-רב-האי, הרצל ברגר ושלמה לביא) הצביעו נגד ההצעה ו-17 איש נמנעו מהצבעה. אולם תופעה מענינת היא כי כ' 20 איש מבין הנמנעים והמתנגדים היו חברי סיעת מפא"י בכנסת.

היה ברור לכל כי הבעייה לא תיפתר ברחובות. מנגנון מפא"י חייב עתה להכין את הצעת חלוקת-האזורים בקויה הכלליים, להביאה למשל ומתן עם הצ"כ. הציונים ה' כלליים יוכלו לשפוט רק לפי ההצעה המפור' שת, אם כדאי להם להסכים להצעה זו. אמר אחד מחברי מרכז מפא"י המקוים שההצעה תיפול: „אם הסימון יהיה לטובת מפא"י — הרי ממילא יהיה נגד הצ"כ, ולהיפך — ועל כן אין סיכויים שההצעה תתקבל על דעתם.“

ההנמקה ברורה — אם תסומן תל-אביב כולה, למשל, כאיזור בחירות אחד, עלולים הצ"כ לזכות בת"א. אם תחולק העיר לאר' זורים קטנים יותר לפי ההנחות של מפא"י היכן מרכזו מספר גדול של אוהדים, תזכה מפא"י, על כן הבעייה אינה, למעשה, שיטת הבחירות, אלא דרך ביצוע ועל כך לא נאמר דבר בישיבת מרכז מפא"י, על כך יוכרע רק בחדרי-חדרים.

פרשת קסטנר

תור הסינור

ביום ה' שעבר נחת מטוס של ט.ו.א. בשדה-התעופה בלוד. בין המון היורדים ממנו היה גם עורך-הדין שמואל תמיר. הוא חזר זה עתה מסיוור של שבוע בשווייץ וספר, מקום שם גבה עדויות מ-20 אישים ידועי' שם, ביניהם רזובלו מקלילן, מי שהיה נציגו של הנשיא רוזבלט בשווייץ, אנדרי בולאש, מפקד-גייטו קלוי' ורבים אחרים. הפגישות אורגנו על-ידי יצחק שטרנבוך, אשר נשא בכל הוצאות מסעו של תמיר.

תמיר היה מלא רשמים מאירופה, ממש כשם שתיקה-העיר שלו היה מלא מסמכים. אמר הוא: „צר לי לראות את גרמניה שבה ומתחזקת. שווייץ מלאה מוצרים גרמניים.“

רק 10 דקות. למחרת בבוקר כבר ישב תמיר במשרדו של השופט, בנימין הלוי. הוא דרש להזמין את קסטנר לחקירה צול-בת שלישית-סופית. נושא-החקירה: מקלילן טען כי הוא נפגש עם קסטנר לאחר המל-חמה, לא בעת המלחמה — כפי שטען קס' טנר בעדותו. התובע, חיים כהן, לא הת' נגד, אך עמד על כך שהחקירה לא תמשך יותר מעשר דקות. תמיר הסכים.

הפעם נערכה ישיבת בית-הדין באולם ריק לגמרי: איש לא ידע שהיא תתקיים.

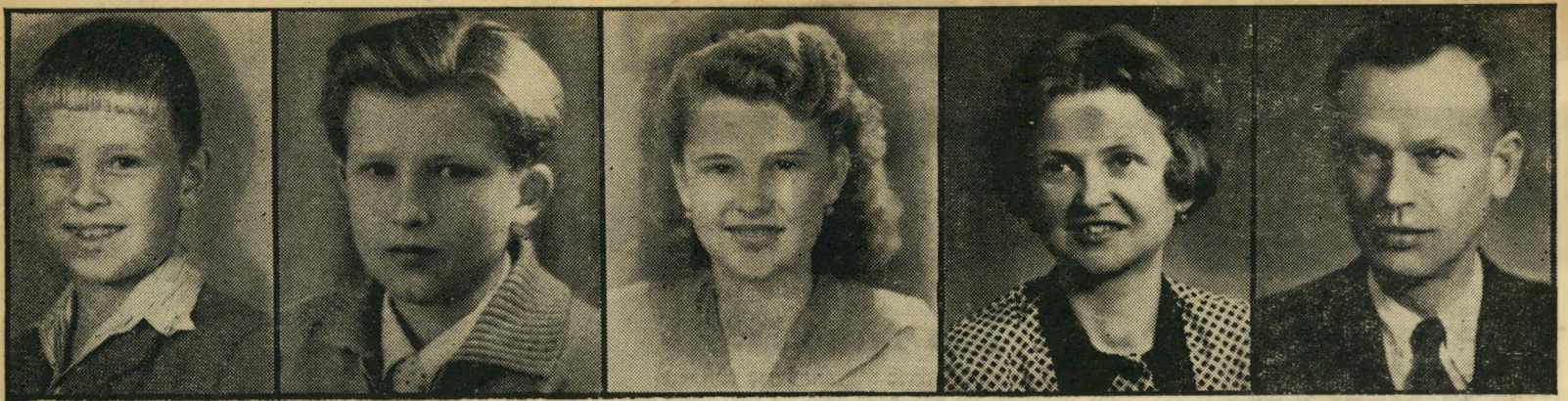
קסטנר טען כי מקלילן לא רצה, נראה, לסכן את עצמו בגולותו כי הוא נפגש עם גתין-אויב. התריס תמיר: „אם כן, מדוע הוא הודה כי הוא נפגש עם קצין הס", קורט בכר?“

הלוי הפסיק את תמיר: עשר הדקות הס' תיימה. אולם הוא עצמו ניגש לחקור את קסטנר, הכריז: „אמור את כל אשר יש לך לומר.“

קסטנר ניצל את ההזדמנות, חזר במשך שלוש שעות על סיפורו הישן, כשידיו שלו' בות כידיו נזיר מתפלל. תמיר ישב והאזין בשקט. רק פעם אחת, כאשר שלח קסטנר הערה חריפה לעברו, קם ואמר: „לא התערבתי, מפני שאני מבין קם הנאשם האמיתי במשפט זה הוא קסטנר, לומר את המלה האחרונה. אני מעוניין כי איש לא יאמר שלא היתה לו הזדמנות לדבר את דבריו. אבל אסור לו לנצל את ההזדמ' נות כדי להעליב אותי.“ קסטנר התנצל.

אולם מלא. ביום א' כבר היה בית המשפט המהווה הירושלמי מלא עד אפס מקום: חיים כהן התכונן לפתוח בנאום ה' סכום. הוא היה ידוע היטב כאומן הסכומים, ועורכי דין, סטודנטים וכל האנשים הקשר רים למשפט באו להאזין לדבריו.

כפי שצפנו רבים, לא הצטמצם כהן לעוב' דות. נאיומו המצוין שנמשך למעלה משש שעות סבב על נושא אחד: „לא לכם לש' פוט ו! אחרים מקטעי הנאום העלו דמעות

משפחת הכורחים : האב פרייז-אברהם, האם מריה-שרה, הבת ברברה-רות, הבנים מרכוס-שמעיה ופרייז-אבטיהן סיפרו
מישו להפועל המזרחי, ממסבך השרון לשוייץ, מנהריה צפונה

נפוצה למדי, שהיתה מכונה בשם חוכר שוק. תושבי ישראל לא צרכו כליל-זכויות רבים ותפוקת בית-החרושת החיפאי פרי ניציה הספיקה להם בהחלט.

זריקת עידוד. לעומת זאת נשאר מפי על הקראמיקה חרסה בחיים, וזה לשיגשוג, לאחר שקיבל זריקת-עידוד מן השיכין העממי: שיכון נרחב זה, המוקם ברחבי הארץ, צורך רבבות גופים סניטאריים, עשר יים קראמיקה, לשנה.

כיום מסוגל מפעל חרסה באר-שבע לייצר 132 אלף גופים סניטאריים לשנה, לעומת 40 אלף הגופים שיכול ליצר אחיו הבכור — מפעל חרסה בחיפה. אולם הוא נתקל עדיין בבעיות קשות, כגון בעיית טיב התוצרת: חומרי-החרסית שהובאו מן המכתש הגדול היו צהבהבים וכבדים כסליים מן החרסית האנגלית המעולה.

השבוע, כאשר בקרו עתונאים במפעל, הצהירו מנהליו כי בעיית טיב התוצרת אינה מדאיגה אותם: הם ימשיכו בייצור — ואף ירחיבו אותו. הם לא חששו כלל מפני חוסר-קונים: לאחר הכל, היה זה מפעל הסתדרות.

יורדים סירת-הברבור

"עצרו! לאן אתם מפליגים?"

אחד מארבעת האנשים שיסבו בסירה ה-קטנה, שעצרה עליה משמר החופים, מול חוף נהריה, קם ממקומו והשיב בשקט: "להרצליה".

מאחר שהרצליה נמצאת בדרום הארץ, לא בצפונה, התעורר החשד בלב אנשי-המשמר. הם גררו את הסירה לנמל-חיפה, חקרו את יושביה, אברהם סיפרד ובני-משפחתו, גילו פרשה מזווה עד מאד.

פריץ סיפרד היה גרמני טהור. אולם דעוי תיו האנטי-נאציות הביאו אותו אל בין גדריו תיו של מתנה-ריכוז גרמני, שהיה מלא רי גוש יהודים. אפשר שהסכל עורר בו רגש שות דתיים, ואפשר שהתחברה היהודית הש-פיעה עליו. על כל פנים, הוא החליט להת-גייר ולעלות לארץ, וברגע בו שיחרר ה-צבא האדום את יושבי-המתנה, הפך פריץ לאברהם.

בני משפחתו של אברהם התגיירו אף הם. בנו הבכור, מרכוס, הפך לשמיעה. בנו ה-שני, פרייז, הפך לאבטיהן; אשתו מריה, הפכה לשרה, והבת, ברברה, כונתה בשם רות.

שרשרת תלאות. כראוי לגר המכבד את עצמו, הצטרף אברהם להפועל המזרחי, עלה לישראל בשנת 1949, השתכן בכפר סבא, ניסה להקים מפעל לתעשיית-צבעים.

עד כאן היה הכל טוב ויפה. אולם מכאן ואילך החלו התלאות. שותפיו של סיפרד למפעל-הצבעים הציגו אותו ככלי ריק. הוא היה נאלץ לבקש עבודה במפעלי צבעים אחרים, אולם בעלי-המפעלים השונים סירטוהו, מיד לאחר שלמדו את סוד השיטה הגרמנית-מזויקת של עבודתו.

הבנים ראו את המצב הקשה של אביהם, החליטו לבוא לעזרתו: שמעיה-מרכוס נכנס לעבוד במלון השרון כשולית-טבחנים, ורות-ברברה החלה לעבוד לעבוד כאורגת בבית-החרושת סוג'ון.

אולם אברהם לא היה מוכן לחיות כ-טפיל על חשבון ילדיו. הוא החל לחפש עבודה במלון מרצ, מצא משרה בבית ה- (המשך בעמוד 12)

ב-48 אלף החדרים של האוניברסיטה ה-מוסקבאית, בת 38 הקומות, ניתן לכל סטודנט חדר של 8 מ"ר. הזוכים בציון "טוב מאד" או "טוב" מקבלים סטיפנדים. אהוז הזוכים בציונים אלה: 96% רק 4% מי-שלמים שכר-לימוד.

מתנה מסטאלינגראד. כנשים, שמו חברות דמשלחת לב לבושן של האזרחיות הסובייטיות (צנוע עד מהודר; בזמן האחרון מיוצרים גם בדים בעלי רמה פאריסאית) ולאופורן (כמו בישראל, אולי קצת פחות). המשפחה הממוצעת גרה בשני חדרים, מצוי ית בחשמל לדיו, מקרר (בדירות רבות). בכל מכשירי-טלפניה (בדירות לא מעטות). בכל דירה חדשה יש חיבור לסלפון. הבישול נעשה בגאז. סנה הסתכלה לסירו של פועל במפעל טראקטורים, מצאה מאד אפוי בי-בצק, קערה של פירות. לידן: ערימה עצומה של כתיבת לקריאה.

צורת הבניה שעשתה את הרושם העז ביותר על המבקרות: שתי שורות צריפים

לזר כגנוביץ, המתנוסס בכניסת כל תחנה של הרכבת התחתית-קרקעית המפוארת של מוסקבה, הדומות לארמונות, בהן חיפשו ה-שים לשוא אף פיסת-גיר אחת וזרקה על הרצפה.

"מישהו לא מרגיש טוב?" חנה סנה, אשתו של מנהיג מפלגת-השמאל, בת פולין היודעת רוסית, התרשמה ביותר מן היחס בין אדם לאדם. פעם, כשעישנה בי-מקום אסור, ניגש שוטר אל האשה הבודדה מבלי לדעת שהיא אורחת, שאלה ברוסית, בצער נזופני, תוך טפיחה ידידותית על זרועה: "גראזדניצקה!", האם אינך יודעת שאסור לעשן כאן?"

פעם אחרת, כשאחתה המשלחת לקונצרט באולם שמקומותיו לא היו מסומנים, קמו מיד מחצית יושבי השורה הראשונה ו-נעלמו ללא אומר, השאירו את מקום הכבוד לאורחות. עוד בהגיען לשדה-התעופה ה-ראשון בברית-המועצות עלה לאוויר, עוד לפני בוקרי הפספורטים, רופא ששאל:

משלחת הנשים הישראליות עם ראש מוזרי ברית-המועצות
מאיסטנבול לסופיה, מאודיסה לקיוב, ממוסקבה לסטאלינגראד

"מישהו לא מרגיש טוב? אני יכול לעזור למישהו?"

לא פחות התרשמה חנה סנה מן הזכויות הגדולות של האשה הסובייטית. בתחנת הרכבת מצאה, מלבד מקלחות לנוסעים, חדרים מיוחדים לאמהות הנוסעות עם ילדיהן, מצוידים במכונות-כביסה לכיכוס חיתולים וטיפול רפואי. ליד כל מפעל נמצא מוסד לתינוקות עד גיל 3 ומעון לבני 4 עד 7, המשחררים את האמהות העובדות מן הטיפול בילדיהן מרע 24 שעות בי-ממה, משאירות להן זמן לא רק לעבודה, אלא גם לנופש וללימודים.

96% **מציטיינים.** כרופאת קופת-חולים התענינה חנה סנה בטיפול הרפואי, הניתן חינם לכל אזרח סובייטי. שרות-חינם אחר: שמונה כיתות בית-ספר (מהן רק שתי כי-תות מכינות, כי הילד הסובייטי מתחיל ללמוד רק בגיל 7). בכמה ערים ניתן חינוך חינם לכל עשר הכיתות הדרושות לער-הסובייטי כדי לקבל תעודת-בגרות. להצ-טרף למליון וחצי תלמידי האוניברסיטאות סך-הכל הלומדים בארץ, בכל בתי-הספר, כי-קורסים להשתלמות לפועלים המבקשים לי-עלות במקצוע. בשעורי התכתבות וכדומה: 57 מליון נפש.

* אזרחות.

בעני הנשים שישבו באולם. קסטנר ישב בין הקהל, חיוך ורורן, הוא ידע כי מבטים רבים נשואים אליו.

כאשר עזב השופט את האולם, ניגש קס-טנר אל כהן, הודה לו על המלאכה היפה. הוא לא היה היחיד שניגש אל התובע: גרינולד קרב אליו שאל אותו בקול צרוד: "כיצד יכולת לדבר עלי כך?" תמיר רשם רשימות. עכשו הגיע תורו.

נסיעות

גראזדניצקה מתל-אביב

שבע הנשים שעמדו בבית-היתומים ה-מוסקבאי ושרו "הבאנו שלום עליכם..." לא יכלו לצנח בתחרות של מקהלות. אולם הן סיפקו את דירי הבית, שהצטרפו אלי-הן אחריכך בשירת שירה-שלוש. המנגינה היתה אחת, אך המלים זומרו בשלוש שפות: רוסית, עברית, ערבית. כי האורחות היו חברות משלחת הנשים מישראל, שהוזמנה לביקור בברית-המועצות כתגמול עבור בי-קור משלחת נשים סובייטיות בישראל לא-מכבר.

יתכן ולא היה דרוש הרבה כדי ששבע הנשים — חמש עבריות, שתיים ערביות — תראינה גן-עדן בארץ הסובייטים. אך בחורף, השבוע, מסורין בן השבועיים-יוצאי, סיפרו עובדות רבות שעוררו מחשבה גם בלב אזרחים ישראלים אחרים.

אחרי שהגיעו למוסקבה באויר וביבשה (במטוס לאיסטנבול, ברכבת לסופיה, במי-טוס לבקרשט, אודיסה, קיוב ועיר הבירה) סיירו השבע במשותף, בהדרכת מדריכות, בלנינגראד וכסטאלינגראד, באוניברסיטאות, בקולחוזים, בדירות פועלים, המארחים אף טרחו להראות לכל חברה בנפרד את השטח המקצועי הקרוב לה ביותר — בית-חולים לרופאת-הילדים חנה סנה, איגוד מקצועי לח"כ אסתר וילנסקה, ספריות ללאה גולד-ברג, חברה אחת, שהיו לה קרובים בלני-גרא, אף יכלה לבקרם בביתם.

איקונין ומאלנקוב. בבית-כנסת מוס-קבאי נפגשו הנשים ברב המקומי, איש תנו-עת-השלום שהסביר את עקרונות התנועה בעזרת פסוקי תנ"ך, ראו זקנים ונשים שהתפללו במית-הכנסת, שמעו כי המשמלה מספקת מצות ליהודים דתיים, מאפשרת טכ-סים של בר-מצוה וחופה בבית-הכנסת לכל דורש, שחיטה כשרה לאדוקים. חופש דומה מצאה המשלחת בכנסיות הנוצריות הסביר דובר המיניסטרויו לחברה קומוניס-טית: "איננו רוצים לקחת מהם את הדת בכוח. הילדים המתחנכים בבתי-הספר יבינו כי דת היא אמונה פתלה".

התוצאה: בקולחוז אחד מצאו בחדר אחד איקונין של הסבא, פסל מאלנקוב של ה-נכד.

פרטים אחרים שהזכירו את הבית: אולם של ברי-בידג'אן בתערוכה חקלאית, 25 אלף ספרים עבריים** בין 18 מליון הספרים של ספרית לנין, ריבוי היהודים בעולם המדע הסובייטי.

היהודים הרבים אתם נפגשו מסרו דרי-שות-שלום לקרובים בארץ, אך לא גילו ענין מיוחד בחיי ישראל.

השם היהודי המפורסם ביותר: שמו של

* אף כי אחת מחברות המשלחת היתה לאה גולדברג, הנוטה למפאי, חברה שפיי-נית, הציונית-הכללית פטיה טייבר, חלתה ערב הנסיעה, נפטרה בינתיים.
* ביניהם הוצאות עתיקות של הרמב"ם ושפינוזה, ספרים חדישים של עם עובד וספרית הפועלים.

תעשייה

הילד שנשאר

הסקר הגיאולוגי של הנגב, שפורסם לפי-שנים מספר, גרם לתוצאה מיוחדת במינה: הולדת תאומים.

התאומים לא השתייכו על הגזע האנושי. הם לא היו אלא שני בת-חרושת שהוקמו על ידי המפעל ההסתדרותי כור בבאר-שבע, בעזרת כספים אמריקאיים וכספי טולל בונה. אחד המפעלים היה מיועד לייצור זכוכית, השני לייצור קראמיקה.

מפעל הזכוכית לא האריך ימים, שבק חיים עוד בטרם הגיעו מכונותיו המשוכי-ללות מחיפה. סיבת-המות: מחלה כלכלית

היחידים מגלה את האמת על שער הנורע

חוקי החינוך המעליכתי נוצר כדי לנשל ההורים יהרסו את חיי הבנים השבוע נתברר כי חית-הספר ה

המורים: הוא ניהל את שני בתי-הספר משך שלוש השנים האחרונות.

סערה. וועדה. מסקנות

בשנה שעברה חילקה עיריית-רחובות את העיר לאיזורים וכל איזור קיבל בית-ספר משלו. באשר לבית-הספר החדשים נאלצו יושבי משכנות ושעריים לרשום את תלמידי כיתה א' בבית-הספר מוריה. אלה שכבר התחילו ללמוד בתחכמוני יכלו להמשיך בלימודיהם, מבלי לעבור לבית-ספר אחר. ההחלטה חוללה סערה בעיריית-רחובות. סיעת הפועל המזרחי, שהונהגה על-ידי סגן-ראש-העיר, צבי בן-יצחק, מחתה נמרצות, סרבה לציית לה. טען בן-יצחק: «אין לנו כל כוונה לשלוח את ילדינו לשם. תוכנית הלימודים וההיגיונה בבית הספר מוריה נמוכים ביותר».

יעקב דריואן (חרות) התריס כנגדי: «אם המצב הוא כזה יש להקים ועדת-חקירה, לעשות את כל השיפורים הדרושים אין לזה כל קשר עם החלטת-העירייה. כל ילד חייב להרשם לבית-הספר של איזור-מגוריו».

במהרה הוקמה ועדת חקירה, שהורכבה משני פקידים-משרד החינוך בירושלים וצדק כהן, מנהל מחלקת-החינוך של עיריית-רחובות, הועדה ערכה דו"ח מפורט, הביעה את שביעת רצונה מתוכנית הלימודים והמצב ההיגיוני של בית-הספר מוריה חברי-הוועדה המליצו רק על שינוי אחד: רצוי שהמנהל שאולי, יפרוש מתפקידו הקשה, יעבור לניהול בית-ספר בשכונה אחרת. אולם יושבי-שעריים היו נאמנים לשאולי הכריזו כי לא יניתו לשום אדם אחר לנהל את מוריה. בסופו של דבר ויתרה הוועדה על המלצת ההעברה, הסתפקה בכ ששאולי פרש מבית-הספר לבנות, ריכזו את כל מאמציה בבית-הספר לבנים.

ההתנגדות של סיעת הפועל המזרחי נתבטלה איפוא אוטומטית, וההחלטה נשארה בתוקפה: ילדי משכנות ושעריים שצמדו להתחיל את לימודיהם בכיתה א' תתחייבו להרשם לבית-הספר מוריה. אולם באותו זמן קרבה שנת-הלימודים

מאת עמנואל פרת

יהודי תימן הרחוקה נסערו: ממרחקים הגיעה אליהם שמועה על הופעת אדם יפה-תואר כמלך, בעל זקן שחור-ארוך ועיני נשר, אשר דיבר עם השולטן התורכי כעם שווה לו. השמועה אמרה גם כי יהודים מכל קצוות העולם זורמים אל ארץ-האבות.

דומה היה כי באה שעת התגשמותן של הנבואות העתיקות. יהודי-תימן לא הטילו ספק בזהותו האמיתית של האיש שחזר-הזקן. רבים מהם החלו אורזים את חפציהם, ובראשית המאה הזאת שטף הגל הראשון של העליה התימנית על-שני המדבר, הגיע לארץ-ישראל. העולים התישבו במושבות-הגליליים, אשר בדרום הארץ. בעקבות הגל הראשון באו שני, שלישי ורביעי.

במהרה נוכחו העולים כי הם הקדימו את המשיח. הוא עדיין לא בא. הם מצאו בארץ רק כמה אלפי איכרים, שדיברו בשפה מוזרה. נאמר להם כי אלה היו החלוצים היהודיים שבאו לבנות את הארץ. כל האחרים היו ערבים — מנש כמו במולדת המדברית. המשיח עדיין לא בא. אבל הוא יבוא במהרה. דלותם המרה של העולים היתה עדות נאמנה לכך: האם לא נכתב בספרים הקדושים כי דווקא לפני ביאת המשיח יהיה הסבל גדול יותר מכל?

לירות בפרדסים

הסבל היה גדול. התימנים לנו תחת כיפת-השמיים, ילדו את ילדיהם ברחובות ובפרדסים. רק כאשר היו גשמי-החורף באים ומכסים את האדמה בבוב אדמדם, היה ניתן להם מקלט זמני: צריף ערוב, בו נערו חמורים וסוסים לעסו את השעורה — או, לכל היותר, מטבח מזוהם.

אולם הם החזיקו מעמד. אמת ונכון, יושבי הארץ היו קשוחים ורעילי-לב, אבל האדמה היתה דשנה ופוריה. התימנים היו מועלים חרוצים. האיכרים ידעו זאת היטב והעבירו אותם בשדותיהם ובפרדסיהם, מעלות-השמש עד שקיעתה, תמורת גרושים ספורים. העולים אכלו את הפיתות, תיבלו איתן ב' קומץ זיתים, ברכו את אלוהים: החיים לא היו קלים, אבל בסופו של דבר יסתור הכל.

איש לא הבחין כיצד ומתי אירע הדבר. אולם שכונה תימנית צמחה, בית אחר בית, בקצה הדרומי של רחובות. הפכה במהרה לכפר קטן היא נקראה בשם שעריים*. הבריטים היטיבו להכיר את שעריים. כאשר מרדה המחתרת העברית בשלטון-המאנדאט, הפכה השכונה למצודה של אצ"ל ולח"י. הבריטים לא אהבו לסייר בסמטאות העקלקלות, הבלתי מרוצפות: הם ידעו כי המוות אורב להם מכל פינה, מידיו של כל תושב. אפילו נשים זקנות וילדים השתייכו על איר-גונייה-מחתרת.

שכונה חדשה

המשיח לא בא. אולם מדינת ישראל היתה לעובדה קיימת, עם בוא זרם-העולים החדש לארץ צצה בקרבת שעריים שכונה חדשה: משכנות. תושבי שתי השכונות לא התמזגו ליחידה אחת. לא היה להם עניין משותף, או שפה משותפת — פרט לעובדה שכולם היו דתיים. תושבי-משכנות באו מקצוות שונים של העולם, ודיברו בשפות רבות. העברית היתה שגורה רק בפי הילדים וותיקי-המקום.

ילדי-משכנות נשלחו אל מעבר לשדות-התירס, לבית-הספר תחכמוני ברחובות, אשר נוהל על-ידי הפועל המזרחי. ילדי-שעריים ביקרו משך 25 השנים האחרונות בבית-הספר מוריה. שני הצדדים היו מרוצים.

לפני שש שנים נמסר בית-הספר מוריה — שהיה אז בניין בן קומה אחת, הכיל ארבע כיתות נמוכות — לידי של מנהל חדש. היה זה המורה הצעיר והנלהב, משה כהן שאולי. לשאולי היה רק חלום אחד. לראות את ילדי-שעריים גדלים והופכים לאזרחים נורמאליים ומשכילים, שאינם גופלים מבוגרי כל בית-ספר אחר. רבים מן ההורים סבלו מחוסר-השכלה. אסור היה לשלול מילדיהם את הסיכויים המינימאליים לכבוש מקום מתאים בחיים.

שאולי ניגש למלאכה, ויושבי-שעריים הושיטו לו יד עוזרת. הוא אסף כספים, בנה קומה שנייה, אירגן ארבע כיתות נוספות. בבית-הספר המוגדל הונהגה שיטת הלימודים התיכוניים, שי אושרה על-ידי הממשלה. אנגלית וערבית הפכו למקצועות חובה.

כאן התעוררה בעייה נוספת: לילדים ולילדות היתה זכות שווה להפוך לאזרחים נורמאליים. היתה להם גם הזכות השווה לקבל השכלה. אולם ההורים השמרניים סירבו להניח לבנותיהם לבקר בבית-הספר מעורב. מוטב היה להם להשאיר את הבנות בבית, לאלצן לעבוד במשק-הבית: «אימך לא ביקרה בבית ספר מימיה — ואת אינך טובה ממנה».

שאולי הבחין בדבר, שב והתעורר לפעולה. הפעם התנגדו לו רבים מוקני-שעריים. אולם הוא ביקש, התחנן וצחק — ובסופו של דבר עלה בידו להקים בית-ספר דתי לבנות.

מעל כותל חדר-המורים, מתוך מסגרות מסורתיות, נשקפו הצלומים של שני מחזורי-הנעורים. שאולי ניצב במרכז קבוצת

* מאז 1908 גדלה שעריים והפכה לעיירה בת 10 אלפים נפש. היא ידועה בשם בירת-התימנים.

זכריה הנער התימני שהורים אשכנזים רבים פברו כי לא נאה לבנם לשבת עמו. זכריה הוא תלמיד ביתה א' בבית הספר "מוריה".

בעד הפרדה אברהם מרמלשטיין פועל טכני, מן שבו משה גר אצל דוד במושב וזכריה מרמלשטיין

לקיצה, והוחלט לדחות את ההרשמה עד לאחר החופש הגדול.

רישום כפול

שנת-הלימודים החדשה החלה. אולם אף אחד מילדי-משכנות לא נרשם לבית-הספר מוריה. לעומת זאת גדלו הכיתות הנמשכות של בית-הספר תחכמוני עד מאד. פקידיה-העירייה היו מלאים תמהון: מה אירע? רשימת התלמידים החדשים נבדקו בקפדנות. דומה היה כי איש מהם לא התגורר במשכנות. כאן נתעוררה השאלה: «מה אין לילדי-משכנות? האם הם פונו למקום אחר? או שמא זוי: טופסיה-ההרשמה מתחילתם ועד סופם?» תשובה הרשמית על שאלות אלו שימשה נושא לדיון סוערים. בעת ישיבת-עיריית-רחובות, טענו נציגי-שעריים

האם הוא עוזב את בית-דודו ובא לביקור קצר בבית ז' אברהם ביקש סליחה, אמר כי יש לו עבודה רבה: "שלום". הכתב המשיך בדרכו — מבית לבית.

אווירה יבשה מסוכחת

שכון משכנות שונה לחלוטין משעריים. האדמה מחולקת למגרשים, והבתים ניצבים שורות שורות — כמו חילים. ליד כל בית משתרעת חצר, מוקפת גדרתיל. האווירה היבשה והמפוכחת של המקום דבקה גם ביושביה.

יוסף פאטנהיים אדום-השיער, פקיד חתיק של תנובה, לא התעניין בכל הפרשה: ילדיו גמרו את בית הספר לפני שנים רבות. אבל אילו היו לו ילדים קטנים כיום, לא היה שולחם ללמוד בשעריים: "הילדים שם מקללים זה את זה ומרבים להתקוטט. התנהגותם פשוט איומה. הם מכים את המורים. מה אתה רוצה? הם פראי-אדם". הוא חיך את זקנו האדום קצר והוסיף: "התגוררתי בשעריים משך 18 שנה. הם שוג' אים אותנו יותר משאנו שונאים אותם. בתקופת-המאורעות, כאשר היה אשכנזי נהרג, היו הם אומרים: 'כלב נהרג' ו' דברים אלה נחרטו בלבי. לא אשכח אותם לעולם".

מאיר גרוס הינו חיט. מבין שפתיו נפלטת אגחה חייטית טיפוסית: "המצב הוא טראגי. בגולה היינו יהודים — בכל מקום בו התגוררנו. כאן הפכנו להונגרים, גרמנים, פולנים, רוסים וחימנים. עלינו להתמוג ולהפוך לעם אחד. אנו לא נוכל לעשות זאת, אבל ילדינו יזכו לכך — אם רק נניח להם. בנו, שלמה, מבקר בבית-הספר תחכמוני זה שלוש שנים. הבעיה לא נגעה לו אישית.

הבעיה תהיה נוגעת לי רק בשנה הבאה". אמר הסקיד ישעיהו יהודה. "ילדי מבקרים עדיין בגן-הילדים, אבל בשנה הבאה יהיה עליהם להרשם לבית-ספר כלשהו."

גם יהודה האמין כי יש צורך במגע הדוק יותר בין ילדי כל העדות. קשה היה לו לשכוח את ימי לדותו, כאשר היה הוא התלמיד האשכנזי היחידי בתלמוד-תורה תימני: "סבלתי קשות. כל היום שמעתי רק, שיכנאו! שיכנאו! זה לא היה קל, אבל עלינו לשכוח ולהשכיח זאת."

אשתו עדינת-הפנים ורכת-החיוך אף היא בילתה שנים רבות בקרב בנרעדות-המזרח בירושלים: "הם אנשים נפ' לאים, ישרים וטובי-לב. אבל מזגם חם מדי. אני חוששת לשלוח את ילדי לשעריים. הם עלולים לספוג אבן בראש."

הם הביאו שנאה

בנרעריים היו מלאים מרידות. חזק-ההורים של בית-הספר מוריה נפגש עם כתב העולם הזה. אחר מתברר-הועד, סעריה כובשי, אמר: "העולים מן הגולה הביאו איתם את השינאה. הם שכחו את הסבל, אשר שבעו מידי האנטישמיות. טען חבר אחר של הועד, יוסף צומן: "לא יזיק לנו גם אם ילדי-משכנות לא יבקרו בבית-הספר שלנו. אבל הבעיה בפני עצמה מכאיבה לנו עד מאד."

הוסיפה מרים מורח, חברת הועד-ההורים ואירגון הנשים התימניות, המטפלת בילדים זה חמש-עשרה שנה: "היינו טובים בשביל להילחם בבירטים. היינו טובים בשביל להילחם בערבים. היינו טובים בשביל לשטוף את הרצפות של האשי כנזים. אבל ילדינו אינם טובים במידה מספקת, כדי לשבת

רית הזיוף ברחובות לבן

וע כי הניגודים האפלטוניים והעדתיים
כפירה רבה הושגה המטרה. אולם
רתית עוד שרירה וקיימת במדינה.

היוזפים נעשו במשרד-רישום-התלמידים, בו עבדו שנים מפ' קידי הפועל המזרחי. הם הכריזו כי המניע ליוזפים היה הכרזתם של ההורים האשכנזיים להניח לילדיהם להתערב בין ילדי-התימנים.

השיב ראש-העיר, בן-ציון הורוביץ: "איני מאמין כי זה נכון. אבל אם יביא לי משהו הוכחות בכתב כי נעשו יוזפים, אאשים את האחראים לכך בעבירה פלילית".

בינתיים נפל לידי אחד מראשי שכונת-שעריים מכתב-חוזר סודי, שנשלח, כנראה, על-ידי ועד-ההורים של בית-הספר תחכמוני אל הורי הילדים של משכנות. לשון-המכתב:

א. נ.
עליך לגשת היום משעה 5 עד 7 לבית-הספר מוריה ולר' שום את ילדיך בהתאם להוראות. לאחר שאתם רשמתם את הילדים, תקבלו העברה תוך 24 שעות, והילדים יוכלו לבקר בבית-הספר על אחריותן, בלי שום הפרעה נוספת. בכבוד רב

ועד-ההורים.
מאחורי כל זה הסתתר טכס פשוט, אך מחוכם: ילדי משכנות צייתו להוראה הממשלתית, נרשמו לבית-הספר מוריה, אך לא למדו שם. במקום זה שבו ונרשמו, הפעם תחת כתובות מזויפות, בבית-הספר תחכמוני, שהיה רצוי יותר להורים.

חקירה פתית

אחדים מיושבי-שעריים פתחו בחקירה טרסית, ובמהרה גר' דעה להם זהות הילד הראשון, אשר כתובתו זוויפה: משה מרמלשטיין.

אברהם, אביו של משה, הגיע לישראל עם גליה-עליה הגדול מהונגריה. ביתן הקטן-לבן מכוסה בשיחים מטפסים ירקרקים. את זמנו הפנוי, לאחר שמנה שעות של תיקוני-טלפונים במשרד-הדואר ברחובות, מבלה אברהם בהשקאת הדשא שליד ביתו וטיפול במשקו הזעיר. תוצאות עבודתו השקד' נית ניכרות בכל מקום.

נגד הפרדה

על ספסל אחד בכיתה א' של בית-הספר, מוריה-בשעריים, שהוא המזנוני ודידי שחור-השיער. המורה, אשכנזי, טוען כי אין הבדל עדתי בין האינפלגנציה שלהם.

על ספסל אחד עם ילדים אחרים. אתה יכול להיות פיקח וכשרוני, אבל אם אתה תימני, אתה מחוסל. מתי יבוא הקץ לבידוד זה? "בסדר! הבה ונשכח את העבר. אנו באנו מן המדבר. האשכנזים באו מארצות המכוונות והמטוסים. באותה תקופה היה בינינו הבדל גדול. אבל עכשו? ילדינו מתחילים בחיים חדשים. עליהם לגדול יחד, ואסור לנו להרעילם ברעל הישן. הניחו להם לפתור את הבעיות בכוחות-עצמם — לאחר זמן."

בסוף השבוע הפך ניצוץ עקיפת חוק-החניון הממלכתי ל' להבה בינעדתית, שניזונה מבערות ומרגשות אצורים. אולם ביסודו היה זה מאבק על קיום חוק לאומי, אשר נועד לחסל התנגשויות אלה, לא ליצור אותן.

חוק החניון הממלכתי האחד הינו תקיף ומרחיק-לכת. ככל חוק כזה, היו מכשולים צטויים בדרכו. ככל חוק כזה, חייב הוא להתגבר עליהם.

כאשר ביקר במקום כתב-העולם הזה, לא הכחיש אברהם כי הוא התנגד לשלוח את משה בן ה'ד למוריה: "המצב ההיגייני שם איום וגורא. והילדים מתנהגים בצורה פרועה. לא רציתי שמשה יקלוט את הרגליהם."

"הנכון הדבר שרשמת את בןך תחת כתובת אחרת, כדי שהוא יוכל לבקר בבית-הספר תחכמוני?"

המחמאה מצאה, כנראה, חן בעיני-אברהם. הוא אמר בחיוך: "הילד גר בעיר, מפני שאני ואשתי עובדים עד שעה מאוחרת, והוא נאלץ להישאר לבדו בבית."

באות רגע הגיע למקום ילד קטן, יחף ולבוש-גופיה. אברהם בא במבוכה. הילד אחז בזרועו, ביקש לרכב על האופניים. "האם זה בןך, משה?"

"כן", מבוכתו של אברהם הלכה וגדלה.

* חזנתו וחזנתו של מרמלשטיין גרים בבית הסמוך.

מיכאל
הנער המזנוני אשר התפכך הערתי
ברחובות עמד להפכו לכן גזע-אדונים
חדש. מיכאל עצמו הנה, עדיין, עיוור-צבעים.

עולים

שוב הודים

דיירי הבתים בקרב פינת שדירות-רושילד ונחלת-בנימין בתל-אביב, לא נדהמו. הם כבר היו רגילים למראה משפחות מטופלות בילדים שזופים, לבושות בגדים צבעוניים, שישבו על שמיכות מול משרדי-הסוכנות הידידת: "שוב הודים". הם זכרו היטב את הפגלת עולי הודו, שהתאכזבו מישראל, דרשו להחזירם למולדתם.

אולם העיבורים ושבם לא ידעו כי הפעם היה רקע-שביתת-השבת שונה לחלוטין. יעקב בן-אליהו (28), תושב בומבי לשעבר, אשר תו, ארבעת ילדיו ואחיו החולה לא דרשו היתרי-ציאה מישראל. הם דרשו רק דבר אחד: סידור מחדש.

כאשר עלתה המשפחה ארצה, לפני חצי שנה, נשלחה בתל-אביב, אולם יעקב לא היה יכול לשאת את האקלים המדברי, להח- זיק את הילדים בשיבוש מבודד, לעבוד כי פועל שחור, במקום לעסוק במקצועו — מקצוע החרוטה. לא עבר זמן רב והוא עלה לתל-אביב, שטח את טענותיו לפני פקיד- הסוכנות, דרש העברה למקום אחר.

הדרך המקובלת, הפקידים לא סירבו. הם העבירו את המשפחה לאחת המעברות בקרבת פתח-תקווה, איפשרו ליעקב להת- חיל בחיפוש עבודה.

כאשר נמצאה העבודה, שב יעקב בן- אליהו והופיע במשרדי-הסוכנות. הפעם דרש להעביר את חפצי המשפחה מתל-אביב ל- משכנו החדש, ביקש להעניק לו 50 ל"י לסידור. פקיד-הסוכנות סירבו לעשות זאת. הסירוב הרגיו את יעקב, עודד אותו ללכת בדרך בה בחרו רבים מבני-ארצו: שביתת- שבת. המשפחה החישה על שמיכות, ש- נפרשו על המדרכה, הציבה בקרבת-מקום שלט, שהסביר את כל תלאתיה.

הסברם של פקיד-מחלקת הקליטה של ה- סיכנות היה שונה במקצת מן ההסבר, אשר על השלט: הם טענו כי יעקב בן אליהו אינו חרט כלל, סיפרו כי הוא קיבל כבר מעמיתים סכומי כסף ניכרים מן הסוכנות.

"אנו מוכנים לסדר את בן-אליהו בעבודה ולהעביר את חפציו לפתח-תקווה", אמר אחד הפקידים, "אבל הוא לא יקבל אף פרוטה במומונים. הסוכנות אינה מוכנה להיכנע ל- טכסיס-סחיטה".

משפט

מבחן-זכרון

מנין לנו הבטחון שהיהיו של העד נכון, בדרך כלל אין איש חוקר את כושר-הראייה של העד. אנו מקבלים תמיד את ההערכה שלו. אולם הערכה זו עלול- לה להרוס חי-אדם.

השופט שמואל ליבוביץ השבוע בחן עורך-הדין עזריאל ברק את כוח-זכרונו וכושר-ראייתו של עד-מפתח, ב- משפט רצח עד-אלעזר אל כורדי, הנדון עתה לפני השופטים פנחס אבישר, אלישע מאני ויצחק סונדלביץ, בבית-המשפט המח- זי, תל-אביב.

לשולחו של ברק, אחמד כילאני אל-שאלא- בי, לא היתה כל סיבה לדאגה: הוא כבר נדון למאסר-עולם באשמת רצח אחר, ש- ביצע יחד עם כנפית רצח בע"מ*. כילאני לא היה מובא לדין שנית על חשבונו של משלם-המסים, אילולא צצו באופק שני נא- שמים חדשים.

עתה יישבו שני הנאשמים לצדו: היו אלה

* המשטרה האשימה את אנשי הכנופיה בביצוע ארבעה מעשי רצח למסרת שוד.

הארץ

קלבי-שמירה: תייר בלגי שבא ל- ביקור בפאריס היה בטוח כי מכונת- תו לא תיגנב ממנו. הוא השאיר בה חלבי-שמירה מאולף, בשוכו למקום החניה, נוכח כי המכונת נעלמה — לרבות הכלב (ידיעות אחרונות).

ישראל ליבמן, חיפה קאן כבורים שלושה קלבים.

המפעל הוקם לפני שנתיים, ויש בו 45 לולים אוטומטיים. מנהל ה- מפעל מסר כי פועל אחד בישראל

מפעיל 12 לולים כאלה (הארץ).

איתן שמיר, תל-אביב. התרגנולות שם מסילות ביצים, בלי עזרת עובדי-המפעל.

(הנושך מעמוד 9)

זיקוק בחיפה. שמחתו היתה גדולה: הוא קיווה כי העבודה במפעל הגדול תאפשר לו לצבור קצת כסף, להתחיל בייצור הצבעים מחדש.

אולם השמחה לא ארכה: במהרה התברר כי אין כל אפשרות להעביר את המשפחה לחיפה, לשכנה בתנאים הוגנים. אברהם שקע בראש תהומי: הוא החליט לחזור לחיק עמו ומולדתו הקודמים.

רעיון גאוני. לאחר שכיתת סיפרד את רגליו על פני משרדי המיסיון, ואף פנה אל ממשלת-בון, נוכח כי איש לא יסייע לו לעזוב את הארץ. יהיה עליו להגיע לגרמניה בכוחות-עצמו.

ההכרת הוליד רעיון גאוני: סיפרד מסר את 700 הלירות אשר חסך לדיג מסבריה, קיבל תמורתן סירת מפרש, העבירה ליפו במכונית-משא.

במהרה היה הכל מוכן להפלגה הארוכה. אולם ברגע האחרון אירע משהו: רות הכ- ריה שהיא נשאת בארץ, תינשא לחברה, סמל בזה"ל. אברהם נדהם, אך נתן לה את ברכתו, הפליג לדרך הארוכה.

הפלגה קשה. ההפלגה מנמליפו היתה קשה. ההתקדמות היתה אטית, אך משפחת סיפרד היתה מאושרת: סוף סוף הפכו הם אדונים לעצמם. האושר הושבת רק כאשר הדהה על פני הים קריאתם התקיפה של אנשי-משמר החופים.

בשבוע שעבר שרה תוכנית-המסע הגאו- נית את שירת הברבור שלה: משפחת סי- פרד הובאה לפני שופט-השלום החיפאי אב- רהם סלוצקי, וכתה לעונש קל ביחס: שבעה ימי מאסר או 30 ל"י קנס. ארבעת הנאש- מים בחרו במאסר: לא היתה להם אף פרוטה.

עיריות

רימון מילים

אברהם רימון לא התרגש. העובדה שהוא היה האיש שגרם לסערה בעיריית תל-אביב, חולל שביתת-עובדים, לא הפתיעה אותו כלל: הוא היה רגיל בזעזועים.

כבר בשנת 1937 הספיק רימון לשבת בכלא עכו, על היותו רביוניגיסט פעיל. כא- שר שוחרר, לאחר ישיבה של חצי שנה, לא הורשה לו לחזור לביתו בכפר-סבא. הוא היה נאלץ לעבור לתל-אביב, התחיל לעבוד כפקיד באגף-התשלומים של מחלקת התברור- אה של העירייה.

הוא נשאר במשרתו עד לפני שבועות מס- פר, כאשר הוזמן אל סגן-ראש-העיר, משה איכילוב, נשאל אם הוא מוכן לקבל את תפקיד המספק על אגף המדרכות של העי- ריים.

רימון שמח על הסיכויים לעלות בדרגה. אולם במהרה התברר, שהוא לא ידע כמה וכמה עובדות:

• אליהו קרינרמן בן 62, שימש ב- תפקיד זה, התכונן לצאת לפנסיה.

• למשרת המספק על אגף המדרכות היו שני מועמדים קודמים. הסועל החזיק אב- רהם רוזנברג, ויעקב בוכמן, מי שהיה מנהל עבודות-סלילה, עבר לאגף-המדרכות לאחר שנותרה בריאותו.

פרוטקציוניזם פשוט. באגוד-עובדי- העירייה, שידע עובדות אלו היטב, פרצה סערה. איש לא האמין כי רימון הוכנס ל- תפקידו החדש בגלל היותו עובד יעיל. הכל ראו בקשרים המצויינים שבין רימון, חבר תנועת-החרות, לבין איכילוב, נציג התנועה בעיריית תל-אביב, פרוטקציוניזם פשוט. ה- סערה התחוללה משך ימים מספר, הביאה לתוצאה מוחשית למדי: שביתת עובדי מח- לקת ההנדסה.

השביתה פרצה דוחקה כאשר נסע "ראש- העיר שלי" — כפי שמכנה רימון את אי- כילוב — לבית-הבראה בקפריסין. ראש-העיר, חיים לבנון, לא היה מוכן לאכול את ה- דיסה, שבישלו אחרים. הוא נכנע, פקד להע- ביר את רימון למחלקה אחת. השובתים נצחו.

דומה היה כי רימון-מילס — כפי שכונה אברהם רימון בפי חבריו לעבודה — לא יזיק עוד לאיש. אבל הוא פעל את פעולתו ההורסנית, בכל זאת: בשבוע שעבר הכריזו נציגיה-חרות בעירייה על כוונתם לפרק את הקואליציה העירונית.

20
סיגיות
260
פרוטת

תערוכת

רקודד

רקודד-שיא-כשמה מן היא

למכירה בהזדמנות

FACIT ESA-O

REMINGTON

ROYAL MAGIC

REMINGTON KMC

מכונת חישוב חשמלית

מכונת סיכום חשמלית

מכונת כתיבה עברית 18"

עם טבולטור אוטומטי

מכונת כתיבה עברית 11"

עם טבולטור אוטומטי

נא לרשום את מספר החדש של הטלפון שלי 5032

ברמות, תל אביב אלנבי 111

"תסבין" הרושת כימית בע"מ, חיפה

שנה טובה

לכל לקוחותינו ועובדינו, מוסדות הממשלה

וכל הבאים אתנו בקשרי מסחר

סלון קוסמטיקה "מרים"

תל-אביב, רחוב אלנבי 28

מתקנים חדישים

מוצרים מיוחדים

טיפולים לשמירת והחזקת עור הפנים

אני מודיעה ללקוחותי שלאחר ההשתלמויות בארצות הברית

חזרתי ופתחתי את הסלון החדש.

אשרי הגפרור שנשרף תעלה להבה גדולה והצית להבות אשרי הלהבה שהציתה סיגריות לא בחיל לא בכוח ואף לא במוח לחיצה קטנה

המונחה

ב"מ מקצועי למכניקה עדינה, תל-אביב, רח' אלנבי 132 טל 62388.

תקון עטים נובעים מציתים, כלי נגינה ומכונות כתיבה באחריות.

קניח מכירה קומיסיון

מבחר גדול של עטים נובעים ומציתים

קלושמרל בעפולה

מנה על ידי הרבנות הראשית לעמוד בראש העדה הספרדית בעפולה. מהלומה זו פגעה לא רק בכבודו ותהילתו של קירשטיין, אלא גם בכיסו.

בעקבות המהלומה השנייה באה שלישיית: אברהם, מש, כתב דבר בעפולה, מי שהיה חבר המועצה המקומית, נלחם נגד הישגיו של קירשטיין, אשר קיבל הרב תמורת שירותיו. טען מש: "אנו משלמים מסים והרב מקבל את משכורתו. למה לנו לשלם לו לחדר עבור עריכת קידושין וטכסים אחרים?" על מצחו של קירשטיין נראו עיני סערה.

הוא הפך עצבני ושרוי במרה שחורה. באחת השבתות רב עם הגבאי הזקן שלו חנוך פסילוב ועם הגבאי השני, דוד סיטנר. הוא נראה מתוחכך גם עם אחרים. הסערה הלכה והתקרכה.

במהרה נחתו טיפות הגשם הראשונות על פני שדירת הדקלים התפשטה השמועה: "השמעת?" קיל קיבל מכתב בעילום-שם. "מובן מאילו ששמעתי. כל העיר מדברת על כך. השמעת כי אשתו פתחה את המכתב וקיבלה התקפה לב?"

כעבור ימים מספר נפוצו שמועות אחרות: "השמעת?" מש קיבל מכתב בעילום-שם: "באמת?" "כן, באמת. גם פסילוב, סיטנר והרב מיימון קיבלו מכתבים דומים." היתה זאת שמועה עסיכית ומרתקת.

שורה של שסות'נאי

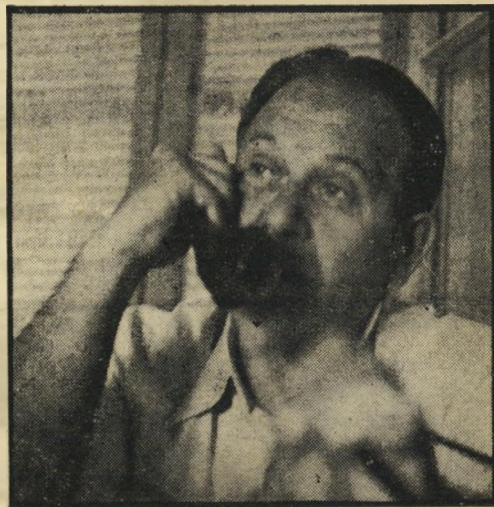
לשוכני שדירת הדקלים — מבית הכנסת ועד קפה פנתה — היה חומר מספיק לשיחות. תוכן המכתבים היה ידוע לכל. מקבלי המכתבים כונו בשורה ארוכה של שמות גנאי. יורו אשמו באשמות שונות, בעלות אופי מוסרי, או פלילי.

אולם כל מחיקותן של השמועות סופקה על ידי העובדה שהמכתבים נשלחו בעילום-שם. מחבריהם המכתבים שמר על אלמוניותו, והרב נתן חומר רב להשערות: מי היה יכול לכתוב את המכתבים?

מש החליט לקחת את העניינים לידי: לאחר הכל היתה לו הזכות לדעת את זהותו של המשמין האלמוני. יתר על

הרים אינם נפגשים. רק בני אדם נפגשים. בפאריס יין כמעט כל סיכויים לפגישה מקרית עם מישהו. בעפולה פוגש כל אחד את כל אחד, מדי יום ביומו. בעפולה יודע כל אחד את כל פרטי חייו של רעהו. ביחוד יודעים זאת אלה שבמבקרים בבית הכנסת הלבן גדול, השוכן בקצה של שדירת-דקלים, בה משחקים ילדים, ונשים יושבות על הספלים וסורגות. יודעים הכל גם אלה המבקרים בבניין הקטן, הניצב מעבר לכביש: בית המועצה המקומית.

עם התקרב הבחירות היו שני הבניינים הופכים לשני מבי צריעו, מוכנים להפגין זה את זה. ולא רק בשעת הבחירות: מצב מלחמה מתמיד היה קיים בין שני הבניינים — מבש

עתונאי אברהם מש

"סי"

כשם שהיה קיים בכל מקום בו שוכנים מועצה מקומית ובית-כנסת בקירבה מסוכנת.

אולם מעל למריבה המתמדת, המובנת מאליה, ניצבו המריבות הקטנוניות בתוך שני המבצרים עצמם: שאפתנות אישית ומלחמה על השלטון.

מועצה שקמה

בתוך המועצה המקומית של עפולה היה המצב שקט למדי. הכל ידעו כי חמשת חברי מפא"י במועצה המקומית של עפולה חיו בשלום עם שני חברי הצ"כ, שני חברי מפ"ם וחבר המזרחי במועצה. עשרת הגברים היו ידידים טובים בחייהם הפרטיים, לא ראו כל טעם להתקוטט מסביב לשולחן הירוק.

אולם בבניין הגדול והלבן שממול לא היה המצב כה פשוט. שם השתוללו השאיפות האישיות והתככים הפוליטיים, זרעו רוחות וקצרו סופות. רוב המתפללים השתוקקו לעלות לדרגת גבאים, לעמוד על הבמה בשבתות ובחגים, לומר את קנאת הכלל בכבודם ותהילתם. הם רצו כי בשבתות יהיו הם המתלטים מי יעלה לתורה ומי לא יעלה — ומדוע.

היחיד שלא היה צריך לדאוג לכבודו ותהילתו היה רבי אשר קירשטיין (68), שהיה ידוע משך שנים רבות כרבי-העמק. קירשטיין הגבוה, המוצק וססוף-הזקן נראה כאלון עתיק, התפלל בקול של רעם מרוחק.

ואף על פי כן הבחינו בני-אדם כי גם הוא היה מודאג. הוא פיקח על הגבאים שלו בשבע עיניים, חשש שהם ישכחו כי הוא האיש מספר אחד בבית הכנסת.

שלוש שהלומות

לפני שנה החלו רבים להטיל ספק במעמדו הנעלה של הרב. שמו של נחום קיל, מנהל בית-הספר של המזרחי, הופיע בראש רשימת המועצה הדתית — במקום שהיה מיועד מאז ומתמיד לקירשטיין, הוא היה מלא זעם.

אחר באה מהלומה השנייה: הרב הטוניסי, רבי מיימון נת-

עדאד אל-עזיז בן אחמד גאנם, ערבי מיפו, והעולה החדש נסים בן חליפה חדאד, שהיה ידוע בקרב העולם התחתון היפוואי בכינויו פליקס. מכנסיו הכחולים של פליקס היו מנוהצים היטב, כותנתו הבריקה בלובנה ושן-הזהב אשר בפיו נצנצה תכופות. צורך רחוק, הצורך במבחינות-כרזות היה דחוף: עבד אל-עזיז אל כורדי נעלם בנובמבר בר 1952. הוא בילה את ערבו האחרון בי חברת גאנם ונערה צעירה ויפה בשם מרים מורחי בקולנוע היפוואי יפאור. הוא הושקה בסם מרדים על-ידי גאנם, נרדם על כתפה

של מרים, הועבר על ידי גאנם וכלאני לתוך מונית. איש לא הוסיף לראותו בחיים. שנה לאחר מכן, כאשר נעצרה חברת רצח בע"מ, אמר אחד הנאשמים כי גופתו של אל-כורדי מוטלת בבאר עמוקה, ליד צריפין. המשטרה מיהרה לשם, מצאה רק שלד יבש, נעול נעליבד כחולות ומעוטר בשעונית-זהב. האחיין זיהה. אחיינו של כורדי, מר חמד דאוד קואס, זיהה את החפצים. הי משטרה פתחה תיק-רצח חדש. בשבוע שעבר, באולם בית-המשפט, שב

קואס וזיהה את השעון והנעליים כשייכים לדודו. אולם הפעם חכתה לו הפתעה. ברק יגיש אליו, אחוז בידו המעוטרת בשעון, שאל אם הספרות אשר על השעון הן רומיות או ערביות. הספרות היו ערביות. עורך הדין הוסיף ושאל אם העד בטוח כי הי ספרה 6 היא רומית, לא ערבית. העד היה בטוח. ברק הראה את השעון לשופטים. הסיפרה 6 לא נמצאה עליו כלל, במקומה היה מחוג נוסף. העד נדהם. המבחן השני היה מוקדש לצבעים: מה צבע חליפתו של השופט? "כחול", בסדר,

ומה צבע העניבה של אדם זה? "ירוק". קואס לא היה עיוור צבעים. "ועתה, הן" בונן ישר בשופט ואמור: האם הצבע ה" כחול על חגורתך הוא באמצע, או בצדדים? "באמצע". לאמיתו של דבר היה הפס אשר על החגורה חום. הדיבור נעקם מפיהעדי. השופט הכריז על הפסקה. עם הטלת ספק בכושר ראייתו של קואס, נוצרה פרצה בקשר אשר בין העלמו של אל-כורדי לגל העצמות. גאנם ופליקס חייכו. כילאני היה אויש: הדבר לא שינה את גורלו.

הרב אשר קירשטיין

"מה?"

המשטרה ולידי גרפולוג אחר, בחיפה. שני הגרפולוגים שלחו תשובה דומה: לפי מיטב ידיעתם, היה כתב היד של הדוגמה וזה עם זה של המכתבים.

"איזה ראש!"

מניות סמכותו וערמתו של מש עלו מעלה מעלה בשדירת הדקלים. בלכתו לעבר המועצה המקומית, היו בני-אדם זת-בוננים בדמותו הגוזה-מוצקת, מחלופים מבטים רבי-משמעות: "איזה ראש! הוא גילה את האיש!" קשה היה לקבוע מי היה גיבור-היום האמיתי: מש, או הרב.

מש מסר את כל העניין לידי המועצה, טען כי זוהי פרשה ציבורית וכי יש למנות וועדת-חקירה. ידידיו ניסו לעצור בו: "מה כל הרעש? מישו כתב לך דבר, אשר לא היה לו האומץ לומר בפניך. למה לך להפיץ את כל העניין ברבים?" הרי מחבריהם המכתבים התכוון בדיוק לכך. מוטב לך לשרוף את המכתב ולשכוח את כל הפרשה.

אבל מש לא מש מעצמו: "זוהי שערוריה ציבורית. המור צעה המקומית חייבת להסיק מסקנות." עשרת חברי-המועצה נפגשו והגיעו למסקנות. המכתבים צולמו ונשלחו לרבנות הראשית, ירושלים, עם העתק לח"כ ורח וורהפטיג. הרב קירשטיין נתבקש לצאת לפנסיה, סרב בכל תוקף.

"שקר וכזב!"

בינתיים באו מקבלי המכתבים למש, ודרשו את מכתביהם. הם לא חסצו בשערוריות. פסילוב נשבע שהוא והרב ידידים מצויינים. סיטנר לא רב אתו מימיו. השמיים היו בהירים, כאילו לא אירע דבר. הרב הספרדי, מיימון, נשאר בצד, מילא את פיו מים.

אמר פסילוב: בשבתו בחדרו ובמרחו צנימים בחמאה ורר בה: "כל זה שקר וכזב. אויבי הרב זייפו את כתביו ושלחו את כל המכתבים הללו. מדוע היה הרב צריך לכתוב לי מכתב, בשעה שהוא היה יכול לומר את הדברים בפני?" סיטנר לא רצה לומר דבר. הוא רק צחק: "אין זה מעניין! מה בכך, אם מישו כתב לי מכתב?" אבל בעיניו נצנץ זיק של הנאה.

הרב קירשטיין התהלך הלך ושוב על פני דירתו הקטנה והגוזה, בחצר בית-הכנסת. העין אשר על מצחו היה קודר יותר מתמיד, והרעם המהדהד בקולו היה אדיר יותר: "אלוהים יעניש אותם! אויבי רצו לחתור מתחת לסמכותי ושמי הטוב, אבל הכל יודעים כי זה שקר נתעב. האם אני שוטה? האם אני, המכונה בשם החכם ברבנים, הייתי כותב מכתבים כאלה בכתבי-יד? האם לא הייתי יכול להשיג לי מכתב-כתיבה? מישו זייף את כתבי-ידי. אלוהים יעניש אותו!"

הרב כתב את ידו לתוך הכיס הפנימי של הקאפוטה השחור רה והמבהיקה שלו, והוציא את העתק המכתב אשר שלחה הרבנות הראשית בירושלים למועצה המקומית של עפולה: "אין אנו מאמינים — ואין אנו יכולים להאמין — כי המכתבים הנ"ל נכתבו על-ידי הרב קירשטיין. אין ספק כי הוא חף מפשע, וכי כל העניין בוים על-ידי אויביו."

מש לא שוכנע. הוויכוחים בשדירת-הדקלים נתחדשו. הם היו דומים להפלא לפולמוס שנתפתח על בניית המשתנה בעיירה הצרפתית קלושמרל. אולם לא היה ברור אם גם ההדים הפוליטיים שתכה הפרשה יהיו גדולים כמו הדיה של שערוריית-קלושמרל.

נמעים סימנר ופסילוב

"מדוע?"

כן, הוא היה דמות ציבורית. הוא יצא לספור, ביקר אצל כל מקבלי-המכתבים, אסף את כל המכתבים (פרט למכתבו של קיל, אשר טען כי אין זה עסקו של איש).

כל המכתבים נכתבו, כנראה, באותו כתביד, על גבי דפים שהוצאו, כנראה, מתוך אותה המחברת. מש סקר את הרקע של מקבלי המכתבים ואת המניעים האפשריים לשליחתם. הוא צרף דבר לדבר והגיע למסקנה שהמכתבים היו עלולים להיכתב על-ידי הרב קירשטיין.

הוא לא הסתפק בכך. הוא ביקר אצל מפקח-המשטרה, גורי, הראה לו את המכתבים, השליך את חשדותיו. המכתבים, יחד עם דוגמת כתב-ידו של הרב, נמסרו לידי הגרפולוג של

עצמו ישב במטבח. קרא ספר. "פתע שמעתי את הכלב שלנו נובח", סיפר המהנדס, "יצאתי החוצה ופניתי ל' עבר שביל-המבריקים הישן העובר בקרבת הבית. שמעתי קול צעדים חרישיים. הד' לקתי את הפנס החשמלי, ולעיני נגלו שתי דמויות מוזרות. היו אלה שני יצורים ש' נראו כבני-אדם נמוכי קומה: גובהם לא היה למעלה ממטר, על ראשיהם התנוססו כובעים מוזרים דומים לכובעי-אמודאים, ו' זרועותיהם לא נראו לעין."

לדבריו, נשאר דהיילד במקומו, מוכה תדהמה. כאשר התאושש במקצת הבחין, בגוש שחור ומוגול, שניצב על הקרקע מאחורי שני היצורים המוזרים: צלחת מעופפת.

פתע נפתח בצלחת פתח, ומתוכו בקעו קרני-אור ירוקות. "הקרניים שיתקו אותי", סיפר דהיילד, "לא יכולתי לזוז. לא יכולתי תי להוציא מלה מפי. ראיתי את שתי הדמויות נעלמות בתוך הצלחת המעופפת. הפתח נסגר והאור הירוק כבה. הצלחת התרוממה וריחפה בגובה של עשרים-שלו' שים מטרים מעל פני-הקרקע. רק אז הב' תנתי בלמדיה ובאורתה: היא היתה עגולה לגמרי. גובהה היה כשלושה מטרים וקוטרה כחמישה-עשרה מטרים. היא עלתה מעלה מעלה, הוירה באור אדום ונעלמה מן העין."

ארמה חרוכה. רבים ראו בסיפורו של המהנדס מעשה-תעמועים נוסף, או תעלול

אירופה

מהפכה בריטית

עוד הרבה זמן לפני שנולד האינטרנציונל הראשון של המהפכה, היה קיים אינטר' נציונל של מלכים. הוא היה מבוסס על קומץ משפחות, שהיו כולן קרובות זו ל' זו על-ידי נשואי-שתי-וערב, כרתו בריתות וערכו מלחמות בינן לבין עצמן, אך תמיד זכרו כי הן מהות גוף אחד לעומת ה' אספסוף הבינלאומי.

במי הזוהר של תקופת המלוכה, לפני מלחמת-העולם הראשונה, כשבגרמניה לבד שלטה למעלה מ-20 בתי מלכים, נסיכים ודוכסים, היתה מלכת בריטניה נזופת ב' נכדה, מלך גרמניה, שכתב מכתבי ידידות לבן-דודו, הצאר הרוסי, שהיה קרוב של מלך בולגריה. לרוב היה מגע זה קשור לענייני משק ונשק. אך לעתים די קרובות נסב הריכוז על נושא הרבה יותר עדין: חתונות מלכותיות.

מובן מאליו היה כי ברמלך אינו יכול לשאת לאשה את אחת מבנות האספסוף. אפילו בת של רוזן פשוט היתה קצת מפוקפקת. כך היתה הבחירה מצומצמת ו' קשה, ונסיכה שנישאה לגבר שהיא אהבה אותו יכלה באמת לחשוב את עצמה למ' אושרת מאד.

חברות-יבוא ופסיכואנליזה. מאז השתנו הימים לרעה. המלכים ירדו מנכ' סיהם, איבדו את הכסאות, את הנכסים ולפעמים גם את הרא' שים. האספסוף תפס את כל המשרות הרמות. מס' פר המלכים המולכים היה זעיר, מספר המלכים ש' ניהלו חברות-יבוא, כמו פטר מיוגוסלביה, או עס' קו בסטיכואנליזה, כמו אשת הנסיך מיוון, הת' רבו. בעית הנשואין ה' תה קשה יותר ויותר.

בחודש שעבר עלה על דעתה של פרדריקה מ' יוון, נסיכה גרמניה תמר דה ושמנמנה, רעיון גאון' ני לרכוש את כל המלכים והנסיכים בעבר ובהתה על ספינת השעשועים הלאומית אנמחנן. כך יוכלו הצעירים והצעירות להכיר איש את רעותו, נבטי האהבה יכלו לנ' בוט בשקט, בעית השי' דוך תאבד את מוראה. כתשעים בעלי דם אציל נענו בהתלהבות.

לפני שבועיים הגיע ה' מסע המלכותי לקצו. ה' אינטרנציונל המלכותי לא יסד מפלגה מהפכנית בינלאומית להתחרות של' טונו. אולם יתכן מאד כי בחייהם של כמה נסי' כים ונסיכות הונח היסוד למהפכה סר' טית.

צרפת

אורחים מכוכב אחר

הצלחות המעופפות הפכו בשנים האחרונות לתופעה פחות או יותר שיגרתית. הן נראו בחלקים שונים של העולם — אפילו בשמי-חיה. צבאות ארצות-הברית וקאנאדה הקימו תחנות-ראדאר מיוחדות, כדי לעקוב אחריהן. ספרים עבי-כרס נכתבו במטרה לרכז את כל העובדות, לגלות את זהותם האמיתית של כלי-הטיס המוזרים. אולם לפני שבועות מספר צצו בחלקי עולם שונים סיפורים בלתי-שגורתיים ל' גמרי: אנשים שונים הודיעו על צלחות מעופפות, שנחתו בקרבת בתיהם, פלטו מקירבם יצורים מוזרים. אחת ההודעות המוזרות ביותר הגיעה השבוע מן העיירה קוארובל, צפון צרפת: מהנדס-מחכות בשם מאריוס דהיילד טען כי הוא נתקל פנים אל פנים בשני יצורים מכוכב אחר.

שתי דמויות מוזרות. לדברי דה' ויילד, הידוע כאדם רציני ומיושב בדעתו, הגיעו האורחים ביום הששי שעבר, בשעה עשר וחצי בערב. אותה שעה כבר עלו מרת דהיילד והילדים על משכבם, והמהנדס

הנסיכות מבית המה והבסבורג במסע המלכותי בעיה של שידוך

מוצלה. אולם המשטרה האווירית הצרפתית התיחסה לסיפור המוזר בכל הרצינות, מי' הרה לסרוק את השטח סנטימטר אחר סנ' טימטר. האורחים מכוכב אחר לא השאירו כל עקבות. אולם במקום בו חנתה, לדברי דהיילד, הצלחת המעופפת נמצא שטה אדמה גדול, חרוך לגמרי.

אבל אפילו האדמה התרוכה לא אימתה את סיפורו של המהנדס הצרפתי: השטרים הגיעו למסקנה כי במקום היתה שריפת קור צים רגילה בתכלית. זהותם של האורחים שביקרו בקוארובל נשארה — כנראה שגם תישאר — מעורפלת.

כדור הארץ

על מחוכים וחגורות

● בשנה שעברה הוציאו נשיא-אמריקה 220 מיליון דולאר, יותר מכל תקציב-ישראל, על מחוכים וחגורות-בטון, לפי סט' סיסטיקה שהתפרסמה השבוע.

● עיריית-פאריס הלכה השבוע בעקבות עיריות חיפה ותל-אביב ועיריות אחרות, אסרה על הנהגים להפעיל את צופרי המ' כוניות ברחובות-העיר. הנהגים מחו על הגזירה בצורה מיוחדת במינה: הם הצ' טיידו בחצוצרות-ילדים, הפעילו אותן בכל ערו.

מי האיש שהשפיע יותר מכל אדם אחר על הידיעות

של תשי"ד?

מי האיש שעניין אותך יותר מכל אדם אחר?

מי היה

קרא את התשובה בכתבת-הענק שתכלול ניתוח סנסציוני חדש של הפרשה המזעזעת ביותר של השנה האחרונה. שתתפרסם

בגליון המיוחד

של

שיופיע ביום הראשון הבא. לקראת ראש השנה ויכיל, כמו כן:

איש תשי"ד

תיאור שנים-עשר הגברים והנשים שנבחרו על-ידי עורכי "העולם הזה" כנציגי ענפי-החיים השונים בשנה שחלפה, תוך פירוט הנימוקים לבחירה, המצטרפים לתיאור של הסוב' והרע של תשי"ד

הכעולה העשרים ושתיים

מחזה קצרצר שלם

מאת

מיכאל אלמז

על זוג צעיר היוצא לחרוג את פקיד השלטון הזר

הזקיף

סיפור-קצר מקורי

מאת

דוד כהן

על פרשת חייל צפון-אפריקאי בצה"ל

ביום החמישי הבא, למחרת ראש-השנה, יופיע גליון נוסף של "העולם הזה"

אנשים

בלבול תיאטרוני

ח"כ חרות חד'לשון, יוחנן באדר, לא נח מהברקותיו גם בימי הפגרה. כשאמר ה' שבוע משה, בשיחה עמו, שח"כ מסוים אחר הוא טיפש, השיב באדר: "אתה טועה בהחלט. הוא אידיאוס גמור!"

כשהוסיף שחקן הקאמרי יוסף (קובלן) ירין לעמוד השבוע במרכז ההתענינות ה' תיאטרונית, נאלצה אותו להודות כי אין הוא נח ממלאכתו גם בביתו. עיסוקו החביב של ירין: לבלבל את בתו הקטנה עלידי כך ש' הוא אומר לה משה, בהבעת פנים הסותרת לחלוטין את תוכן דבריו.

דרך אחרת לחנך את ילדיו גילה רחבעם ("גאנדי") זאבי, איש הפלמ"ח חביב ה' חבראי שיצא לא מכבר לחופשת לימודים. בביתו סימן על כל דלת את מטרת החדר ב' מונחים צבאיים. בין השאר: "מפקדת פלד" גת המטה" על דלת המטבח, "בסיס ציוד מוחזר" על דלת בית השימוש. את שני ילדיו מינה גאנדי, בהתאם לרשום על דלת החדר, לסגן-מפקד גודד וקצין-מודיעין. מפקד הגדוד, גאנדי עצמו, עוסק לפי שעה בלימוד אנגלית.

לעתונאי שראין אותו ערב חזרו ללונדון, וששאל אותו אם הוא מתלבש גם שם בחולצה פתוחה, ענה שגריר ישראל בבריטניה, א"י, הו' אילת: "להיפך. שם לא תכיר אותי עד שמזכירתי תכניס אותך לחזרי ותגיד לך: זהו מר אילת."

לעיסוק מקורי התמסר קריאל ("דוש") גרוש בתקופת-תפשו, אותה הוא מקדיש לתיכונן תכשיטים לנעורות, המקושטים בדמור יות מתוך הקריקטורות שלו. למבחר: עגרי לים, סיכות וענקים, עם תוכן פוליטי ובלע' דיו.

לעיסוק אחר עבר אהרן רמז, מי שהיה מפקד חיל-האוויר שנחמנה כראש-אח"כ" אדם של סוגל בונה, שם יהיו לו יותר פקר דים מאשר בתפקידו הקודם.

מסר סקנדינאבי

לשמונה עשרה מסיבות פרידה זכה סיר פראנסים איוונס, שגריר בריטניה ביש' ראל, אשר נתמנה לאחת המשרות החשובות ביותר בשירות-החוץ הבריטי: שגריר ברי' טניה בארגנטינה. בתפקידו החדש יהיה איוונס ממונה על צוות של 300 עובדים, יגור באר' מון בן 60 חדרים בבואנוס איירס, ושני עוזריו יהיו בדרגת צירים.

בעת מסיבת הפרידה שנערכה לאיוונס עלידי הקורפוס הדיפלומטי, במלון IT ה' תל-אביב, נתעוררה בעייה חמורה בקשר ל' סדר-הישיבה: לא היתה כל אפשרות להושיב את הממונה על ענייני השגרירות הרוסית, ג'ניארי איבאנביץ פומין, ליד הדיס' לומטים האוסטראליים והברזילאיים, היות ו' הקשרים הדיפלומטיים בין ברית-המועצות ושתי המדינות נותקו זה מכבר. הבעייה נפ' תרה רק על ידי דיפלומטים סקנדינביים, ש' התישבו בתוך, יצרו מעין מסך-ברזל בין שני הגושים העוינים.

חרג זו הפעם הראשונה ממסגרת תיאטרון אהל השחקן החתיק שמחה צחובל, ש' הופיע יחד עם חבריו לתיאטרון, אורי לוי ואברהם רונאי, במחזה הבלשי אליבי, שבויים עלידי מנחם (נורד הטבק) גולן, תורגם עלידי ג' נשיק, הוצג השבוע לראשונה ב' בית-ציוני-אמריקה התל-אביבי.

ממסגרת הרצאותיו המדעיות חרג השבוע תור היירדיל, שחצה את האוקיאנוס ה' שקט ברפסודה קוויטי: הוא מתכוון להפ' ליג לאורך חופי-אמריקה הדרומית, להשת' תף בחיפושים אחרי נוסע אחר, חיליאם ה' לים, הנניוריקי בן ה'61, שהפליג הימה ב' רפסודה ביוני 1954, ומאז נעלמו עקבותיו.

סערה קולנועית

סערה ציבורית חוללה בסאנטיאגו, בירת צ'ילה, כוכב-הקולנוע בעלת תחי הפנים ה' קלאסיים אווה גארדנר, לאחר שנפוצו שמועות כי היא התרועעה יחפה באולם בית המלון, ערכה מסיבה פרועה בחדרה. אחה כינסה את העתונאים, הכחישה את כל ה' שמועות, אך מיהרה לעזוב את העיר עוד באותו ערב.

סערה קטנה יותר חולל השבוע השייך חובב המכוניות המפוארות והנערות היפות, סוליימאן אל הזייל, שפנה במכתב ארוך, מלא פסוקי-קוראן, אל משרד-הדתות הישר' אלי, דרש לשוב ולהתיר לבני המיעוט המוסל' מי לשאת שתי נשים ויותר.

לכל בית ואטבח...

אוב ועדין מכל סבון

החל את השנה החדשה

עם מצלמה של פוטו ברנר. החגים נותנים הזדמנות לצלם אורחים, מסיבות ונסיעות. התי' מונות תגרומנה לך שמחה לער' למים. הצלחה לשנה החדשה עם מצלמה. המצלמה היא זולה וההדרכה חינם.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלונות 36

המדליק

ת"א, רחוב אלנבי 86
(בחצר)

המומחה הידוע
בעל הנסיון הרב לתיקון מציתים
מכשירי גלוח חשמליים

ביעור חמץ לראש השנה...

פרט לביעור חמץ, לא נופלות ההכנות לקראת ראש השנה וסוף כות, מאלו הנעשות לפני פסח.

לעזרת עקרת הבית בא "לינ" דול" — קוטל החרקים היעיל מתוצרת "של".

"לינדול" משמיד מקקים, נמ' לים, פשפשים, זבובים ויתושים. השתמשי בו גם לריסוס ארונות, מגירות, מזווים מזרנים ומטות.

אוב ועדין מכל סבון

מילואים להשיג בכל בתי המסחר לעטים נובעים ולמכשירי כתיבה.

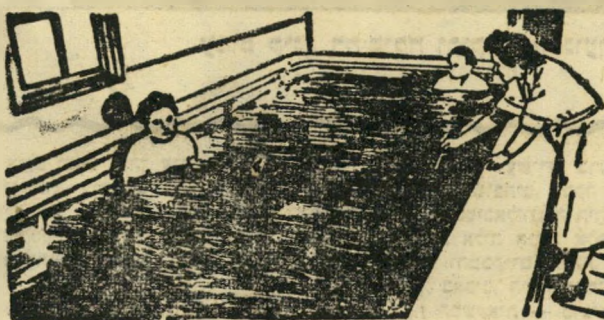

אוב ועדין מכל סבון

ה'ש לך כאבים...

בגב, בברכים, בכתפיים או בפרקים?

"רפא" — רח' שלמה המלך 103, תר-אביב 24495 טל.

מריכות מי-מרפא
חבישת בוך
כמו בקרסבד
וישי או
טכריה

כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה טורקי / מחלקה מיוחדת לאיכשור ע"י התעמלות רפואית, מסג' וריהביליטציה המוסד היחיד מסוג זה בארץ / מחלקה לסובלי רוימטיזם / עומד תחת הנהלה ופקוח רפואי

באלקס, מלכת שבא הוא סרט תנ"כי כביכול, שגיבוריו לקוחים מספרות מלכים: שלמה מלך ישראל, בנו רחבעם, מלכת שבא, העלילה, לעומת זאת, שאולה מדמיונו של חרטיא פיירו פרנציסקו ש' שאב, כפי הנראה, את השראתו מסרטי טרזן מן התקופה האילמת. מסתבר כי באלקס, מלכת שבא (ליליאנה רופו) אוהבת את רחבעם, נישאת (?) לו לאחר שקודם לכן עלה לה למלחמה על ישראל. קדמה למלחמה: נסיעה ארוכה של רחבעם בן-שלמה וחברו יששכר לארץ-שבא, הרפתקות מרובות שם, בנייה: מרוץ סוסים בין רחבעם, באלקס ושר צבא שבא (מגית ראשון: רחבעם); התגוששות איתנים, בבית-יין, בין מתאבק ענק לבין יששכר היהודי (המנצח: ישיש כר!); מאבק אידיאולוגי בין חסידי המלך חמה בשבא לבין רחבעם איש השלום.

הקרב האחרון הזה נערך בשלושה סיבובים. בראשון משנע רחבעם את באלקס, הקובעת שלום למרות דרישות יועצים, קוראת לעזרתם: "שחקו! אני מיצגת את העם!" בסביב השני מנצחים מחרחרר המלחמה והשבאים ובגניבתם עולים על ירושלים (סימן ההיכר: מגידוד מעל ל"שער העיר), אך ניגפים הודות לעזרתו הצבאית של המלך שלמה. בסביב השלישי הכל מתפייס, שוכחים את ההרגים והטבחים ובלקס שהיה עובד לאל-השמש מקבלת עליה את עול עשר-הדיברות.

בוקרים מימי שלמה. כל המאורעות מסמרי השער האלה (ועוד רבים אחרים) מתוארים בסגנון ריאליסטי כל כך עד כי לפעם האמינו כי הסרט הופק ברומא רק שנה שניים, לא לפני מוסוליני. משחקיה של ליליאנה רופו בתפקיד מלכת שבא, אם אפשר לכנותו משחק, הוא סיורה של מיר צמזמז'עניק, לקוחים ישר מן הסרטים ה"אילמים" בתקופה האפילה ביותר.

בתוך הקלחת הזאת, המגיעה כאילו מתקופה אחרת, נתקע גם גיגנו (ארבע פסיעות בעניות) צרבי המשמיע (באנגלית דווקא) כמה אימרות-חכמה מאחר שהוא המלך של מה. הוא מוצא אך בקושי את מקומו בסרט מזרח-פרוע זה, בין הבוקרים מימי שלמה, הסרט עלול לשעשע ילדים מכל הגילים, ביחוד את המפגרים שבהם.

על שפת הים

במכוניתו המרופטת, העתיקה והקטנה עד לגיחוק, בא מר אילו, כבן ארבעים, גבה קומה, בעל תנועות משונות במקצת, לבולת את חופשת-הקיץ שלו בכפר קטן על שפת הים, לנחה, לרגוע. באותו מקום מנסים לנח, לרגוע, גם קייטנים אחרים. הודות למר אילו, שכונותיו דווקא רצויות, אך ביש מר לו מסרסן, הם זוכים אך במעט מאד מרגוע.

בעצם, בסופה של אותה פגרה שוב אין איש מן הקייטנים מסביר פנים לאילו ה"מסכן, פרט לאנגליה זקנה שנתנה הנאה מרובה מן האוירה "הצרפתית" של המקום, וביחוד — ממר אילו החביב.

באיוה אופן הכעיס מר אילו את הקייטנים? באלפי אופנים, רובם ככולם מבדחים ביותר: הוא אוהב לשמוע תקליטי ג'אז סואנים דווקא בעת שהאחרים מבקשים שקט. הוא היה חוזר — לא בכונה תחילה, חלילה — לבית-המלון בשעה מאוחרת ותוך שאון רב, מעיד את כל הקייטנים. הוא גרם, שוב, ללא כוונה: לקטטה בעת משחק קלפים, להשקת סירה הימה טרם זמנה, לאינצידנטים בבית-קברות, במגרש-טניס, על שפת-הים.

חניך במת הפנטומימה. כל אלה — ועוד הרבה — מתוארים בפשטות, בטוב טעם, באיטיות ואריכות וללא סדר דרמטי ומסגרת עלילתית בחופשתו של מר אילו, אחד הסרטים הסאטיריים המבדחים ביותר זה זמן רב. זיאת טאטי, הממלא את התפקיד המרכזי-מאד של אילו (ואשר גם כתב-החלוקה את התסריט וביימו) מתגלה גם אמן "הגנ", ההלצה הסירטית המתבססת בעיקר על פנטומימה, ואשר עליה מושתתות יצירות גדולות-בדחני-קרב האילמים, ביחוד בתקופה האילמת: צ'אפלין, קיטון, לודי, מאקס לינדר. טאטי, שהוא, כצ'פלין, חניך במת הפנטומימה, מלא את סרטו המצאות קומיות מקוריות למאות, רובן ככולן מוצגות לחות מאד.

לחם, אהבה, קנאה

לפני חודש ימים יצא עמוס קינן לאירופה. יחד עם חבר אחר יעבור את היבשת על גבי אופנון, עד שיגיע לספרים, שם ישהה כשנה. משך שנה זו ירשמש עמוס קינן מופר משוטט של העולם הזה, ירווחה על רשמיו מדי שבוע בשבוע לקוראים. להלן אחת מרשימותיו הראשונות, ביקור באולפנו של אחד מגדולי הבמאים בעולם הקולנוע האיטלקי.

סילבנה מנגנו אינה שייכת להם, ובכלל היא מתרחצת בריבירה. כל השאר בחוציה, בפסטיבל הסרטים. זה סיקה מסרטי את פאנה-אמורה-לוסיה * — לאחר סרטו ה"אחרון שנחל הצלחה, פאנה-אמורה-פנסטי" יח **.

באנו לאולפני טיסנוס בטקסי על חשבון החברה. דה-סיקה אינו הבמאי — הוא רק משחק בסרט, יחד עם גינה לולובריגידה, בתפקיד מסקרה-נורמיה. הבמאי הוא לואיזי קומנצ'יני.

ישיבה פרוצה. התרגשות

חוזרים על סצנה אחת קטנה, באורך של דקה או דקה וחצי. החזרה אורכת בדיוק שלוש שעות. זה סיקה הוא גבר גבה קומה, רתבת-פנים, בעל רקות מכסופות, שפמפם שחור איטלקי לצורך התפקיד, הור פעה נעימה, פנים נבונות. הוא מודד את המרחק ממנו אל המצלמה, מכון את הימצלמה, נותן הוראות, חוזר על הסצנה עם השחקן הצעיר רוברטו ריסטו. עדיין לא מצלמים. הוא חוזר שוב ושוב, משנה את מקומו, מרים את קולו, מוריד את קולו. מסביב המולה, דוחק, זה סיקה מניע קולו. המאמר רץ אליו ומפור על פניו.

* לחם = אהבה = קנאה.
** לחם = אהבה = דמיון.

לא קשה להשיג ראיון עם ויטוריו דה-סיקה. צריך רק למצוא אותו. גם למצוא אותו לא קשה. ראשית, באים לרומא. ברומא יושבים ומתרוצצים שנים או שנים וחצי מיליון אנשים. שואלים מישהו מהם איפה משרד החוק.

במשרד-החוק אין אף אדם המוכר אנגי לית. אפילו לא בלשכת-העיתונות. אבל לבסוף מקבלים מכתב-המלצה יפה ל"ד"ר אטיליו ד'אונופריו, מנהל צינה ציטה — עיר הסרטים.

ד"ר ד'אונופריו אדיב מאד, מראה לנו את עיר-הסרטים — כולה בנויה קרסון. יפה פיות (וכשאני אומר יפהפיות אינני מתכוון לאלה שאתם מכירים) בקרינוליות מסתובבות מסביב לקזנובה — כאן מסרטיים טים את הסרט קזנובה. ומרחוק, מול חור מות הקרסון של טרויה, ניצב סוסיהעץ שבנה אודיסאוס התחם — כאן מסרטיים את מלחמת טרויה. היפהפיות מסתובבות באפס מעשה, ללא כל מיני מחוכים הני הוגים אצלנו, וזה מעורר הרהורים נוגים. אבל דה-סיקה איננו כאן. ד'אונופריו מס' ביר: אנחנו רק בית-מלון. מי שרוצה להשתמש במתקנים שלנו — בא ומשתמש. תוכלו למצוא את דה-סיקה באוניטליה — התאחדות חברות-הסרטים.

באנו לאוניטליה. התרוצצנו שם שבוע.

עמוס קינן, דה-סיקה וקיקי האופנון
כי באנגליה לא נתנו לרדת

כספים, אך עשירה ברעיונות מקוריים ו"אמנים משוכחים, דקה בשיטה הישנה. * פסטיבאלינציה היה כשלוש — זוהי ה"מסקנה אליה הגיעו אלפי האורחים, העתיר נאים והמבקרים השנה. ברומה לפסטיבאל קאן, באביב, היתה רמת-הסרטים ירודה, אי כות המשקאות — כרגיל — גבוהה.

בקצרה

עבד לתאווה — דניאל זילן סובל נוראות בגלל חולשתו לסמים משכרים. גם הצופה. לילי — סרט קטן, עליו חסר יומרות על נערה יתומה המצטרפת ללהקת אמני-קרקס נודדים. תפקיד נחמד המבוצע ב"

אולם מאחר שהן עדינות מדי והקשר בייניהן הוא רופף ביותר, יש לשער כי מר אילו לא ייתסף כפלאסל, יהיה כקאביאר השיקפירי לחיך ההמונים של היום, אך מאכל-תאוה לאוניי הטעם.

יומן החדשות מלחמה ג'אוגראפית

• בשנים הקרובות ביותר תחריף מאד התחרות בין סרטי-סינמסקופ והשיטות ה"דומות, לבין הסרטים בגודל רגיל, הכרוני דאריל זאנק, מחשובי מסיקי-הויליבד, כי מסיבת עיתונאים. המלחמה מקבלת צביון ג'אוגרפי: הויליבד עוברת כמעט לגמרי ל"סינמסקופ בעוד שאירופה, העניה יותר ב"

דה-סיקה בתפקיד

מדוע קרה הנס במילאנו?

פודרה. דה סיקה מתרגש שוב. המאמר רץ אליו שוב. עוד פעם חוזרים על "הסצנה הקטנה, אני זוכר כבר כל מלה ממנה. רוברטו ריסטו משחק נפלא. דה סיקה מפתה אותו לעבור לצד ה"נדרמריה. שו" אל אותו למה כל הצרות. הצעיר אומר שהוא בעד האנושות, אך לבסוף הוא מש" חכנע. כולם מבסוטים.

כעבור שלוש שעות מצלמים פעם, פע" מיים. הכל נגמר. דה סיקה ניגש אלינו.

הדרך היחידה

מהי דעתך, מר דה-סיקה, על הכוון בו צריכה ללכת אמנות הקולנוע? רק בדרך הניאוריאליזם, אלה הטוענים כי חלפה שעתו של הניאוריאליזם טועים טעות גמורה. הנס במילאנו הוא צורה מסוימת של ניאוריאליזם, * כי בתוספת שה"אפקטים סימבוליים, מהיום שהתחילו הב"מאים קסטלאני, (רומאנו ויוליה), ויסקונטי, נסנו ואנכי, לאחר המלחמה, בכון זה — נפתחה תקופה חדשה באמנות-הקולנוע איטלקית, שהשפיעה על אמנות-הקולנוע בעולם.

מהי דעתך על הסרטים האמריקאיים? ראיתי כמה סרטים טובים, לפני עשר, עשרים שנה. צירלי צ'פלין הוא שחקן גדול.

מי הם השחקנים הגדולים של איטליה? אנה מוניאני, סילבנה מנגנו, גינה לולובריגידה.

האם אתם מוצאים חומר בספרות האיטלקית החדשה? אנו יוצרים את אמנותנו ללא כל קשר עם הספרות שלנו.

מר דה-סיקה, מדוע גמרת את הנס במילאנו בתמונה בה עושים כל המשתתפים הש"מימה?

היה סוף אחרי, אך הוא נפסל ע"י ה"צנזורה. הסוף היה כזה — הקבצנים שלי מתרוממים באויר, אחר הם רוצים לרדת. באים לאנגליה — לא נותנים לרדת. אסור. באים לאמריקה — לא נותנים לרדת. אסור. וככה הם מסתובבים כל הזמן.

האם אתה חושב לבוא פסג לבקר ב"ישראל?

הייתי מבקר בה ברצון רב. שמעתי עליה רבות. אבוא לבקר בה עם הקבצנים שלי, אם יתנו לנו לרדת.

הצלחה נדירה על ידי לסלי קארון. ארבע פסיעות בעננים — יצירת פאר צנועה, הסנונית הראשונה ועליוה — של הניאוריאליזם האיטלקי.

השופט הזה
מאת **ח'נאס ז'י**
ארבע פסיעות בעננים *
חופשתו של מר אילו *
ליק

אני מודה מאד לאלה ששגרו לי כרטיסי ברכה, מובן שהברכה היא הדדית. גם לאלה שלא עשו זאת (ובצדק). היות ומתקרבם הימים ה' נוראים והמצפון צריך להתחיל לה' ציק לי על כל הדברים שעשיתי ולא עשיתי, מן הראוי היה שאבקש את סליחתם של אלה שעדיין לא עניתי להם ואת אלה שטפולי לא מצא חן בעיניהם (אם כי אני מרשה לעצמי להממאש מעשים כאלה).

במקום סדון, טיז
(883/341) אומר על עצמו שהוא אינו סדון, שונא כל דבר הקשור ב' הברה סדונית (כולל ריקוד). עשיתי רו' שם וברק חיצוני שאין מאחוריו כלום. הוא בן 27, ומובן לחלוף על דעת אלה החושבים אותו לרציני יתר על המדי. מאחר שהוא אוהב לטייל בשבתות מחוץ לעיר, היה רוצה שהערה שתסכים להת' כחב אתו היתה: (א) חובבת טיולים, (ב) לא דתית, (ג) תגור בחיפה או הסביבה, (ד) תהיה בעלת קומה נמוכה עד ברי נוגית. כן, שכחתי, הניח הרצוי: 25—

רומן על ערימת חצץ
מי שהיה בדיוני של גיל 20, חזר שבת את עצמה לשפוט ובלתי חזר כחם (ואת כרי' להתפעל ממנו), אינה מוצאת עניין בבחי' סאלוני, שקטה ו' ערינה, תמצא עניין במכתביו של ג' 27, שנולד בתקופה בה רכדו עדיין אנשים צעירים הורה סביב ערמת חצץ. טרם לעבר מסואר זה הוא אוהב ספ' רות, בולים קליעה למטרה, ואסילו לה' לום. מספרו? 883/342.

ככתב: בחור נאה
לנורת'היימסטריל המתקרבת לג' 18 (883/343) ממעיטה לספר על עצמה. כל מה שהיא רוצה, הוא התכתבות עם בחור בעל השכלה דומה או נבונה יותר. שטחי התעניינותה, כיהא לכל בוגרת גימנסיה: אמנות ומוסיקה, קריאה, ביי קור בקולנוע ותיאטרון. למרות שברור לה שהמטרה היא התכתבות, לא היתה מתנגדת ליריעה שחיר הכותבת חתיה שייכת לבחור נאה.

הילדות רפאים
אחד, הכותב על עצמו שהוא סופר וסטודנט צעיר (883/344), החובב מלבד ספרות וכל נורוניה (מה זה?) מרעי בטע כאסטרונומיה ופסיקה נרעיות. יש לו אמונה חזקה בספיריטואליזם (הזמן אותו פעם לסיאנס, בחי' 1) הוא מוצא עניין רב גם במטפיזיקה. הוא מעוניין להתכתב עם כל נערה עד גיל 18 שיש לה לומר לו, או להושתב שכראי לה לשמוע דברים ממנו אם היא חובבת מוסיקה, זו מעלה, הוא מציע כי השי' כלה אינה חשובה.

ספרות ופשוים
שני נקרים שגילם המשותף מצטרף ל' 40 (883/345) רוצים להדיח אתו ואת כל השאר בהצהרה שהם בעלי-דעות ש' בני אדם פשוטים מכנים אותם כפשוטי' מות, ואילו בעיניהם הן נראות פשו' טות ופכעיות. הם מוכנים להתמודד, על מנת לשכנע או להשתכנע עם שתי נעי' רות, או כל אחת בודדה, עד גיל 19. פרט לספיריטקה מוכנים שני מתקני עולם אלה להחליף דעות גם על נושאים מדי עים ספרותיים או חברתיים.

תעודת בגרות, בבקשה
רודו: — זה נחמד מאד להיות בוגר גימנסיה עם תעודת בגרות והכל, אולם אין בכך כל פלאיזיה גדול. במקרה היתה לו האפשרות לעשות זאת, לחבר' לא. איני רואה כל סיבה להמשיך את שלד. אין זו כל הוכחה שבוחר גימנסיה הוא אדם טוב או חכם יותר, אם אלה הם המוסר לזאת את נערתך, הרי הם מנוכחים וחוזי מזה, מה שלא עושה השכל, עושה חזק.

מכתבים לרות
שלה: — את מתכתבת דרך מרורי עם נער מיני אחרת שאינך רוצה אפילו להכיר אישית (בינתיים), דבר המרניז את חברך. ואי הסכרת לו שאני חיים במדינה דמוקרטית וכולי' וכולי', וכלי' וכלי' לא ראיתי לכתוב לכל מי שעולה בדעתך כל עוד את אדם חופשי. אולם שילך, כיצד היית מוצאת את זה? היה יפה שלך כותב לערה אלמונית?

שה מובד לראיון
ננה: — לפי דברך אפשר לחשוב שאיזה שר אווה בצוואונדג וכופה אותך לכתב לאותם, כליני' דיסט' "הששחר" שוב כעת גם בנוער המקומי. אינך רוצה לכתב, ובכך אל תלכי, במקום זאת דאגי לכך שהשולם ההפסני והחפון שמקדם אותך הנער מן השמינית, לא יהיה הספני יותר, השישה? ישנן כה רבות, אינך מוכנה לשאול אותו אם הוא אוהב נבינה — דווקא, מוססי לענות לו על השולם בחיך נעים, שינסוך בו כחפון עצמי.

במרחב

יחסי-חץ

הכוור והקומיסאר

השבוע שוב נשאו מדינאי ארצות-הברית מבטים מודאגים לעבר המרחב, שלחו לנ' ציגיהם הוראות דחופות לחקור את שיגשוג התנועות הקומוניסטיות בארצות-הי. סיבת הדאגה: מאסרם של 400 קציני צבא פר' סיים, שנאשמו באירגון תאים קומוניסטיים בחוף יחידותיהם.

המסקנות הראשונות של החקירות במ' דינות-המרחב השונות לא הצליחו להפיג את הדאגה. להיפך, הם הגדילו אותה כפלי' כפליים: נתגלה כי הקומוניסטים קנו להם נקודות-אחיזה חזקות במצרים, סוריה ולבנון. יתר על כן, הובררה עובדה מפ' תיעה: בחודשים האחרונים זרמה הפעי' לות הקומוניסטיה בארצות אלו לא באפיקי תנועות-הפועלים השונות, אלא באמצעות מי שהיתה איבתו הגדולה ביותר של ה' קרמלין — הכנסייה הסורית-אורתודוקסית.

לאחרונה ביקרו אחדים ממנהיגי הכנסייה במוסקבה, וביקורם היה שקול בובה, שר' טו כממעו: הרוסים מסרו להם את שר' הזהב המסורתי, שהכיל 10 אלפים רוב' לים, לטובת "האחים הסוריים".

השבוע נתגלה כי הרוסים לא הסתפקו בגיבוש-יחסים עם הכנסייה הסורית ומיעו' סים נוצריים אחרים במרחב, שלחו את זר' עותיהם גם לעבר הרוב המוסלמי: מאהלים אנשירד מוסלמיים בסוריה, לבנון ומצ' ריים, קיבלו הזמנות לבקר באיזורים ה' מוסלמיים של ברית-המועצות. הגוש ה' מערבי הועמד בפני שותפות מיוחדת ב' מינה: הכומר, המוללה והקומיסאר.

אלג'יריה

העמק הארור

לפני שבועיים נעלמו הזעזועים הפוליטיים שעברו לאחרונה על צפון-אפריקה מכותרות' העתונים: הם הושמו בצל עלידי זעזועים מסוג אחר לגמרי שעברו על אחד העמקים הפורים של אלג'יר, אשר במרכז שוכנת ה' עיר אוריאנסחיל: אחת מרעידות-האדמה ה' אימות ביותר בחולדות-אלג'יריה הסכה את אוריאנסחיל לעיי-חרבות. 1100 איש נהרגו בעיר לבדה. אלפים אחרים נפצעו. רבבות נש' ארו ללא קורת-גג.

קשה עוד יותר מגורלה של העיר, היה גור' רל הכפרים, אשר בסביבותיה. כל הדרכים נותקו. הקשר הטלפוני הופסק. לא היתה כל אפשרות לברר את מספר הקרובות ולהגיש עזרה לפצועים. הטבע עצמו הכשיל את מא' מצי הצבא הצרפתי, שניסה למס' דרך לכפ' רים המנותקים: בעוד החיזוי הכבד של הצבא עמל על תיקון הדרכים, רעדה האדמה שנית, מוטטה את כל אשר עמד עדיין על תלו.

מעשה ידי אללה. בראשית השבוע הצליחו האמבולנסים הראשונים של הצרפתי להגיע אחרי קשיים לכפר הקטן בני' ראש, השוכן במרכז "העמק הארור" — כפי שמכונה עתה עמק אוריאנסחיל בפי חושביו. בראש יחידות ההצלה הגיע למקום פראנסואה מיטראן, שר-הפנים הצרפתי.

לעיני מיטראן ומלחיו נגלה מראה-אימים: הכפר הקטן נהרס עד היסוד, ועשרות פצו' עים היו מוטלים בין ההריסות. הצפעים בני' עשרת הימים העלו מוגלה, וצמחה נוראה מילאה את האדמה. בני-הכפר המועטים ש' הצליחו לצאת בשלום טיפלו בפצועים, ניסו להקל על סיבלם. אולם לא היה להם כל מור' שג בעזרה ראשונה, ורבים מן הנפגעים מתו עוד לפני בוא המצילים.

הניצולים לא הסתפקו בהגשת עזרה לפצו' עים. הם התאמצו להחזיר את החיים למס' לולם, הקימו סוכות חמים עלובות לעצמם ולשרידי משפחותיהם, פינו את עיי המפולת מעל שתי הבארות של הכפר, הפעילו משא' בת'מים פרימיטיביים, רבים מהם קיבלו את האסון בשלחה פאטאליסטית. זקן לבן-שיער, ששיכן את אשתו וילדי בניו באחת המערות בסביבה, פנה אל מיטראן ואמר: "התחילה הפיץ מישהו שמועות שהצרפתים רצו להש' מידנו, הטילו עלינו פצצת-אטום. אבל אני יודע את האמת: לא ולא הערבים עשו זאת."

• שקי-הזהב האחרון נמסר לכנסייה ה' סורית-אורתודוקסית בשנת 1913, עליידי יקולאי השני, קיסר-רוסיה.

הווי

מאסר-עולם

בירושלים, הבטיח שופט-שלום שלא לג' זור מאסר על צעיר ממושב-עולים, שנאשם ביחסים מיניים עם נערה פחות מבת 16, בתנאי שהצעיר ישא את הנערה לאשה, תוך שנה אחת, יתחייב שלא לגרש אותה כל ימי חייה.

ליל ברומא

בתל-אביב הלך יעקב גורן לראות את הסרט "ליל, קנה כרטיס מספר, שעמד ליד קול-נוע אסתר, ראה את מחצית-הסרט. הקב' ממקומו על ידי סדון, שהסביר לו כי הכרטיס שלו הוא לקולנוע חן הסמוך, חצה את כיכר-דיזינגוף לקולנוע חן, כדי לראות את המחצית השנייה של ח'פשה ברומא.

סול וקן מעל סווארד

בחיפה נכנס אברהם רוזנברג למספרה, התגלה, סרב לשלם, טען כי הספר שגילח אותו היה בלתי-מגולח, עזר בו בחילה.

הלב השוגה

בחיפה, שבתו ועלי מפעלה-שלגונים קוקה-קולא, השייך לתעשיין לבי-טוב, טענו כי הוא מתאכזר אליהם, מסרב לשלם להם יותר משתי לירות עבור יום-עבודה בן עשר שעות.

חפש את הכלבה

ברואן, צרפת, הלכו שוטרים בעקבות

הצלת נפגעים אחרי הרעש באוריאנסחיל

פניצילין | נסיון | פלאסמה |

שני כלב-גישוש מעולים, במטרה לגלות כנוספית גונבר-אופניים, הופתעו אמה, כאשר הגיעו לחתת גידול-הכלבים הסמוכה ל' עיר.

החטא וענשו

ביאקארטה, אינדונזיה, התנפלו שודדים על נהב-מכונית, העלו את המכונית באש, גילו במאוחר שלו הנהג השאיר את כל כססו בתוכה.

שירות או מוות

ביפו, התנפל שלום חביב על בעל מכע' דה, הטיל בראשו בקבוק, הסביר לשוטרים שעצורו: "הזמנתי אצלו כוס קפה, והוא הכריח אותי לחכות חצי שעה!"

נכנס יו - יוצא שור

בדיד קריק, ארצות-הברית, נענה הרועה גיימס סטון להזמנת נהג מכונית-משא ל' לגום יין בחברתו, השתכר כלוט, גילה ב' מאוחר כי הנהג העמים את אחד השחורים המשובחים שלו על מכונית-המשא, נסע לכיוון בלתי-ידוע.

הלכה ומעשה

בלוס-אנג'לס, ארצות-הברית, נדונה די' רותי הודל, מחברת מפורסמת של ספרי-ילדים, למאסר תשעים יום על הפקרת שני ילדיה.

כניסה אחורית

בלוד נעצר מוסטפה סולימן על ידי סדרני בית-הקולנוע המקומי, לאחר שהסמיר את בנו בן ה', פואד, בחוף מכנסיו הרחבים, ניסה להכניס אותו לקולנוע ללא כרטיס.

שחמט

לאומים רבים - עם אחד

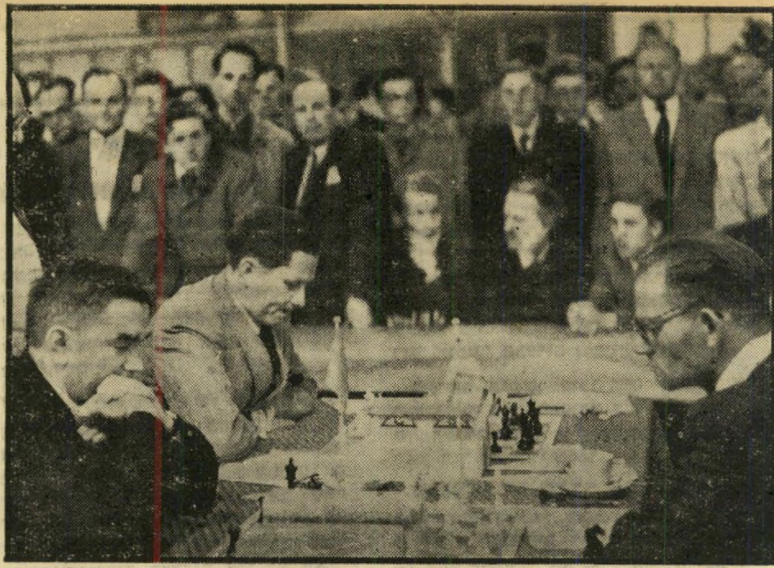
באולימפיאדת השחמט האחרונה, לפני ה' מלחמה העולמית שהתקיימה בצ'כוסלובקיה, קנתה לה מהלכים הבדיחה הבאה: מה זה עם אחד ולאומים רבים? — התשובה — אולימפיאדת השחמט בצ'כוסלובקיה. בדיחה זו באה ללמד, שכמעט את כל הלאומים המשתתפים באולימפיאדת השחמט מייצגים יהודים.

ישראל, כמדינה עצמאית, הופיעה על יורת השחמט הבינלאומית באולימפיאדה בהלסינ' קי. שם לא שחק לה המזל ובהגדרה נמצאו הישראלים במשחקים המוקדמים בבית אחד עם ברית המועצות וארצות הברית, שני מוע' מדים לאלופות העולם. ישראל לא נכנסה ל' גמר. בסיכום הכללי תפסה את המקום ה-11 באולימפיאדה, הישג לא רע בהתחשב עם השתתפות 25 אומות באולימפיאדה. המקומות הראשונים נשארו בכל זאת ליהודים, שהיו בנבחרות ארה"ב וברית המועצות.

באולימפיאדה הנוכחית באמסטרדם (העור' גם הזה 882) הצליחה ישראל בהגדרה. 26 הארצות המשתתפות חולקו בארבעה בתים במשחקים המוקדמים. ישראל נמצאה בין יו' גוסלביה, שחדיה, צרפת, סאאר, דניה ונור' בגיה. רק יוגוסלביה היתה נודעת כיריב חזק, אחד השואפים לאלופות העולם בשחמט. היה ברי, שישראל תיכנס לגמר אם לא יתרחש משהו יוצא מן הכלל. משחק הראשון עם יוגוסלביה הסתיים בהפסד המינימלי ביותר 1.5:2.5 לטובת יוגוסלביה. אולם היה זה ה' הפסד היחיד בבית זה. היא ניצחה את כל יריביה האחרים. יוגוסלביה הפסידה באופן מפתיע לסאאר בשיעור גבוה. ישראל תפסה אפוא את המקום הראשון בביתה, בהקדימה את יוגוסלביה ושחדיה ב' נקודות שלישות. **דריכות לנצחון.** ישראל נכנסה לגמר דרכה להתמודדות עם 11 מדינות אחרות: הונגריה, בולגריה, איסלנד, ברית המועצות, יוגוסלביה גרמניה המערבית, צ'כוסלובקיה, הולנד, שחדיה, בריטניה וארגנטינה. מול ה' תותחים הכבדים, בעלי השם עולמי בנבח' רות היריבים הציעה ישראל את:

● **לוח ראשון:** יוסף פורת, בן 45, תושב רמת השבים, אלוף לשלוה לפני עשרים שנה כאשר היה שמו יוסף פרדר. זכה לתואר אלוף ארץ ישראל בבואו ארצה. ייצג בכבוד את ארץ ישראל באולימפיאדת השחמט באר' גנטינה ב-1939. ייצג את ישראל גם באולימ' פיאדת השחמט בהלסינקי. בגלל הישגיו ה' עניק לו האירגון הבינלאומי לשחמט את ה' תואר "אמן בינלאומי".

● **לוח שני:** משה צ'ריניאק בן 45, מ' מושקף, יליד פולין תושב ירושלים. צ'ריניאק הוא היחיד בנבחרת, ששם את אמונת השח' מת קרדום לחפור בו. ייצג את ארץ ישראל

אדוני (ימין) מנצח את קוטוב (ברית המועצות) על גבי הלוח, אין בלתי מנוצח.

באולימפיאדת השחמט בארגנטינה, לא חזר מיד ארצה, השתתף בקביעות בתחרויות בינ' לאומיות. גם הוא בעל תואר "אמן בינלאומי".

● **לוח שלישי:** ד"ר מנחם אורן, בן 52 מורה בגימנסיה הרצליה. היה חבר הנב' חרת הפולנית לפני המלחמה. שמו היה אז מגדל חבוניק. שולט יפה בתיאוריה. הגיע ארצה אחרי מלחמת העצמאות. זכה באליפות הארץ.

● **לוח רביעי:** יצחק אלוני, יוצא פולין (קודם שכטר) בן 49, ממושקף, פקיד ב' עיריית תל-אביב, אלוף הארץ לשעבר. מצטיין במיוחד בהגנה.

● **לוח חמישי:** ישראל קניזר, בן 60, יוצא רוסיה. למרות גילו המבוגר מצטיין במרץ רב.

הצעיר מכולם, רפי פרסיץ, יליד הארץ, ה' משתלם עתה באנגליה, אינו משתתף באר' לימפיאדה, אם כי צורף לנבחרת. מוסרים, ש' שהסיבה לכך נעוצה בחילוקי דעות בנוגע להתחרות ההוצאות.

זינוק מוצלח. המשחק הראשון בגמר ה' חיל בזינוק מוצלח. ישראל הרביעה את בולג' ריה 1:3, עלתה על ידי כך למקום הראשון, הסיכוב השני היה פחות מוצלח. ישראל ניצ' ח' אמנם את איסלנד, אבל רק בהפרש מי' נימלי של חצי נקודה. ברור היה, שאם יש' ראל לא זכתה בנקודות יותר על חשבון הירי' בים החלשים, שעמדו על דרכה בסיכובים ה' ראשונים, לא תצליח לצבור נקודות על חש' בון היריבים החזקים. הסיכוב השלישי הביא את ההפתעה הגדולה ביותר. אלוני ניצח את רביהאמן הסובייטי גריגורי קוטוב, צ'ריניאק

כדורגל

אכזבה והפתעה

קהל חובבי הספורט בארץ כבר שבע את קבוצת הכדורגל התורכית למיניהן. אולם הפעם, חיכה לתחרות בכליון עיניים: קבוצ' זה נבחרת של מכבי והפועל פתח תקוה עמדה להתמודד עם באשיקטאש, אלופת תור' כיה.

הכל ציפו למשחק מצויין מצד התורכים ולמספר רב של כדורים, שינחתו בשער ה' ישראלי. אולם המשחק איכזב והפתיע גם יחד: התורכים לא היטיבו לשחק. לעומת זאת, יזמו חלוצי פתח תקוה התקפות נוע' זות, סיכנו את שער התורכים פעמים רבות. לאחר שהסתיימה המחצית הראשונה של המשחק בתוצאה מאופסת, היו התורכים מלאים כלימה: הם אפילו סרבו לקבל את המשקאות הקרים שהוגשו להם.

הבושה גרמה להתעוררות. במחצית ה' שנייה של המשחק פרצו התורכים קדימה, הבקיעו לראשונה את שער נבחרת פתח תקו' חה. מתח המשחק קפץ מעלה מעלה. היש' ראלים עשו מאמץ עליון להשחת את השע' רים, לא הצליחו, ספגו, עשר דקות לפני סיום המשחק שער שני, מרגלי המשחק ה' ימני המצויין של התורכים, ראג'ס.

לאחר המשחק העיר הגובר של החודה ה' מארגנת: "מילא, ההפסד במשחק אינו כה גדול. אבל ההפסדים הכספיים, שנסכול עקב ביקורם של התורכים, יהיו גדולים עוד יותר."

במסרול

שוכני המערות

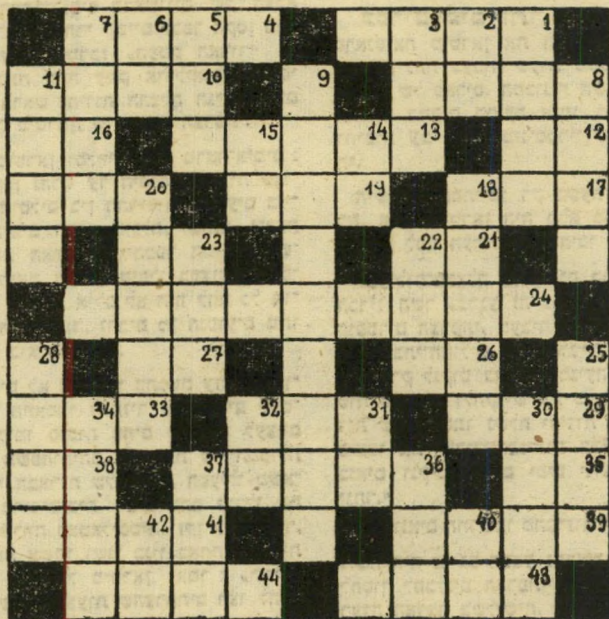
● אנשי ספורט המערות הצרפתי השיגו שיא עולמי חדש: הם ירדו לעומק של 756 מטרים באחת המערות הגדולות ביותר, אשר בדרום צרפת.

● מירוץ שיאי השחייה (העולם הזה 881, 882) נמשך גם השבוע: שחיין הפועל, ראובן שנפר קבע שיא ישראלי חדש במשחה של 1500 מטר חתירה, הגיע בזמן של 21:48.6. יחד עם זה קבע שנפר שני שיאים ישראליים נוספים: האחד למרחק 800 מטר בזמן של 11:20.2, השני למרחק 1000 מטר בזמן של 14:29.4. גם שושנה רייכנר מברית מכבים עתיד לא פיגרה אחרי המין הגברי, קבעה שיא ישראלי חדש בשחיית 100 מטר גב לנערות. הזמן: 1:35.0.

● סוף סוף הורכבה הנבחרת הישראלית בכדורסל, העומדת להתמודד בחודש הבא על אליפות העולם בבראזיל. השבוע פורסמו רש' מית שמותיהם של 12 חברי הנבחרת. 11 מהם השתתפו במשחקי אליפות אירופה ב' מוסקבה. השחקן ה-12, שהשתתף באותם משחקים, הוצא מן הנבחרת, תחת לחץ מרכז מכבי, שרש לצורף לנוסעים את הכדורסלן הירושלמי, אברהם טואל.

תשבץ 883

מאונך: (1) מגדולי מצביאי מלחמת העור' לם, השנייה; (4) בין שתי גבעות; (8) אם הוא פוקע, ה' יור נאלם; (10) העיר התאומה של לוד; (12) תצא, שכחה של גישואין; (13) כלי טיס ששוב אינו בשימוש; (16) לו היו בדגרי הימים ב' ע' עשרה פרקים היה זה האחרון בהם; (17) בית מסחר יש' ראלי לנשק ולתחמושת; (19) אות הקריאה לו ין; (20) ראש עיריית טבריה; (21) מא' תיים וששים; (23) החוליה המקשרת בין סב לנכד; (24) במדינה אמריקאית זאת מצוי יות לוס אנג'לוס וסן פרנסיסקו; (26) כן, באנגלית; (27) מלת התפעלות; (29) אר' בספרדית; (31) אם חווה היתה אשה, כזה היה אדם; (33) עושה הרעשים; (35) אותו אין ליצור מאין; (36) מעלה ריח נוחות; (38) בעל יוסף ואחיו; (39) מה שחולה עובר; (פעמים בבית חולים; (41) שמה של פתח תקוה בפי ילידיה; (43) מוכר יינות; (44) ארצם של המאורמאי.

מאונך: (1) שמה הפרטי של מגלמת גילדה; (2) סימן הרבות; (3) אנרגיה בעצ' רית; (5) מחבר ספרי ההרפתקות לבני הנעורים; (6) כמה בערבית; (7) אלון היה מפקדו האחרון; (8) מקלע מסוים; (9) ה' עמדת פנים, איטבעיות; (11) הריקוד ה' ארצישראלי; (14) זהב, בספר ישעיהו, למי של; (15) תריסר, בשתי אותות; (18) בה שילטות ארבע המעצמות; (20) אופי, צורה מיוחדת; (22) ציפור זעירה; (23) בבקשה; (25) ארצו של יתרו; (28) גנרל שביתת הנשק; (30) מלכה מן המגילה; (31) חודש החורבן; (32) בכל מה ובכל רובה; (34) כלאיים של עגבניה ופלפל; (36) נעימה; (37) צורר היתודים; (40) על דאבדון; (42) "אם אין אני... מי...?"

פותרי תשבץ 881 שוכני הפרס-ספרים:

- 1) מיכאל קרנון, החשמונאים 58, ת"א.
- 2) ו. אביגדור, ד. צ. 600, צה"ל.
- 3) יעל פקטור, רוטשילד 8, פתח תקוה.

כל סיפור משקף את מאויו של המחבר, את שאיפותיו הכמוסות. אורי גלין, ט"ס אסון מעגן. אינו יוצא מכלל זה. בסיפורו זה מזדהה מסכת-שאיפותיו עם מסכת-השאיבות והעלילות המופלאות של...

המקלט

מאת אורי גלין

כל מעייניו היו לסוס ולטוס.

כשגמר לספר טלטלתו האניה בשמשה של איטליה, הפלגתי בפקוקים לאימות סיפורו. אולם הוא היה חזק בספרו, איתן אפילו מן הספינה המטלטלת אותנו בים. המלים הוצתי נא גדה. יש ובשמעך דברים אלה, תתן להם את הסכמתך, מחשש העליב את המספר.

כשחש בקוררוחו, נעלב. בפניו וע קמט. נחרדתי. היה ברצוני לברוח לתאי ולשכוח הכל, אבל רותקתי לספסל. החרטה צבטה בלבי. רחמי נקפוני על אותה פיסת-אמת שאהה מטיל בה ספק. שעה שהיא מתרחשת לנגד עיניך. הוא צחק. עינו הבריאה צחקה. את עיני-הזכוכית גלגל בכפו. הגומה במצחו העמידה, השחירה כפחם.

החריש והוסיף: "אבל את המדאליה מסרתי למקלען שלי. הוא היה הגיבור משיגו. אני הייתי הדרך לגורל, והוא נשאני בפרשו עלי כנפיר."

וכך הפליג בזכרונותיו וסיפר:

"למחרת בואי לבסיס החדש פלטי הגיפ בשדה. המכונאי הובילני למטוס חד-מונעי גדול. היה זה טקוא G 173 במושך האחורי מצאתי את מקלעני מטפל במתקן-הירייה הנייר. כשחש בי, הזדקף ושחק. בפגיונת מעין אלו אותה בוחר בשתיקה."

"זרקתי לו ג'וי? והוא השיב 'בנימין! שמו נראה מוזר בעיני, עד שזכרתי את הבייבל. גאה היה ביהדותו. זוכרני כי פעם שימש אגרופי זיק לגאוחות."

"קודם שדילגו גפר-המדחף, הייתי מאזין לנשימתו הנש-זרת לאוזני ממסכת-החמצן שלו."

"ופתע אהבתיו — על כי היה גבר. דומה כי מעולם לא אהבתי אשה כאהבתי אותו בפגישתנו הראשונה."

"הטאכומטר? הורה 2300, ציפורי האלומנים שלנו זינקה לחלל-השדה. לאחר שצפו ובידקתי את מכשירי-הטיסה. נת פנינו לש-חה. הוא סיפר על שנתיים של שירות כמקלען-אחיר במטוסי-קרב ומפציצים. נקשרנו לביתנו החדש: טקוא G 173. שלושה חודשים נשמו ממכיל חמצן אחד, וב-ספר-רישום-הטיסות נסתמנה השעה ה-122."

"יום אחד פנה אלי, מסמיק בדברו: 'ג'וי, אני יודע לטוס. כאשר התגייסתי, עברתי קורס-טיס, ובגלל נחיתת גחון המליץ הפסיכיאטר להעבירני למקלענות אחרות. ג'וי, התניח לי ג'וי בג במטוס? אמריא אף אחת. תוכל לבטוח בי. הופתעתי אולם לא יכולתי לסרב לו: מטה-הניהוג אשר בידי היה הטיס-מגורף לריגשות שנינו... שמה, בחלל העולם"

"כשהסתגרנו בתאינו, ביקשתיו לכל יספר את הדבר לאיש. ביקשתיו זאת כי אני הייתי עונד-הכנפיים... הוא טס. ניכר היה שומן רב לא טס. אולם מאותה טיסה נפערה בינינו התהום. כי מאותה טיסה ביקש את החצי השני — זה השיך לו. הוא התכוון לגזול ממני. ריקנות פשטה בקרבי. השתור קחתי לעזוב את הבסיס."

"בערבים הייתי משוטט ערירי בין המחסנים וגרוטאות המטוסים חלליה-המלחמה. ערב אחד, בעשיתי את דרכי בין מטוסי-קרב קטועי-איברים, עלה מאחורי קול-נזקשה. סבבתי — ונשארתי תקוע על עמדי. מתוך תא אחד המטוסים ביצען ראשו של בנימין הוא נתחייך: 'קרב אלי, ג'וי גופו היה עטור מצנה, ועל ברכיו היה פרוש ספר מערכת-שעוני הסקוא."

"תא-המטוס נשאר שלם. בימינו היה מטה-הניהוג, ורגליו היו נתונות על הדושות. הוא צחק: 'זה עתה נחתי, ג'וי, תהיתי. מאז היכרתיני לא צחק כך."

"הוא ירד מן התא. צעדנו דמומים. 'ג'וי, אמר לבטוף, שיקרתי לך. מעולם לא לימדוני לטוס, מבטו היה קודר ומרצין. ישבנו, והוא סיפר: "

• טאכומטר — המכשיר המציין את מספר סיבובי המנוע בדקה.
• כינוי לטייס חוטמת.

לחצות על הדושות."

"רק לאחר שכביחתי את המנוע קלטתי את כל אשר אירע. הטלתי את הקולונל על שכמי ודהרתי למרפאה. אחר רצתי לחדרי, חיבבתי את ספרי ומיהרתי לחצה-הגרוטאות. חיבבתי את מטוסי המשוותק ונשקתי למתכת הקרה. לא ידעתי למי לבשר. איש לא יאמין לי. היו אלה תעות-עירחולום. נחבתי ביתר וחרתי לחדרי כשבכתי גפוחה."

"למחרת העירני שכני לחדר בחבטה על גבי: נקראתי לבוא אל הקולונל. שרכתי את דרכי למטה. כשהצדעתי נשחקף דיוקני העלוב בראי הנעוץ בקיר. שב, אמר הקולונל בהציעו לי סיגריה, כמה שנותיך, בחור? 'עשרים, ומקלען? — שנתיים. והיכן למדת לטוס? כאן פרצתי בבכי וסיפרתי לו הכל. ביקשתי רק אחת: לטוס."

"הקולונל האזין לדברי גחיוך. הוא הסיעני לחצה-הגרוטאות, אות, למטוסי-הקרב שלי. הוא צחק בראותו את השעה ה-1020 מסתמנת בכפרי-רישום-הטיסות שלי. הראיתי לו את ספר רי, את תוצאות המבחנים העצמיים, את גרוטת הליון. שהיה למטוסי-קרב. התחננתי לטוס — לטוס ממש."

"הזקן טפח כל כתפי. המקרה התפרסם במחנה. הייתי לגיבור היום. בהמלצתו הועברתי כמקלען למטוסי-קרב דו-מונעי, בעל הגאי-טיסה כפולים. ביתניים הועבר הקולונל למקום אחר, ואני הושארתי במקצועי..."

"וואתר, ג'וי, טסתי בפעם השניה בחיי."

מלחי האניה התרוצצו על הסיפון. ידידי הטייס שקע בת-הום-הזכרונות והוסיף:

"ראה עד היכן חזר השגעון האלאנושי, הבלתי נתפס! נשבצתי כי בנימין יטוס."

...

"שנת 1942. המלחמה שפכה גפרית לעולם. באחד הימים נקראנו לטיסות-מבצעים. בנימין ואני היינו הצוות של ה-173 G טסנו במספר-הטיסות. מתחננו שטה אנית-משחית איטלקית. באווניות הדהדה הפקודה: ה-173 G, צלילת אש! ניתקתי מחץ הטיסות וצלילתי אל מעבר לשמש, אל האניה. בעיני מכות-הסנווורים ראיתי תהום נפערת וכתם מלבין. ככל שצלילתי רחקה התהום והכתם התקרב. כנפרי-מטוסנו יעדו מעצמת המהירות. לחצתי על כפתור-האש. הים סגר עלי. להבה צרבה במצחי..."

"התעוררתי כאומר לקום לטיס-בוקר. הנעתי רגל מתחת לסדין... ראשי! ידי נתקלו בתחבושות. לפתע הבריק הברק וזעקתי לחלל העולם את שמו של בנימין. האחות חפזה אלי. על שאלתי היכן נפגעת השביה בהליטה את עיני-מינה. החלמתי חיש קל. אולם מפי הרופא נודע לי כי לא אשוב עוד לטייס."

"בבוקר עזבתי את בית-החולים נערך מסדר-פתע. חמש מאות איש הסתדרו בסדרים, ומפקדי-הבסיס הכריז: 'הטייס, לויטננט ג'וי מרק, שנפגע בעינו ב-23.5.1942, בצללו על משיחתה איטלקית, המשיך בצלילה ופוצץ את האניה. הורו טונט, שאיבד את עינו באש תותחי האניה, חזר לבסיס. מטה-חיל האוויר המלכותי מעניק מדאליית גבורה..."

"המפקד חזר על דבריו. רק רגלי צעדו קדימה. אני עצמי נשארתי צמוד לאספלט מאות עינים הצליפו בי בקנאה. מג'וי פרץ קול חנוק: 'זה לא אני... בנימין... בנימין המקלען הטוב שלי... לו אות-הגבורה... הוא טבע את האניה. פרצתי בבכי."

"המפקד בא במבוכה, והמסדר פוזר."

"בצהרים נמלטתי בדת האחרות, כשבידי תעודת החלמה ועל עיני מעטה שחור. שבת ליחידתי ושאלתי לבנימין. נא-מר לי שהוא הועלה לדרגת-פיקוד בבסיס לנפגעי צות-אוויר. נסעתי אליו. תצלום-המטוס שלנו היה תלוי על קיר חדרי. 'פגישתנו הייתה לבית. שיקרתי לו כי הורשיתי לחזור להפי-קיד קרבי, הצעתי לו לחזור למטוסנו. הוא ביקש שהות להחלטה, ויומיים לאחר מכן קיבלתי ממנו מברק קצר: 'כן! "

"חרתי לבית-החולים. והפצתי ברופא. אימתי עליו כי אתאבד. אם לא אקבל תעודת כושר קרבי. הוא נכנע ומבוק-שי ניתן לי. בגומת-עידומיני הוצפה גולת-הזכוכית נידה, כדי שהיא תראה כעין של ממש. היה זה סוד ביני ובין הרופא."

"בנימין בא לבסיס. הכברתי לו כי מעתה אצטרך לשרי ער-ניים טובות. גלשו מן הגיפ ונעצרו ליד מטוסנו. הטיסה קשתה עלי. הדם לחץ בגומת עיני בעת ביצוע תרגילי הקרב. לימים בא רוכב-אופנוע והביא צרור גדול על שמי. הוא הכיל קופסת עץ ובה אות-כבוד של זהב, בצירוף סקודה של חיל האוויר המלכותי: לצוות הקרבי של ה-173 G טייסת קרבית 4..."

"ישוים היינו על סיפון האניה. השעה הייתה אחת עשרה לפי שעות גרינביץ. ג'וי חיד וגלגל בכפו את גולת-הזכוכית. קנאתי בו, ועדיין לא האמנתי לסיפורו."

החריש והוסיף: 'מעטים הם המבינים את השגעון הגדול לטייס. אפשר שהאדם מבקש את הקירבה בינו לבין הבלתי-נחשש... הנעלם האלוהי... הבלתי ניתן לביצוע שמה — על פני האדמה."

"אבל לך סיפרתי את סיפור חיי. הדברים אשר אמרת לי אמש על שגעון לטוס הוכיחני את בנימין."

הפלגתי בשתיקתי על פני צוקי-איטליה, המזדקרים באופקי-הים.

"ואה אות-הכבוד, הוסיף, נחתי לו — למקלען היהודי."

• מחקן לאימוני טייסים.

"עם מגע הגלגלים במסלול הועפתי מעלה מעלה. שיחורתי את המטה, משכתי בו שנית, והרצתי את המטוס כשרגלי

תשובות וסיכום

האם עובד או עובדת?

בתקופתנו - תקופת השמץ הכבדי - מאתרים בני אדם רבים את משרותיהם, מצטרפים אל מחנה רבבות המוכשרים הישגם להם, וזוהי תוצאה של מציאות כלכלית קשה. דווקא בתקופה זו מצפופת העובדים רבים היתרונות לעלות בדרגה, לקבל העלאה בשכר, להכניס את משרותיהם. אם יש לה את התכונות הנדרשות, יהיה מעבידך להיט לשמוע את הצעותיך המקורות לשיפור העסק וייעול העבודה, ואם יגדלו הצעותיך את רווחי החברה, או המפעל, תהיה מוכנה מפני כל צורך באיזון גורמים כגון התכונות הנדרשות להכשלת משרתך מפני כל סכנה של פטורים, כפי שהיית על כך עדיף, קודם כל, לנתח את נקודות החסר בהתנהגותך בשעות העבודה ובחופש, עם המעביד. השאלון המוצג להלן יעזור לך להשוות נקודות אלה בסוף השאלון יבואו סיכום, חוראות מדויקות לחישוב נקודותיך והערות הדרכה מיוחדות שיסייעו לך להסיק את המסקנות הנדרשות מן המבחן, לפעול למיזוק ליקוייך ולפיתוח תכונותיך החיוביות בעבודה. ענה על כל השאלות בגילוי לב. אל תתחמק מפני בעיות כאובות. מבחן זה דומה לנתח: הוא מכאיב, אך מועיל לאין ערוך. הוא ייתן לך תמונה נאמנה של מצבך בעבודה, יאפשר לך להישמר מפני כל סכנה של איבוד משרתך.

אחריות

רוב המעבידים מבכרים העסיק עובדים בערי רגש-אחריות, המוכשרים לתת את התפוקה הנדרשת מהם במיני הנכון.

1. היש לך סיפוק כאשר אתה גומר את העבודה המוטלת עליך לפני הזמן? בדרך כלל - לפעמים - לעולם לא.
2. הנוהג אתה למסור את עבודתך לפני המועד הקבוע? בדרך כלל - לפעמים - לעולם לא.
3. האם אתה מסוגל לעשות עבודה נקיה, מדויקת וחופשית משיגאות, על אף הזמן הדוחק? בדרך כלל - לפעמים - לעולם לא.
4. עליך לסיים עבודה דחופה, אולם יש לך פגישה אישית. התבטל את הפגישה? בדרך כלל - לפעמים - לעולם לא.
5. עליך לסיים עבודה של שמונה שעות תוך שמונה שעות. המשיג אתה את קצב-עבודתך בתחילת היום, לא ברגע האחרון? בדרך כלל - לפעמים - לעולם לא.

מרץ

מנהל חברה גדולה הכריז: "אני דורש מכל אחד ואחד מאנשי דרעתי להתגבר על מכשולים ולפתור בעיות דחופות". מעבידים אחרים קוראים לתכונה זו בשם מרץ, או תוקפנות.

1. החושב אתה כי יש לך שפע של מרץ פסי? כן - לא.
2. האם אתה נוהג ממצית מכשולים - הן אנושיים והן דומים - המפריעים לך לסיים את עבודתך? כן - לא.
3. האם אתה מבכר לגשת למילוי תפקיד קשה מיד, מבלי לדחות אותו או לפלו לשעה קלה? כן - לא.
4. העזור אתה אי פעם לחברייך לעבודה, אך ורק כדי לראות בהשלמת המלאכה? כן - לא.
5. הממשיך אתה למלא את המוטל עליך על אף כשלונות וליקויים וזמנים? כן - לא.

מומחיות

המעבידים המעריכים את המומחיות יותר מכל הינם בדרך כלל בעלי-מפעלים הנתונים בהתחרות מתמדת. הם קוראים לתכונה זו גם בשם שליטה בעבודה, או נסיון בעבודה.

1. האם - מתוך רצון לעשות מלאכה מושלמת - קלטת את כל הנסיון האפשרי? (א) הממונה עליך? כן - לא (ב) חברייך לעבודה? כן - לא (ג) קורסנים של החברה, או בתיספר מקצועיים בחוג? כן - לא
2. האוהב אתה להיוועץ במעבידך בקשר לבעיות העומדות בפניך? כן - לא
3. האם חברייך לעבודה באים להתיעץ אתך ולבקש את עזרתך? כן - לא

כוח-יצירה

בעלי מפעלים וחברות שונות מעריכים תכונה זו יותר מכל. הם מכנים אותה גם בשם כשרון-המצאה ויכולת להציע הצעות מועילות.

1. אתה עמל על תפקידך, ופתאום אתה נתקל בבעיה קשה. באיזו משליש הדרכים הבאות תח? (א) תקרא למעביד. (ב) תקרא לאחד מחברייך לעבודה ותתייעץ אתו. (ג) תנסה לפתור את הבעיה בכוחות עצמך. (א) - (ב) - (ג)
2. אתה מרגיש שמוטב יהיה כי רעיונות סרימיטיביים ובלתי מפותחים... (א) יושלכו לסל-הניירות וישכחו. (ב) יוכלו להועיל, אם הם יובאו לדיון לפני מעבידך וחברייך לעבודה. (ג) עלולים להכשיל אותך ולהסיט אותך מדרך-העבודה הנכונה. (א) - (ב) - (ג)
3. איזו אימרה מבין שלוש האימרות הבאות קרובה ביותר ל-

- השקפתך: (א) תמיד קיימת דרך טובה יותר לעשות את העבודה. (ב) בכל הנוגע לשיטות עבודה, אני מרגיש כי הדרך הישנה והמקובלת היא הטובה ביותר. (ג) בסופו של דבר, החיפוש אחרי דרכים חדשות אינו אלא איבוד זמן. (א) - (ב) - (ג)
4. כאשר המעביד מציע לך תפקיד קשה, אשר רבים נכשלו בו לפניך, האם אתה: (א) מסכים ושמח על ההצעה. (ב) מסכים, אך משתוקק למסור את התפקיד למישהו אחר. (ג) מסרב לקבל את התפקיד, מתוך הנחה כי גם אתה תיכשל. (א) - (ב) - (ג)
5. כאשר משהו מפריע למהלך-העבודה במחלקה שלך, אתה: (א) מביא את הבעיה מיד לידיעת האדם הנכון. (ב) עוזר למעבידך לדאוג. (ג) חושב, או שואל: האם אירע דבר כגון זה לפני כן? (א) - (ב) - (ג)

גמישות

הגמישות היא אחת התכונות החשובות ביותר אצל כל עובד מצטיין. רבים קוראים לה גם בשם רבגוניות, או כושר-הסתגלות.

1. אתה טיפוס של מחרש, אוהב לגלות שיטות-פעולה חדשות, הן בשעות העבודה והן לאחריתן. נכון - לא נכון
2. אתה מזלזל בכל רעיון חדש, אשר לא נבדק הלאה למעשה. נכון - לא נכון
3. אתה מתרעב כאשר נפסקת העבודה המתנהלת לפי הנוהג המקובל על ידי גורמים, אשר אין לך כל שליטה עליהם. נכון - לא נכון
4. אתה יכול למלא כל תפקיד ותפקיד במחלקה שלך תוך זמן קצר ביותר. נכון - לא נכון
5. אינך מסכים עם האימרה העתיקה: "אין זה מן החכמה להחליף סוסים באמצע הנהגה". נכון - לא נכון

פתרון-בעיות

הכושר לפתור בעיות במהירות הינו אחד הנכסים החשובים של כל עובד טוב. מעבידים רבים מכנים תכונה זאת בשם דריכות, או עירנות.

1. הידוע אתה בין חברייך כאדם המרגיש מיד כי משהו אינו בסדר בעבודה? כן - לא
2. האם אתה משאיר בידי חברייך את מלאכת גילוי סיבות הבעיות השונות המתעוררות תוך כדי עבודה? כן - לא
3. כאשר אתה מקבל חוראות לביצוע עבודה מסוימת, האם אתה מסוגל לגלות בהן מיד את הנקודות החלשות, אשר מסוגלות לגרום לתקלות? כן - לא
4. האם אתה מרגיש כי אין כל אפשרות לסלק את המתיחות, ההתרגזות והחיכוכים האישיים, המפריעים למהלך עבודתך? כן - לא
5. היש לך עין בוחנת, המסוגלת לנתח את כל מהלך-העבודה ולגלות את כל המכשולים הבלתי-נראים? כן - לא

יחסים אישיים

הכוונה הכההה היא ליחסים טובים בין העובד למעביד. אדם רבים רואים כמושג זה גם את נאמנות העובד לתפקידו.

1. האם אתה מרגיש את עצמך חופשי להתחמק עם מעבידך, כאשר אתה סבור כי אין הוא צודק? כן - לא
2. הניטה לך מעבידך חיבה אישית כנה? כן - לא
3. האם אתה נמנע מלדון עם מעבידך בעניינים אישיים בשעות העבודה? כן - לא
4. המוצא אתה לנכון להלל את מעבידך, כאשר הוא מצליח בעסקיו? כן - לא
5. הנוטה אתה לעמוד לצד המעביד, כאשר הוא מתחמק עם חברייך לעבודה? כן - לא

א. אחריות: אם ענית על שאלה "בדרך כלל", תן לעצמך עשר נקודות. הקצב לעצמך חמש נקודות על כל שאר לה, עליה ענית "לפעמים". כל שאלה עליה ענית "לעולם לא" תזכה אותך באפס נקודות בדיוק.

ב. מרץ: הקצב לעצמך עשר נקודות על כל שאלה, עליה ענית "כן".

ג. מומחיות: כל תשובה "כן" על שאלות משנה (א) ו-(ג) מוכה אותך ב- עשר נקודות. כל תשובה "לא" על שאר לת-המשנה (ב) מוכה אותך אף היא בעשר נקודות.

ד. כוח-יצירה: תשובות חיוביות על השאלות 1 (א), 2 (ב), 3 (א), 4 (א), 5 (ג) מוכות אותך בעשר נקודות כל אחת.

ה. גמישות: הקצב לעצמך עשר נקודות על כל תשובה המתאימה לתשובות הבאות: 1 - כן, 2 - לא נכון, 3 - לא נכון, 4 - כן, 5 - לא נכון.

ו. פתרון-בעיות: הקצב לך עשר נקודות על כל תשובה, אשר תתאים ל- תשובות הבאות: 1 - כן, 2 - לא, 3 - כן, 4 - לא, 5 - כן.

ז. יחסים אישיים: תזכה בעשר נקודות על תשובה, אשר תתאים לתשובות הבאות: 1 - כן, 2 - כן, 3 - כן, 4 - כן, 5 - כן.

סך הכל נקודות

אתריית
התגברות על מכשולים
מומחיות
כוח-יצירה
גמישות
פתרון-בעיות
יחסים אישיים
סך כולל

אם צברת 300-350 נקודות, יש לך סיכויים מצוינים להישאר במשרתך ול- הצליח בה. אם צברת 240-295 נקודות, סיכוייך טובים למדי. אם צברת פחות מ-240 נקודות, סיכוייך קלושים.

זוהי התמונה הכללית של סיכוייך ל- החזיק מעמד במשרה. אולם רצוי לסי- קור את התכונות, בהן אתה מצטיין - או אינך מצטיין - אחת אחת. כל חברי- נה בה צברת בין 30 ל-50 נקודות הינה אחת מתכונותיך החזקות. אולם אל תניח לעובדה זאת לסחרר את ראשך. אמה רי- נכון, תכונות אלו עשויות להבטיח את מקום-עבודתך, אבל הן לא תעזורנה לך אם תשב באפס-מעשה, מבלי לשפר את תכונותיך הלקויות. עיין היטב בכל תכונה בה צברת פחות מ-30 נקודות, ונהג לפי ההוראות הבאות:

1. חזור על כל השאלות, בהן צברת מספר מועט של נקודות, ונסה למצוא את הסיבות אשר הכשילו אותך באותו חלק של המבחן.

2. נתח כל שאלה ושאלה בה נכשלת לחוד. נניח למשל כי לא ענית כהלכה על שאלה מספר 1 במדור אחריות: "היש לך סיפוק, כאשר אתה גומר את העבודה המוטלת עליך לפני הזמן?" שאל את עצמך מה עליך לעשות כדי לקבל יותר סיפוק מסיום העבודה לפני הזמן, ונסה לתקן את המצב תוך כדי עבודה.

באותה צורה תוכל להסיק את המס- קנות המתאימות מכל השאלות האחרות. במקרים רבים יתגלה לך כי שינוי קל בהתנהגותך יוכל לתקן את כל הליקויים.

מידת-ההערכה אשר רוחש לך המעביד אינה בגדר סתורין. כאשר תשיב על כל השאלות ותסכם את נקודותיך יתגלה לך דבר אחד: קנה-המידה להערכת המעביד אותך היא המידה בה אתה מסייע לו לנהל את העסק, להוציא תפוקה גדולה יותר תוך הוצאות כספיות קטנות יותר. ככל שהיבה לעזור לו, כן יהיה הוא זקוק לך. זה נראה פשוט - אבל זוהי האמת לאמתה.

בקומנדק, שהיה חונה תמיד בשביל המפולש, ליד עמדת הבטון, והיה אחראי על האספקה. זו הייתה עבודתם של אנשי המשלט יומם ולילה. לכתחילה אמנם הקפידו על תפקידם והיו שומרים וישנים, ישנים לשומרים. האחד נע בכבדות שבעצלתים בין המטות מחור לחור, כשהשאר היו שרוצים להם על המטות, נותרים, נושפים, או מכפסטים. אולם ברבות הימים החלו להרכין ראשם בפני המציאות, והיו נושפים את העמדה על הביש-מול, שתורו היה לשומרה, וגולשים בשבילים העקלקלים אל המושב של עדת בנייתמן. שם היו מסבים שעות על גבי שעות על דרגשים נמוכים, והיו שותים קפה ולועסים עשבים מרירים ומעלי ריח חריף, שהיו מר-הימים דמו של כל אדם, ואף דמו של חיל.

חבובא נתחבב על מרעיו במשלט, ומסיבה פשוטה. נכון היה לקבל על עצמו את האשמורת הראשונה עת היו השאר יוצאים למושב. מדי ערב היה יושב לו בפתח-העמדה וצופה אל עבר הגבול. לראשונה היה סוקר את פניה-אופק, והיתה עיניו תרה בין מסתוריו עד אשר היתה נחה על ידידיו זה הזקיף השני, האויב. אז היתה בתצחוק עולה בלחיו והיה מכונן ברובהו לעבר אותה דמות ויורה. לשניה היה הלילה מתחלחל ואחרי כן שנית שרר השקט עד אשר נורתה עוד ירייה מן העבר השני ועוד ירייה מהעמדה וחוזר חלילה. לבסוף היה מצלצל מכשיר-טלפון-השדה בעמדה, ומישהו היה שואל בבהלה מהיכן הירייה, וחבובא היה משיב את התשובה המשובת הטיב:

"יריות — פה לא ירו מאז מלחמת-השחרור."

כשעייף חבובא מירות היה מתיישב בקומנדק, מניעו ועוקף בשביל המפולש את העמדה סחור סחור, רגעים על גבי רגעים, פעמים לבלי סוף. הנהיגה היתה שיא-הצלחתו של חבובא. בעמל רב עלה בידו לשכנע את מפקדו, הרב-טוראי בתקן של סמל, ללמדו מלאכה נפלאה זאת. ואמנם אחרי חוד-שנים ארבעה עלה בידו לנהוג בנושאת הנשק בשביל הנצחי סחור סחור מסביב לעמדה.

וכשעייף חבובא מנהוג, היה יושב ליד העמדה ומעלה בשרי קולו. מפום היה משירי ארצו, אשר בצפונה של יבשת אפריקה, בקול גס אך מלודי, והיה מסלסל במילים בנעימת מלפיל שעות ארוכות, ולא חלל עד אשר היה רואה את נאדרה, הנערה התימנית, יוצאת מדלת-ביתה שבפאת המושב ויושבת על מדרגות-האבן שמלפנים.

ברבות-הימים נעשתה נאדרה עיקר מאורו של חבובא משה. ערב ערב היה שר, עד אשר נעתרה לקולו החושק ותצא למרגלות ביתה. וערב ערב היה מתעס. עת נשמע קולו הזועף של אביה, זה התימני הצנום בעל הזקנקן השחור והמתולתל:

"נאדרה, נאדרה, נאדרה!"

יום אחד לא נשמעה צעקה משולשת זאת. נותרה נאדרה לבדה בבית, היא ואחיה ואחיותיה הקטנים. ושר חבובא משה במשנה מרץ, והדהד קולו על פני סלעים ושוחות, לכל אורך חמש מאות האמות, שהבדילו בין העמדה וקצה המושב. ומ שנעשה הקול עיקש יותר ותבעני יותר, נעתרה סוף סוף נאדרה לתחינותיו, והחלה פוסעת צעד צעד לעבר העמדה, ואט אט נזדקרה דמותה הזקופה מבין הערביים ונשקפה אישונה השחורים מתוך לובן-עיניה, כאשר קרבה ועמדה בפניה. הפעם נרתע חבובא בחלחלה ונזעק לרגליו, אך הנערה לא זעה. מתחת סיבי שער הסימכים והסבוכים תלתה בו זוג-עינים, מלאות חום ואמונה.

לרגע עמד חבובא מרטיט, אחד ניתר ממקומו ורץ ממנו והלאה, כשהוא מפקיר את רובהו והעמדה גם יחד. רץ עד שהגיע לנושאת הנשק. כאן עמד רגע כמתמהמה ואחרי כן זנק בהחלטה נחושה והניע את המכוננית ויצא למסע הקבע שלו, וכשחלף על פני הנערה המבובלת, עצר את המכוננית והזמינה לעלות ולשבת. הנערה נעתרה בששון, טיפסה וישבה צמודה לצדו, והוא כבר לחץ במשובה פראית על דוושת-הדלק והסיע את המכוננית שנית בדהרה. וכך דהרה נושאת הנשק עבור וחלף על פני העמדה מכל צדדיה, והעלו גלגליה עמידו אבק שחים כסלעי-גליל ואפור כמתשכי-הערב. ככל שהרבו לדהור, כן גדלה תנופת-המכוננית; וככל שגדלה תנופת המכוננית, כן נזדקף חבובא משה וצחק ביוהרה אל עבר הלילה; וככל שהרבה לצחוק, קדו פני הנערה וידה ניסתה בעוית ולשוא לרכוס את הכפתור המתמרד שבחולצתה, זה העליון-הקבוע מתחת חלקת ציורה.

דהרה המכוננית במעגלה וחריקותיה גברו עם העיב החשכה, ולפתע נחרדה וחרגה ממעגל הפלאים, ובפחד הניעה גלגליה לעבר מדרון ההר, וכמעט קפצה אל עברית-ההום; אך ממש על עברי פי פחת הסבה פניה בחלחלת-יאוש, ושבה לעבר העמדה בדהרה.

וכשחזרו החיילים השניים והרב-טוראי בתקן של סמל, מצאו נושאת-נשק מרוסקת ושתי גזיות חבוקות ומעוכות.

חבובא משה בא ארצה עם העליה הגדולה מצפונה של יבשת-אפריקה. הוא היה קטן-קומה, בעל רגליים מסורבלות ועקומות ופני נער תמים וסקרן. סקרנותו זו המהולה בתמימות היא שהיתה בעוכריו: חבובא משה היה תאב תמיד לדעת את המתרחש סביבו. ער היה למצטעק מכל כותרות אחר העתון המנוקד, ועקשן היה בנסיגותיו לפתור תעלומות-הצבא וסדריו. כי אכן, חבובא משה היה חיל בגדוד קרבי בצפונה של הארץ.

מפקדיו של חבובא משה נלאו לעשותו איש-חיל ממושמע, נכון לכל דבר. כבר בעת המיסדר הראשון, כשבא האיש במכוננית הירוקה לסקור את טורי הגדוד הצועדים בסך, היה חבובא האיש ששם את מדריכו ללעג וקלט. משניתנה הפקודה לצעוד, מחלקה מחלקה, לאורך ירכתי רחבתי המיסדרים לעבר היציאה, צעד הוא, השמאלי בשלישיה האחרונה במחלקה האחרונה בכיוון ההפוך, ולדקות ארוכות נראה גופו זקוף ודרוך כשהוא צועד וחוצה את הרחבה, ראשו נטוי, כתפיו משוכות לאחור, בטנו מכונסת, ורגליו העקומות מעלות ענני-אבק לקול תופי-הגדוד המקישים.

ובעת אחרת, כאשר צרח בקול נחר ובקצב משולש המ. כ. לעבר המעגל הסוגר עליו: "דקור! אה, אה, דקור!" היה זה חבובא שבאמת ובתמים חצימד עצמו לרובה המאורך והמכונן והסיע עצמו קדימה בכל תנופת-שריריו, ודקר.

ופעם אחרת אף הגדיש את הסאה.

כאשר בעת שיחה בטלה בחדר האוכל הקניטו בגיחכית את חבובא, מחמד-נפשם, כדרכם, היסה אותם אחד המבוגרים שבחבורה, וכשכולו אלמר רצינות, הרכין ראשו, העיב פניו והפליט:

"אתם מכירים את אשת-הר. ס. ר.?"

מובן שכולם נענו לשאלה הריטורית בעינים מאירות וב-שפתיים פסוקות ומלקלקות. אשת-הר.ס.ר. היתה בלונדית גבוהה ואבריה היו מאורכים וחטובים.

"ועל מי אתם חושבים היא שאלה היום, כשהביאה את הכביסה הנקיה לר. ס. ר.?" המשיך במסתורין הידען המבוגר.

"על הר. ס. ר., כמובן," העיז אחד מהמסובים לומר בגמגום.

מבט בוז קצר ומכלה הוטח לעברו, "שטויות."

"על מי, על מי?" פרצה מפי כולם השאלה. היסס הידען שנית, הרכין ראשו יותר ויותר, זרק מבט זהיר לצדדיו, ולבסוף, הישיר עיניו לעברו של חבובא, והצ-ביע לעברו באצבע ארוכה וישרה.

"עליו!"

"על חבובא!"

המקהלה היתה סוערת, וכולה בליל רגשות. אכן נפלאים דרכי אנוש. והיה מי שהזא שהסביר כי מטבען של ארוכות הגזו לשטות בקטניה-קומה, בכלבים קטנים ואף באנשים קטנים. מה שהוא מעין נקמת המין החלש בחזק ממנו.

חבובא נתלקח בחום, שלא ידע אלא רק בחדרי חדרים וב-מחשכי הלילה, וכשקם מאת השולחן אף לא נענה למבטים המקנאים והלך לו להתבודד שעות על שעות, כשהוא יושב בצל עץ תאנה ורגליו משולבות לפניו בדרך מזרחית, ואצ-בעותיו מרטטות בתגויה-הסלעים. וכך המשיך לעשות בכל עתות הפנאי שלו. עד אשר ערב אחד הוצב בשערי-המחנה בתפקיד, ונפגש לבד עמה, עם אשת-הר. ס. ר.

היא מהרה הפעם, כי אחרת והיום כבר נטה לערוב, ועוד היה עליה לחזור לביתה. משגשגה לשער, כבר היתה ידה מושטת ובה חבילה עטופה היטב בניר חום חלקלק.

הוא עמד למולה והצטחק בבישנות. היא נרתעה קמעא והחזירה חיוך קצר ומהיר מתוך נימוס ועצבנות.

הוא הסמיק, אך אזר עוז וצעד במהרה לעברה שתי פסי-עות ומחצה, כמרחק שהבדיל ביניהם.

היא נזדעזעה קצת, והגידה בידה האוחות בחבילה.

הוא זנק אליה, כששתי ידי פרושות לרוחה וחבקה במות-ניה בעוז ובפיל שהגיע עד גובה חזה החל לישון בו בתאוותנות.

היא התחלחלה וניסתה להתנער, אך משראתה את עוז רוחו וחשה בכנותו, החלה להצטחק. קצת מתוך גיחוך ויותר מתוך עצבנות. אבל משקע בלא-משים את שמלתה, החלה צוחת וסורסת בפניו בשצף-קצף.

עוד באותו ערב נשפט חבובא בפני המג"ד ונידון להיות ששה חודשים בגלות. "גלות" בגדוד היתה לה משמעות פשוטה: לשבת במשלט-הגבעה המרוחק, אשר שימש נקודת מצפה והבטחה לשרשרת מושבי-התימנים בגליל המזרחי.

ארבעה היו החיילים במשלט: טוראים שלושה ורב-טוראי אחד בתקן של סמל. ישנים היו על מטות עץ, בקופסת-הבטון, היצוקה עוד מימי המנדט, ארבעה מטרים על שלושה על חמישה. ושומרים היו בחליפין ליד המרחים שבקירות הבטון האפור. שומרים היו רק הטוראים. הרב-טוראי היה נוהג

טוראי אשה חבובא לא היה

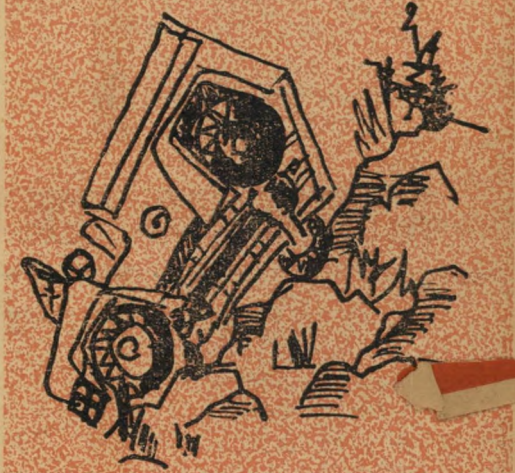
חייל מושלם ומאושמע. הוא

היה נושא ללעג-חבריו. אולם

הוא לא שם לב לכך: בליבו

קינן חלום מופלא. הוא היה מוכן

להגשימו - אפילו במחיר חייו.

"סמים מרדמים! אומל! מפתנים! משנה!"

"מזרים אותן בשחור, לכן אדם וחוה יבדו דמיון."

"אני קורא בדרך שעומדים לעשות לך נזק מהו אתה."

"הנה לפניך השיכון החדש... מרחש נשעם ועלי שמיים..."

"מכל החיות חרי מוצא חן בעיני שועל-הכסף!"

"האונד להזמין אותך לארוחת-הערב?"

"האונד להזמין אותך לארוחת-הערב?"

"ובכן, הקשר הזה יזכיר לך שאסור לסמוך על יצור זה!"

"איך העזת לעשות מרק-פי-רות מתפוח עץ-הדעת?"

"מהר! הסתכל בצד השני! עשה פנימי איך מוכרני!"

"נגיש תלונה לבקר-הבית, הגג דוק?"

"...ומוסר ההשכל הוא: אל תגעו בדברים שאבא אוסר!"

"יש לי ההרגשה שאיננו רצויים יותר בבית הזה..."

"המממ... סוף-סוף יש לנו הוכחות!"

"מה לבוש לארוחת-הערב? ענה שושנה או ענה כרוב?"

אדם וחוה

מאת ד"ר אפר

עם מלאת 5714 שנה מיום היווסד כדור הארץ בצורתו הנוכחית, מן הראוי שכל אדם יזכר בתחילת הענין. "העולם הזה" מגיש בזה פרקים נבחרים מקורות אבא ואמא, פרי עטו של קאריק-טוריסט צרפתי מפורסם, ומסב את תשומת-הלב במיוחד למוסר ההשכל החינוכי. מי יתן והלקח הגדול של אותם ימים גורליים לא יושב על-ידו צאצאיהם של אדם וחוה.